

ΚΟΝΙΤΣΑ

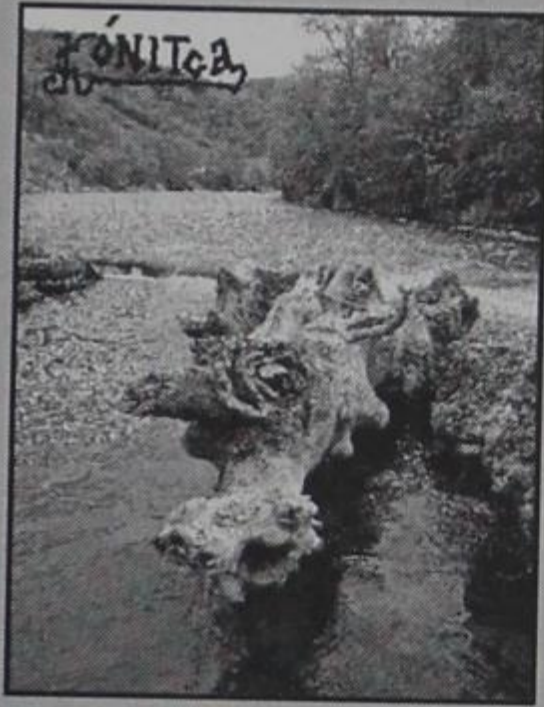

158. Μάης-Ιούνης 2011

Κόνιτσα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 158 Μάης-Ιούνης 2011 • Euro 3

158. Μάης Ιούνης 2011

Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ.
(Στη ροή του Αιώου)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. 26550 22464 - 22212

Fax: 26550 22464

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές
στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

169	Ενάντια στην κρίση Β. Τσιαλιαμάνη
171	Εκδηλώσεις στην Κόνιτσα
175	Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου, Αικ. Τσούβαλη
176	Εκδηλώσεις καλοκαιριού
181	Ιστορικά στοιχεία για χωριά Κόνιτσας Χ. Γκούτου
193	Περί αδυνάτου λόγος Λυσία, Αγγ. Πολίτη
195	100 χρόνια από το θάνατο Α. Παπαδιαμάντη, Σ. Οικονόμου
198	Οδοιπορικό στους Αγ. Τόπους, Α. Ανδρέου
199	Μάιος 1945, Ι. Δάφνη
201	Η πείνα στην Κατοχή, Π. Μπούνα
205	Κτητορικές επιγραφές Αγ. Παρασκευής, Η. Ανδρέου
208	Επιστολή Παλαιοσελλιτών, Π. Γρέντζιου
209	Σύνδεσμος Βούρμπιανης, Στέλλας Ψύλλα
213	Η καμπάνα, Δημ. Παπαλάμπρου
216	Λαγκάδα, Παν. Νάτση
217	Πάδες, Ι. Μεσσή
221	Συνταρακτικά γεγονότα, Β. Τσιαλιαμάνη
223	Στη μνήμη Κώστα Φρόντζου, Στ. Νούτση
225	Βιβλιοπαρουσίαση, Γ. Γκούτου
228	Ποιήματα, Α. Πασχάλη
229	Η τελευταία εκδρομή, Αθ. Οικονόμου
231	Επιστολές στη Σύνταξη
233	Η ιστοσελίδα του Γ.Λ. Κόνιτσας, Γ. Καλλιντέρη
234	Ειδήσεις-Κοινωνικά-Συνδρομές

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβάλδη

45221 Ιωάννη

τηλ. 26510 773

e theodo@otenet

Ενάντια στην κρίση με τα κηπάρια μας

α. Μας λένε-όχι οι πολπικοί-, και έτσι θα είναι, ότι η οικονομική κρίση θα διαρκέσει δέκαετίες, αν καταφέρουμε να συνεχίσουμε να υπάρχουμε ως χώρα οργανωμένη σε κράτος, έστω υποτυπώδες σαν τον τωρινό. Η οικονομική κρίση είναι το «αίτιο» και το «αιτιατό» άλλων κρίσεων και προβλημάτων. Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα, που κυρίως έχει εγχώρια χαρακτηριστικά, αλλά τροφοδοτείται και από την δομική κρίση του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού, παρουσιάστηκε ως κρίση δανεισμού, όταν αρνήθηκαν οι «αγορές» να μας δανείσουν και άλλα ποσά, λόγω της υπερχρέωσής μας και όταν μόνοι μας τους είπαμε με τα επισημότερα χείλη ότι πηγαίνουμε όπως το καράβι ο «Τιτανικός» στον βυθό. Ξοδεύουμε κάθε χρόνο ως κράτος περίπου 27 δισεκατομμύρια ευρώ περισσότερα από τα έσοδά μας, αυτό το λένε οι ειδικοί «έλλειμμα». Τα ελλείμματα τα καλύπτουμε και συνεχίζουμε να τα καλύπτουμε με δάνεια από το εξωτερικό. Οσο πιο πολλά χρωστάμε τόσο δανειζόμαστε με μεγαλύτερο επιτόκιο. Μας δανείζουν ακριβά για να πληρώσουμε και τα δάνεια που τα πήραμε από τους ίδιους παλιότερα φθηνότερα. Για να εξασφαλίσουν την εξόφληση υποθηκεύουν τον τόπο μας με μνημόνια, συμφωνίες δηλαδή που μας δένουν χειροπόδαρα. Καταντήσαμε, το εθνικό μας επιχείρημα στους ξένους να είναι ότι θα τους πάρουμε μαζί μας στην καταστροφή.

β. Φάγαμε το ψωμί και των δισέγ-

γονων. Ασωτοι, στριμώξαμε τον χρόνο, την ζωή μας, στο «σήμερα» και χάσαμε το «αύριο». Η παγκάλεια ρήση «μαζί τα φάγαμε» έχει δόση αλήθειας, αλλά αυτοί από τις καρέκλες καθόριζαν και καθορίζουν τους κανόνες του παιχνιδιού. Αληθινότερο είναι «μαζί ψηφίζαμε» και τους ψηφίζαμε και τώρα από τις πλατείες τους μουντζώνουμε. Ακόμη γκρεμιζόμαστε. Ο πάτος είναι σαν τον ορίζοντα, όσο τον πλησιάζουμε, τόσο αυτός απομακρύνεται στο βάθος της αβύσσου. Του κακού η σκάλα έχει αμέτρητα σκαλιά και μπορεί να μην έχει τελευταίο. Το «τελευταίο» εξαρτάται από μας, από την ψυχική και πρακτική αντιμετώπιση του προβλήματος. Ο μεγάλος Αϊνστάϊν έλεγε ότι η σωστή οριοθέτηση του προβλήματος ισούται με την μισή του λύση. Οι πολλοί δεν συνειδητοποιήσαμε την κρίση και οι περισσότεροι δεν έχουμε ψυχολογία και συμπεριφορά οφειλετών. Η άδεια τσέπη δεν γέμισε τον νου. Τα φτωχά στρώματα πένονται. Τα μεσαία νοικοκυριά εξουθενώθηκαν. Τα αστικά κέντρα προσφυγοποιήθηκαν.

γ. Οι παλιότεροι με την πικρή εμπειρία της (γερμανικής) κατοχής είναι γνωστικότεροι, και το σπουδαιότερο, πρακτικότεροι. Κάθε χρόνο στην Κόνιτσα, αλλά και στα χωριά μας, και κυρίως υπό την επήρεια της επιδεινούμενης κρίσης, περισσότερα κηπάρια καλλιεργούνται. Χρόνια είχαν χερσωθεί και τρέχαμε και στην αγροτική μας περιοχή για ζαρζαβατικά στον μανάβη και στον φωνακλά μηχαν-

νοκίνητο αθίγγανο. Στον ξέφρενο καταναλωτισμό περηφάνια μας ήταν τα σκουπίδια που πετούσαμε. Δίπλα στα λουλούδια τώρα καμαρώνουν η φασουλιά, η τοματιά, η πατατιά κλπ. φιλόνηθρα κηπευτικά. Φιλόπονος, αυτοδημιούργητος και προκομμένος γείτονάς μου καλλιεργεί γειτονικό κήπο ξενιτεμένης οικογένειας και περιποιείται κληματαριά άλλης γειτονικής αυλής. Στο χωράφι του, εκτός από εκτεταμένη καλλιέργεια πατάτας, εκτρέφει κότες, γουρούνια και μοσχάρι για τις ανάγκες του. Ας δώσουν δωρεάν οι ξενιτεμένοι μας, στο εξωτερικό και στο εσωτερικό, την χρήση των κήπων τους στους ενδιαφερόμενους, συγγενείς, γείτονες, μετανάστες, και αυτούς θα ταΐσουν και την ιδιοκτησία τους θα φυλάξουν και θα περιποιηθούν και τον τόπο μας θα ομορφύνουν. Η αλληλεγγύη ας αποκτήσει πρακτικό περιεχόμενο. Διάβασα ότι ο Δήμος Βρυξελλών μοιράζει κατά χρήση πε-

ριαστικά μικρά τεμάχια δημοτικής γης για καλλιέργεια κηπευτικών στους συνταξιούχους της πόλης, χάριν, της μακρομέρευσής τους, της διατήρησης της κοινωνικότητάς τους, της βελτίωσης της σύνταξής τους, της καλής υγείας τους, ιδίως για την αποφυγή, με την απασχόληση σώματος και μυαλού, της αρρώστιας- μάστιγας των ηλικιωμένων, του αλτσχάιμερ. Αφού δεν μπορούμε να αυξήσουμε τα έσοδα, ας μειώσουμε τα έξοδα, εξασφαλίζοντας εν μέρει την διατροφή μας και μάλιστα την υγιεινή διατροφή, από τον κήπο μας. Τουλάχιστον μέχρι τότε, που και αυτή η «παραγωγή» θα φορολογηθεί. Ο εθνεγέρτης ποιητής Παλαμάς προτρέπει **«γίνε φυτευτής, διαφεντευτής»**. Αυτό ισχύει σε **ατομικό, οικογενειακό, τοπικό και εθνικό επίπεδο**.

Ιούνιος του 2011

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

Χαράλ. Ν. Ρεμπέλης

Κονιτσιώτικα

Δημοτ. τραγούδια τραπέζιου, χορού, νυφιάτικα και γάμου, λιανοτραγούδα, νανουρίσματα, λαζαρικά, μοιρολόγια, του χάρου και του Κάτω Κόσμου, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες και παροιμιώδεις φράσεις, αινίγματα, ιδιωματικές φράσεις, ευχές, κατάρες, γλωσσοδέτες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα.

Σελ. 360, τιμή 20 ευρώ.

Θα το βρείτε: Βιβλιοπωλεία Κόνιτσας: 1) Ν. Πλουμής, 2) Ελ. Κυρίτση, Νικ. Ρεμπέλης τηλ. 26550 23071 και Δ/νση περιόδ. «ΚΟΝΙΤΣΑ».

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

Τριήμερες εκδηλώσεις (11-12-13 Ιουνίου) πραγματοποιήθηκαν στην Κόνιτσα από το Σύλλογο Μανιταρόφιλων Ηπείρου (3η γιορτή μανιταριού) και τον Εύαθλο.

Στις εκδηλώσεις έλαβαν μέρος πολλοί μανιταροσυλλέκτες καθώς και αθλητές (καγιάκ, αλεξίπτωτο πλαγιάς, ποδηλατοδρόμοι). Τις εκδηλώσεις παρακολούθησαν αρκετοί Κονιτσιώτες και επισκέπτες που επωφελούμενοι το τριήμερο της Πεντηκοστής ήρθαν να γνωρίσουν την περιοχή μας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Σάββατο 11 Ιουνίου 2011

- 09:30** Προσέλευση επισκεπτών - εγκατάσταση σε ξενώνες - ελεύθερο κάμπινγκ.
10:45 Αναχώρηση εθελοντών για συλλογή μανιταριών στην γύρω περιοχή (αναγνώριση-καταγραφή).
13:00 Επιστροφή στο χώρο της εκδήλωσης, καταγραφή μανιταριών και έκθεση αυτών για τους επισκέπτες.
14:00 Ελεύθερο φαγητό, ξεκούραση.
17:00 Έναρξη απογευματινών εκδηλώσεων λειτουργία παιδικού εργαστηρίου δραστηριοτήτων. Παρουσίαση της έκθεσης μυκοκλωρίδας με φωτογραφίες μανιταριών σε φυσική μορφή.
18:45 Χαιρετισμός από τον πρόεδρο του συλλόγου Μανιταρόφιλων Ηπείρου.
- Χαιρετισμός από τον Δήμαρχο Κόνιτσας.
 - Σύντομη παρουσίαση του συλλόγου από το μέλος του συλλόγου μας.

Συλλογή Μανιταριών

- Τα μαντάρια από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Ομιλητής: Χριστίνα Ντάγκα μέλος του συλλόγου.

- Αεροδυναμική των μανταριών

Ομιλητής: Χαράλαμπος Λαμπρίδης μέλος του συλλόγου

- Μανταρογνωσία - Μανταροφιλία στην Ελλάδα.

Ομιλητής: Γεώργιος Κωνσταντινίδης (Μ.Δ.Μ.)

21:15 Ερωτήσεις - Συζήτηση

21:30 Προσφορά δωρεάν μανταρόσουπας από τους Μανταρόφιλους Ηπείρου & έναρξη μουσικής παραδοσιακής βραδιάς.

Κυριακή 12 Ιουνίου 2011

10:00 Συγκέντρωση στον χώρο της εκδήλωσης αναχώρηση για ανεύρεση και αναγνώριση μανταριών της περιοχής, καθορισμός ομάδων με υπεύθυνους αρχηγούς. Αναχώρηση το αργότερα 10:30 π.μ.

13:30 Επιστροφή στο χώρο της εκδήλωσης καταγραφή, ονομασίες μανταριών και έκθεση αυτών για τους επισκέπτες.

14:30 Ελεύθερο φαγητό, ξεκούραση.

17:00 Έναρξη απογευματινών εκδηλώσεων λειτουργία παιδικού εργαστηρίου δραστηριοτήτων.

18:45 Παρουσίαση των ομιλητών.

«Η προστασία του περιβάλλοντος από ρυπογόνες ανθρωπογενείς δραστηριότητες και η σημασία της στην διατήρηση της βιοποικιλότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης».

Ομιλητής: Τριαντάφυλλος Αλμπάνης, Πρύτανης Παν/μίου Ιωαννίνων, Καθηγητής του τμήματος Χημείας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

- Μύκητες και Μαντάρια ρυθμιστές στη φύση και πηγή διατροφικού υλικού.

Ομιλητής: Ζαχαρίας Αθανασίου, Συνταξιούχος Καθηγητής Τ.Ε.Ι.

1. Καλλιέργεια Μανταριών

Lentinus edodes- *Pleurotus ostreatus*

Λεντινούλα - πλευρώτους

2. Ιστορική ανασκόπηση μανταροκαλλιέργειας - σύστημα τάσεις.

Ομιλητές: α. Αθανάσιος Μαστρογιάννης, Γεωπόνος ειδικός υποστρωμάτων μανταριών.

β. Λαχουβάρης Ελευθέριος, Γεωπόνος Γ.Π.Α.

21:30 Προσφορά δωρεάν μανταρόσουπας & μανταρόπιτας από τους Μανταρόφιλους Ηπείρου & έναρξη μουσικής βραδιάς ROCK-JAZZ

Δευτέρα 13 Ιουνίου 2011

- 10:00** Συγκέντρωση στον χώρο της εκδήλωσης-αναχώρηση για ανεύρεση και αναγνώριση μανιταριών της περιοχής.
- 12:30** Επιστροφή στο χώρο της εκδήλωσης συζητήσεις για τα μανιτάρια γενικά, γιορτές μανιταριών Πανελλαδικά προγραμματισμός από κάθε σύλλογο περίπου χρονικά, αποχαιρετισμός κλείσιμο των εκδηλώσεων.

ΕΠΙΣΗΜΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΜΑΝΙΤΑΡΟΦΙΛΟΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΜΑΝΙΤΑΡΟΦΙΛΟΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΜΑΝΙΤΑΡΟΦΙΛΟΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ
ΜΑΝΙΤΑΡΟΦΙΛΟΙ ΛΕΣΒΟΥ
ΜΑΝΙΤΑΡΟΦΙΛΟΙ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΜΑΝΙΤΑΡΟΦΙΛΟΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΥΑΘΛΟΣ 2001 ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- Αλεξίπρωτο Πλαγιάς:

Ο αγώνας θα είναι περιφερειακός και θα μπορούν να συμμετέχουν όλοι οι κάτοχοι διπλώματος Π.Λ. και πάνω. Απογείωση θα είναι αυτή του Προφήτη Ηλία στην Κόνιτσα και η βαθμολόγηση θα γίνει με το σύστημα LEONARDO.

Θα υπάρχουν 2 κατηγορίες: μία κατηγορία οι Π.Λ. και μια κατηγορία όλοι οι υπόλοιποι. Ο αγώνας θα διεξαχθεί στις 11 και 12 Ιουνίου. Διευθυντής αγώνα: Διονύσης Βλασσόπουλος.

- Ορεινό Τρέξιμο:

Ο αγώνας θα είναι Open και θα ξεκινάει από την πλατεία της Κόνιτσας, όπου από πλακόστρωτο καλντερίμι θα μπαίνει σε μονοπάτι για το εκκλησάκι της Αγίας Βαρβάρας. Στη συνέχεια, διασχίζοντας 1 περίπου χιλιόμετρο εντός του οικισμού, θα καταλήγει στο πέτρινο γεφύρι.

Απ' το παλιό μονοπάτι οι αθλητές θα οδηγούνται στη Μονή Στομίου, από κει στη θέση Μύγα κι από κει προς Καρτερό, όπου θα περάσουμε τα 2.000 μέτρα υψόμετρο. Έχοντας δίπλα μας ακριβώς την Γκαμήλα και τις άλλες κορυφές της Τύμφης, το μονοπάτι επιστρέφει στις "κοπάνες" κι από κει στη Μύγα. Επιστροφή στη μονή Στομίου και ακολουθούμε το ίδιο παλιό μονοπάτι προς Κόνιτσα. Ο

Κόνιτσα

τερματισμός θα είναι κάτω ακριβώς από το πέτρινο γεφύρι της Κόνιτσας.

Η διαδρομή, υπολογίζεται στα 30 περίπου χιλιόμετρα. Το πολύ χιόνι στα τελευταία χιλιόμετρα πριν τη Μύγα, δεν μας επιτρέπουν αυτή τη στιγμή να μετρήσουμε ακριβώς τη διαδρομή, κάτι που θα γίνει μόλις θα έχουμε πρόσβαση.

Ο αγώνας θα διεξαχθεί την Δευτέρα (αργία Αγίου Πνεύματος). 13 Ιουνίου
Διευθυντής αγώνα: Γιάννης Σταθόπουλος

- Ποδήλατο βουνού:

Θα γίνει στην παλιά κλασική διαδρομή: Γαναδιό - Μοναστήρι-δάσος Σμόλικα (στη θέση Ζάρος) - Σουσνίτσα-Πηγή-Κόνιτσα.

Θα υπάρχουν 2 κατηγορίες: από 15-18 ετών, με υπεύθυνη δήλωση κηδεμόνα, 18 και πάνω. Επίσης, θα βραβευτεί η 1η γυναίκα.

Ο αγώνας θα διεξαχθεί την Κυριακή 12 Ιουνίου.

Διευθυντής αγώνα: Κώστας Συμελίδης

- Ράφτινγκ:

Ο αγώνας θα είναι διασυνοριακός (Ελλάδα-Αλβανία). Θα ξεκινήσει 2 χιλιόμετρα πριν την γέφυρα του Μπουραζανίου και μετά από 7 περίπου χιλιόμετρα, θα εισέλθει στο αλβανικό τμήμα του Αώου. Θα διανύσει εκεί άλλα 5 περίπου χιλιόμετρα και θα τερματίσει κοντά στο χωριό Τσαρτσόβα. Στον αγώνα θα μπορούν να συμμετέχουν και αρχάριοι ως πλήρωμα, διότι η διαδρομή είναι εύκολη, αρκεί ο οδηγός της βάρκας να είναι έμπειρος, κάτι που θα πιστοποιήσει η διοργανώτρια No Limits.

Ο Δήμος Κόνιτσας με τον αντίστοιχο Δήμο της Αλβανικής πλευράς, θα διοργανώσουν εκδήλωση στο τέλος της διαδρομής, προς τιμή των αθλητών αλλά και στα πλαίσια της διακρατικής συνεργασίας.

Ο αγώνας θα διεξαχθεί το Σάββατο 11 Ιουνίου

Διευθυντής αγώνα: Σταύρος Κωστούλας

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- Βραδιά παραδοσιακής μουσικής, με δωρεάν είσοδο και δωρεάν τσίπουρο!
Σάββατο βράδυ, 11/12

- Βραδιά με rock συγκρότημα, δίπλα στη γέφυρα του Αώου. Είσοδος δωρεάν.
Κυριακή βράδυ, 12/12

- Δωρεάν μαθήματα αναρρίχησης βράχου, από τον Ορειβατικό Σύλλογο Κόνιτσας «ΝΟΜΑΣ».

Όλες τις ημέρες της διοργάνωσης.

**Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας
Παρουσίαση Προγράμματος Πολιτιστικών Εκδηλώσεων
«Μάης - Σεπτέμβρης 2011»**

Η Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας προέκυψε από τη συγχώνευση του Πνευματικού Κέντρου Κόνιτσας και της Αναπτυξιακής Δημοτικής Επιχείρησης Κόνιτσας (ΦΕΚ 274/16-2-2009).

Στη συνέχεια με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και τη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 926/23-5-2011) στο νέο «Καλλικρατικό» Δήμο Κόνιτσας περιέρχονται η Κοινωφελής Κοινοτική Επιχείρηση Κοινότητας Διστράτου, η Κοινωφελής Δημοτική Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας και η Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Μαστοροχωρίων. Έτσι προέκυψε η ενιαία Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας (Κ.Ε.Δ.Κ.), Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, που υποκαθιστά αυτοδικαίως τα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύθηκαν, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Η Κοινωφελής Επιχείρηση διοικείται από 11 μέλεις Δ.Σ. και δραστηριοποιείται στους τομείς του πολιτισμού, της κοινωνικής προσασίας και αλληλεγγύης, της παιδείας, της δια βίου μάθησης, του περιβάλλοντος, της έρευνας και της τεχνολογίας.

Ως επίσημος φορέας της πολιτιστικής πολιτικής και παράλληλα με τα άλλα της καθήκοντα, η Κ.Ε.Δ.Κ. κατάρτισε το φετινό πρόγραμμα Πολιτιστικών Εκδηλώσεων, Μάης - Σεπτέμβρης 2011, θέτοντας τους εξής στόχους: Να προσφέρει ποιοτική ψυχαγωγία σε όλες τις ηλικίες, να δώσει δημιουργική διέξοδο στους νέους, να διαφυλάξει την πολιτιστική κληρονομιά, να αναδείξει τις τέχνες και τους ντόπιους δημιουργούς να δημιουργήσει πολιτιστικά δρώμενα με διάρκεια, να καλλιεργήσει, να μορφώσει, να εκπαιδεύσει, να ευαι-

σθητοποιήσει περιβαλλοντικά.

Απώτερος σκοπός να διεκδικήσει η Κόνιτσα τη θέση που της αξίζει στον πολιτισμό και να ανοιχτούν προοπτικές ολοκληρωμένης και αξιobίωτης ανάπτυξης.

Οι φετινές εκδηλώσεις έχουν και ένα ακόμη στόχο: να πολεμήσουν την εθνική μας μελαγχολία, απόρροια της οικονομικής κρίσης. Για το λόγο αυτό με κέντρο την Κόνιτσα οι εκδηλώσεις πολιτισμού που γίνονται υπό την αιγίδα του Δήμου, εξακτιωνονται σε 15 Τοπικές Κοινότητες, με την προοπτική στα επόμενα δύο χρόνια να καλυφθούν και τα υπόλοιπα τα χωριά του Δήμου μας.

Ο σχεδιασμός είναι προϊόν συλλογικής δουλειάς και έγινε με τη μεγαλύτερη δυνατή οικονομία, την αποφυγή άσκοπων εξόδων και στηρίζεται στη συνεργασία.

Οπωσδήποτε τίποτε δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς τη συμμετοχή και τη συνεργασία των Τοπικών Συμβουλίων, των Συλλόγων, των Αδελφοτήτων, των άλλων φορέων και των πολιτών εν γένει.

Παρακαλούμε όλους εκείνους που θέλουν να συμμετάσχουν και να στηρίξουν οργανωτικά τις εκδηλώσεις ή όσους έχουν να προτείνουν κάτι για το επόμενο διάστημα, να επικοινωνήσουν στα τηλ. 2655024144 ή στο κινητό 6976158421.

Ακολουθεί το πρόγραμμα των εκδηλώσεων «Μάης-Σεπτέμβρης 2011». Στη συνέχεια παραθέτουμε τις σταθερές εκδηλώσεις και τα πανηγύρια όλου του Δήμου Κόνιτσας που οργανώνουν οι τοπικοί φορείς.

**Η Πρόεδρος της Κ.Ε.Δ.Κ.
ΤΣΟΥΒΑΛΗ-ΤΣΑΡΟΥΧΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ**

ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

- Αγ. Παρασκευή** 26 Ιουλίου: Γιορτή Αγίας Παρασκευής: παραδοσιακό πανηγύρι
Αετομηλίτσα Τελευταίο Σ/Κ Ιουλίου: «Γιορτή κτηνοτρόφων»
15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι
Αετόπετρα 15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι
Απόκριες: Αποκριάτικες Εκδηλώσεις
Αηδονοχώρι Γιορτή Ζωοδόχου Πηγής: παραδοσιακό πανηγύρι 1 Μαΐου: Γλέντι
Πρωτομαγιάς Απόκριες: Αποκριάτικες Εκδηλώσεις
Αμάραντος 15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι Αγίου
Γεωργίου: προσκύνημα στην κεντρική εκκλησία
Άρματα 15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι
Ασημοχώρι 20 Ιουλίου: Γιορτή Προφήτη Ηλία, παραδοσιακό πανηγύρι
Βούρμπιανη 20 Ιουλίου: Γιορτή Προφήτη Ηλία, παραδοσιακό πανηγύρι
14-16 Αυγούστου: Πολιτιστικές Εκδηλώσεις
Γαναδιό 15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι 8
Νοεμβρίου. Θρησκευτικές Εκδηλώσεις
Γοργοπόταμο 15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι
Δίστρατο 15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι Απόκριες:
Αποκριάτικες Εκδηλώσεις
Δροσοπηγή 15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι
Απόκριες: Αποκριάτικες Εκδηλώσεις
Ελεύθερο 5 και 6 Αυγούστου: Γιορτή Μεταμόρφωσης του Σωτήρος, παραδοσιακό
πανηγύρι και γιορτή πίτας
1 Μαΐου: Γλέντι Πρωτομαγιάς Θεοφάνεια: Θρησκευτικές Εκδηλώσεις Καθαρή Δευτέρα:
Αποκριάτικες Εκδηλώσεις
Εξοχή 15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι
Ηλιόρραχη 23 Απριλίου: πανηγύρι Γιορτή Αγ. Τριάδας: πανηγύρι
Καβάσιλα Γιορτή Ζωοδόχου Πηγής: παραδοσιακό πανηγύρι 8 Σεπτεμβρίου:
παραδοσιακό πανηγύρι
Καλλιθέα 21 Μαΐου: Γιορτή Αγίου Κωνσταντίνου και Αγίας Ελένης, πανηγύρι Απόκριες:
Αποκριάτικες Εκδηλώσεις
Καλόβρυση Γιορτή Αγ. Τριάδος, παραδοσιακό πανηγύρι
Κασάνιανη 26 Ιουλίου: Γιορτή Αγίας Παρασκευής, παραδοσιακό πανηγύρι
Την εβδομάδα πριν τις 15 Αυγούστου πραγματοποιούνται εκδηλώσεις πολιτιστικές
(θεατρικές παραστάσεις, μουσικοποιοιτικές βραδυές και διάφορα αφιερώματα.)
Κεφαλοχώρι 20 Ιουλίου: Γιορτή Προφήτη Ηλία, παραδοσιακό πανηγύρι Απόκριες:
Αποκριάτικες Εκδηλώσεις
Κλειδωνιά Ιούλιος: Θρησκευτικές Εκδηλώσεις
6 Αυγούστου: Γιορτή Μεταμόρφωσης του Σωτήρος, πανηγύρι Σεπτέμβριος: Γιορτή

Πέστροφας

Κόνιτσα Απόκριες: Αποκριάτικες Εκδηλώσεις

Ιούνιος: «Εύαθλος Κόνιτσα», Αγώνες περιπέτειας (αλεξίπτωτο πλαγιάς, rafting, αναρρίχηση, ποδήλατο βουνού)

15 Αυγούστου, Πάνω Κόνιτσα, παραδοσιακό πανηγύρι

8η Σεπτεμβρίου, Γέννηση της Θεοτόκου: Μονή Στομίου, προσκύνημα

Της Αναλήψεως, γιορτή στον ποταμό Αώο και στο εκκλησάκι Αγίου Αρσενίου

20 έως 26 Σεπτεμβρίου Εμποροπανηγύρης

Όλη τη διάρκεια του χρόνου. Πολιτιστικές Εκδηλώσεις, Εθνικές Γιορτές, Συνέδρια, Ημερίδες, κ.λ.π.

Λαγκάδα 20 Ιουλίου: Γιορτή Προφήτη Ηλία, παραδοσιακό πανηγύρι

15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι

Μάζι 20 Ιουλίου: Γιορτή Προφήτη Ηλία, πανηγύρι Απόκριες: Αποκριάτικες Εκδηλώσεις

Μελισσόπετρα 26 Ιουλίου: Γιορτή Αγίας Παρασκευής, πανηγύρι Απόκριες: Αποκριάτικες Εκδηλώσεις

Μόλιτσα 15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι Μολυβδοσκεπάστο

29η Ιουνίου, Πέτρου και Παύλου Γιορτές Τσίπουρου το Νοέμβριο

Μοναστήρι (Μποτσιφάρι) 6 Αυγούστου: παραδοσιακό πανηγύρι

21 Νοεμβρίου, Θρησκευτική γιορτή στη Μονή της Παναγίας Νικάνορας

17 Ιουλίου, Αγ. Μαρίας, παραδοσιακό πανηγύρι

7 Αυγούστου: Γιορτή Αγ. Νικάνορα, Θρησκευτικές Εκδηλώσεις

Οξυά 15 Αυγούστου, παραδοσιακό πανηγύρι

Πάδες 15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι

Παλιοσέλι 15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι

Πηγή 26 Ιουλίου: Γιορτή Αγίας Παρασκευής, παραδοσιακό πανηγύρι

27 Ιουλίου: Γιορτή Αγίου Παντελεήμονα, παραδοσιακό πανηγύρι Απόκριες: Αποκριάτικες Εκδηλώσεις

Πλαγιά 15 Αυγούστου. Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι

Πληκάτι 15 Αυγούστου. Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι

16 Φεβρουαρίου: Θρησκευτική γιορτή προς τιμήν της Παναγίας

Πουρνιά 15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι

Πύργος 17 και 18 Ιανουαρίου: Γλέντι

15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι

Πυρσόγιαννη 17 και 18 Ιανουαρίου: Γλέντι της Προοδευτικής Ένωσης Πυρσόγιαννης

15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι

Φούρκα 20 Ιουλίου: Γιορτή για τη Γυναίκα της Πίνδου

15 Αυγούστου: Γιορτή Κοίμησης Θεοτόκου, παραδοσιακό πανηγύρι

8 Σεπτεμβρίου: παραδοσιακό πανηγύρι και θρησκευτικές εκδηλώσεις στην Παναγιά Κλαδόρμη

Χιονιάδες 20 Ιουλίου: Γιορτή Προφήτη Ηλία, παραδοσιακό πανηγύρι

ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΜΑΗΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2011

ΗΜ/ΝΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ	ΤΟΠΟΣ	ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ
1	« Με τους περιοδεύοντες ζωγράφους στην Ήπειρο»: Εκπαιδευτικές δράσεις με την 8 ^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων για το Γυμνάσιο Κόνιτσας	ΚΠΕ Κόνιτσας, 8 ^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων	Κόνιτσα	
2	« Στον κόσμο των Βυζαντινών χειρογράφων»: Εκπαιδευτικές δράσεις με την 8 ^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων για το 1ο Δ.Σ.Κόνιτσας	ΚΠΕ Κόνιτσας, 8 ^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων	Κόνιτσα	
3	"Στον κόσμο των βυζαντινών χειρογράφων": Εκπαιδευτικές δράσεις με την 8 ^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων για το 3ο Δ.Σ.Κόνιτσας	ΚΠΕ Κόνιτσας, 8 ^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων	Κόνιτσα	
4	Σεμινάριο του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας «Βιώσιμη Ανάπτυξη Ημιαστικών και Ορεινών Περιοχών και Οικολογικά Παράγματα»	ΚΠΕ Κόνιτσας	Κόνιτσα- Αμάραντος	
5	Αθλητικές Εκδηλώσεις «Εύαθλος»	NO LIMITS	Κόνιτσα	
6	3 ^η Ηπειρώτικη Γιορτή Μανιταριού»	Συλλόγου Μανιταρόφλων Ήπειρου	Κόνιτσα	
7	Ριζάρειο Δημοτικό Σχολείο Μονοδενδρίου Θεατρική Παράσταση «Οδύσσεια»	ΚΠΕ Κόνιτσας	Δημαρχείο Κόνιτσας	
8	Νεανικό Πλάνο: Πενθήμερο Σεμινάριο Δημιουργίας Ταινίας Μικρού Μήκους	ΚΠΕ Κόνιτσας	Δημαρχείο Κόνιτσας	
9	Έκθεση Ζωγραφικής του Τμήματος Ζωγραφικής της Κοινοφελούς Επιχείρησης Δήμου Κόνιτσας		Κόνιτσα, Κούσσειο Ίδρυμα	
10	Έκθεση έργων του Εργαστηρίου Αιγογραφίας της Κοινοφελούς Επιχείρησης Δήμου Κόνιτσας		Κόνιτσα, Κούσσειο Ίδρυμα	
11	Έκθεση Ζωγραφικής Ουρανίας Κώστα- Καφετζή και Νίκου Μουζάκη		Κόνιτσα, Κούσσειο Ίδρυμα	

12	20/7/2011	Εορτασμός της Προσφοράς της Γυναίκας της Πίνδου Μικρό φεστιβάλ χορευτικών με τους «Ντόπιους», Χορευτικό της Μακεδονίας και το χορευτικό τμήμα του Συλλόγου Γυναικών Κόνιτσας		Φούρκα	
13	22/7/2011			Πλατεία Κόνιτσας	
14	22-24/7/2011	Τριήμερο Σεμινάριο fly fishing		Κόνιτσα	
15	28/7/2011	Χορωδία Παραδοσιακής Μουσικής Δήμου Κόνιτσας		Λουτρά Αμαράντου	
16	28/7/2011	"Μεθαύριο", μουσικοθεατρική παράσταση για μικρούς και μεγάλους με τις Τσιριτσάντσουλες		Πλατεία Κόνιτσας:	
17	29/7/2011	Διάσχιση του φαραγγιού της Τοπόλιτσας αυτοψία με τη συμμετοχή ειδικών και αποτύπωση με GPS. Στόχος η ανάπτυξη δικτύου πεζοπορικών διαδρομών του Δήμου Κόνιτσας		Κόνιτσα, Πηγή	
18	27/7-15/8/2011	Summer School στην Κόνιτσα	Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	Κόνιτσα	
19	29-31/7/2011	Τριήμερο για την Κτηνοτροφία		Αετομηλίτσα	
20	4/8/2011	Εκδηλώσεις για παιδιά		Κόνιτσα	
21	5/8/2011	Θεατρική παράσταση με το θίασο Ζίτσας, στο έργο του Γρηγορίου Ξενοπούλου «Δεν είμ' εγώ».		Κεράσοβο	
22	7-12/8/2011	Πολιτιστικές εκδηλώσεις της Καστάνιανης		Καστάνιανη	
23	7/8/2011	Φεστιβάλ Χορωδίων, συμμετέχει και η Χορωδία Παραδοσιακής Μουσικής Δήμου Κόνιτσας		Κεράσοβο	
24	8/8/2011	Μουσική Εκδήλωση (έντεχνο λαϊκό) με τον Χάρη Γιούλη και δμελή ορχήστρα		Μάζι	
25	9/8/2011	Μουσική Εκδήλωση (έντεχνο λαϊκό) με τον Χάρη Γιούλη και δμελή ορχήστρα		Κάντσικο	
26	10/8/2011	Μουσική Εκδήλωση (έντεχνο λαϊκό) με τον Χάρη Γιούλη και δμελή ορχήστρα		Πύργος	
27	11/8/2011	Γιορτές Αώου Ορφείας Περίδης		Τοξωτό γεφύρι Κόνιτσας	10 €
28	12/8/2012	Γιορτές Αώου Γιάννης Αγγελάκας		Τοξωτό γεφύρι Κόνιτσας	10 €

29	12/8/2011	Μουσική Εκδήλωση (έντεχνο λαϊκό) με τον Χάρη Γιούλη και δμελή ορχήστρα			Δίστρατο
30	12/8/2011	Οι γιατροί της Πλαγιάς ενημερώνουν και εξετάζουν τους κατοίκους			Πλαγιά
31	12/8/2011	Αφιέρωμα στον Μιχάλη Πανουσάκο			Πυρσάγιαννη
32	13/8/2011	Οι γιατροί της Πλαγιάς ενημερώνουν και εξετάζουν τους κατοίκους της Κόνιτσας			Κόνιτσα
33	13/8/2011	Πανελλήνιο Αντάμωμα Νέων των Χωριών της Λάκκας Αώου			Πάδες
34	17/8/2011	Ημερίδα για τη Μονή της Ζέρμας με στόχο τη διάσωση της			Πλαγιά
35	23/8/2011	Θεατρική Ομάδα Ραφταναίων, με το έργο του Ψαθά «Ξύπνα Βασίλη»			Κεφαλοχώρι
36	5-30/8/2011	Φωτογραφική έκθεση Παραδοσιακά επαγγέλματα"	Συλλογή του Ριζαρείου Ιδρύματος		Κόνιτσα, Κούσειο Ίδρυμα
37	9-11/9/2011	Τριήμερο Αφιέρωμα στον Πάτερ Παΐσιο			Κόνιτσα
38	1/9/2011	Θεατρική Παράσταση με το ΔΠΠΕΘΙ, "Τα Μάγια της Πεταλούδας" του Λόρκα			Κόνιτσα
39	Σεπτέμβριος 2011	Ημερίδα για το Αγριόγιδο και έκθεση φωτογραφίας			Κόνιτσα

Τις εκδηλώσεις οργανωτικά στηρίζουν ο Δήμος Κόνιτσας σε συνεργασία με το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, τη Δημοτική Κοινότητα Κόνιτσας, τους Πρόεδρους των Τοπικών Κοινοτήτων, τους Συλλόγους, τις Αδελφότητες και πολίτες.

Π Ω Λ Ε Ι Τ Α Ι

Διώροφο κτήριο με υπόγειο στην παλιά αγορά Κόνιτσας.

Τηλ. 26550-73375-77035 κιν. 6077240400

Ιστορικά στοιχεία για χωριά της Κόνιτσας

Χαρίλαος Γ. Γκούτος

Α. Ίσβορος (Αμάραντος)

- Το οικωνύμιο Ίσβορος συναντάται και αλλού (Κοζάνη, Πέλλα, Χαλκιδική, Μάνη, Σερβία, Βουλγαρία κλπ) έχει δε σλάβικη προέλευση και σημαίνει πηγή¹.

- Πληθυσμός το 1846 κάτοικοι 273, το 1874 942, το 1888 800, το 1911 699, το 1920 481².

- Ο Ίσβορος υπαγόταν πάντοτε στον καζά της Κόνιτσας, εκτός από την περίοδο 1882-1913 που εντάχθηκε στον καζά του Λεσκοβικιού, ανήκε δε πάντοτε στην επισκοπή Βελλάς και Κονίτσης³.

- Η προφορική παράδοση αναφέρει ότι στα δυτικά των λουτρών, στην τοποθεσία Σέσπουρη, υπήρχε ομώνυμο χωριό που καταστράφηκε το 1700 περίπου, ότι από εκεί μετοίκησε στην Βούρμπιανη τότε ο πρόπαππος του Κώστα Βουρμπιανίτη, γραμματικού του Αλή πασά, και ότι στην τοποθεσία Κακό, βορείως των λουτρών, υπήρχε άλλο χωριό που καταστράφηκε λόγω κατολίσθησης⁴.

- Από 5 έγγραφα των ετών 1794-1805, μεταφρασμένα εκ της τουρκικής με ασάφειες⁵, προκύπτουν και τα ακόλουθα: α) Ο Ίσβορος είχε 98 οικογένειες, υπαγόταν στον καζά της Κόνιτσας και δεν έγινε ποτέ τσιφλίκι. Ήταν τιμάριο του σπαχή Ισλιάμ Ρετζέπ (προηγούμενως δε του πατέρα του και του πάππου του) και κατέβαλε ως φόρους το χαράτσι, την δεκάτη και το μακτού, η αξία των οποίων ήταν 12.000 άσπρα και ανήκε κατά τα 2/3 στον σπαχή. γ) Ο βοσκότοπος, του οποίου τα όρια κατέρχονταν από την Μαρονίτσα, στον αγρό Τζαήμ, στην πηγή Μπολέ, στον λάκκο της Κλεισούρας και στην

1. Κ. Οικονόμου, Τα οικωνύμια του νομού Ιωαννίνων, 2006 σελ. 122.

2. Ως στατιστικές πηγές για τον πληθυσμό των χωριών της Κόνιτσας, χρησιμοποιούνται εδώ τα εξής δημοσιεύματα: Για τα έτη 1846 και 1874 Χ. Γκούτος, Η επαρχία της Κόνιτσας και η Μόλιστα επί Τουρκοκρατίας, 2003 27-28. Για το 1888 Μ. Κοκολάκης. Το ύστερο Γιαννιώτικο πασαλίκι, 2003 484, 477. Για το 1911 Π. Τζιόβας, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2007 297. Για το 1925, Ν. Ιγγλέσης, Οδηγός της Ελλάδος 1925-26. Για τα έτη 1920, 1928, 1940, Ι. Λυμπερόπουλος, Κόνιτσα, τ. 1981 179.

3. Κοκολάκης, ό.π., 199, Π. Αραβαντινός, Χρονογραφία της Ηπείρου, τ. Β' 1856 340, Τζιόβας ό.π.

4. Βλ. Χ. Γκούτος, Ηπειρ. Ημερολόγιο τ. 2009 45 (= Κόνιτσα, τ. 2010 263), Χ. Ρεμπέλης, Κονιτσιώτικα, 155, 262 ο ίδιος, Χάρτης τοπογραφικός και τοπωνυμιακός, 1938.

5. Βλ. Αν. Ευθυμίου, Κόνιτσα, τ. 1980 10, 26, 53, 74.

Μελισσόπετρα (τοποθεσίες του χωριού), από εκεί δε ανέρχονταν στον λάκκο Σολογούρα, στο χωριό Σωτήρα, στον λάκκο Κορναϊκ(;) και στον λάκκο Μαρονίτσας, ανήκε στο βακουφικό ίδρυμα που συστήθηκε το 1400 περίπου από απογόνους του Λεσκοβικινού τοπάρχη Ισαήλ ή Τζαήμ⁶. δ) Οι Ισβορίτες χρησιμοποιούσαν τον βοσκότοπο, καταβάλλοντας 600 γρόσια στον σείχη του βακουφιού. Το 1786 μερικοί κάτοικοι των χωριών Σιργιάνι, Γλήνα και Ουσέτσικα κατέλαβαν αυθαιρέτως τον βοσκότοπο, αλλά οι Ισβορίτες επέτυχαν δικαστικώς το 1895 να αποβληθούν οι καταπατητές. Το 1803 ο σείχης ανήγαγε τους Ισβορίτες (εκπροσωπούμενους από τον παπά Πορφύρη), αιτούμενος την δεκάτη επί των προϊόντων του βοσκότοπου, καθώς και την αξία των χόρτων, των νερών και της ξυλείας που αποκόμισαν οι Ισβορίτες επί διετία, αλλά έπειτα παραιτήθηκε από την αγωγή του. Πάντως, κατά τα έτη 1860-80 τουλάχιστον, ο Ίσβορος εκμίσθωνε τα δάση του σε ιδιώτες⁷.

- Από το 1782, ιερέας του χωριού ήταν ο παπα Γιάννης, που γέννησε τον Βασίλη (1784), τον Κυρίση (1785) και τον Παναγιώτη (1805), από δε το 1795 ήταν ιερέας και ο παπα Δημήτρης ή Δήμος, που γέννησε τον Φώτο (1800). Σε ενθυμήσεις που έγραψαν οι δυο ιερείς επί εκκλησιαστικών βιβλίων, αναφέρουν ότι το 1798 κτίσθηκε η εκκλησία και ότι τον Ιούνιο του 1803 χιόνισε στον Χαμενίκο και το χιόνι έφθασε μέχρι την λίμνη, παρέχουν δε πληροφορίες και για τις διεθνείς συγκρούσεις που έγιναν το 1797 στα παράλια του Ιονίου, καθώς και για την κατάκτηση της Πρέβεζας από τον Αλή Πασά το 1799⁸.

- 1854, 1855, τα τέκνα του Παπαδήμου συμφώνησαν να μοιραστούν την περιουσία και τα χρέη του πατέρα τους, με δύο συμφωνητικά που έγραψαν ο παπα Ζήσης και ο Ι. Παναγιώτου.

- 1855, ο Χαρίσης Βασίλη επώλησε στον Στεφανή Παν. Παπαδήμου τα δικαιώματά του επί ενός υδρόμυλου, που είχε επί πλέον μαντάνια και νεροτριβή.

- 1860, οι Ισβορίτες συμφώνησαν με δύο ξένους (καταγομένους από το χωριό Τράκα, ίσως της Αυλώνας) ότι οι δεύτεροι θα κατασκευάσουν υδροπρίονο «εις το βουνό του Ίσβορου από το πριγιόνι και απάνω ως τη ράχη στο παλαμάνι» και θα δίνουν στο χωριό κάθε έτος 3.350 γρόσια και σανίδες για το βακούφι⁹.

6. Για το ίδρυμα αυτό, βλ. **Γκούτος** Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2005 242-244. Ο αγρός Τζαήμ σχετιζόταν πιθανότατα με τον εν λόγω τοπάρχη. Το χωριό Σωτήρα δεν είναι γνωστό από άλλες πηγές.

7. Βλ. **Αν. Ευθυμίου**, Κόνιτσα, τχ. 35-37/1965 30-33.

8. Βλ. προηγούμενη υποσημ.

9. Τα ως άνω συμφωνητικά βλ. εις Ηπειρ. Εστία τ. 1974 635, 523 και τ. 1975 790.

Ο 1870, ο χωριανός Ζήσης Β. Μητσόπουλος εργάστηκε ως πρωτομάστορας για την οικοδόμηση κτηρίου στην μονή Προυσού Ευρυτανίας¹⁰.

- Μουχτάρηδες του χωριού διετέλεσαν το μεν 1872 ο Χαρίσης Χρήστου, το δε 1874 ο Αναγνώστης, ο Ι. Χρήστου με τον Παν. Σωτήρη και ο Παναγιώτης με το Γιώργη¹¹.

- Το 1875 ο Ίσβορος είχε 157 οικογένειες και μισθοδοτούσε τον δάσκαλο του σχολείου του που είχε 13 μαθητές, ενώ το 1899 είχε 50 μαθητές¹².

- Το 1880 άρχισαν να εξέρχονται από το έδαφος ατμοί στην σημερινή περιοχή των λουτρών και από το 1890, προς αξιοποίησή τους, κατασκευάζονταν ξύλινα παραπήγματα, τα οποία όμως τα κατέστρεψαν οι μπέηδες που εκμεταλλεύονταν τα λουτρά στο Βρωμονέρι επειδή θεωρούσαν τα λουτρά του Ίσβορου ως ανταγωνιστικά, γι' αυτό οι Ισβορίτες αφιέρωσαν την περιοχή των λουτρών τους στον Άγιο Γεώργιο (την έκακαν βακούφικη) και έκτοτε την εκμίσθωναν έναντι 2-5 λιρών, από δε το 1900 έναντι 50-60 λιρών¹³.

- Στον βορειοπαιρωτικό αγώνα του 1914 μετέσχε και ο Ισβορίτης οπλαρχηγός Κων. Πορφύρη·Σβούρου¹⁴.

Β. Δοβρά ή Κοσάρτσικο (Προσήλιο)

Το οικωνύμιο Δοβρά έχει σλάβικη προέλευση και σημαίνει είτε καλός (τόπος), είτε δάσος βαλανιδιών.

Περί το 1700, οι κάτοικοι του χωριού, επειδή σκότωσαν τον σούμπαση, αναγκάστηκαν να το εγκαταλείψουν, πολλοί δε από αυτούς μετοίκησαν στην Δοβρά Ζαγορίου. Σε λίγα χρόνια, εγκαταστάθηκαν στο χωριό τρεις δερβίσηδες από το Τεπελένι, οι οποίοι έκτισαν τεκέδες και νυμφεύθηκαν, συν τω χρόνω δε οι μουσουλμάνοι κάτοικοι του χωριού αυξήθηκαν. Το 1887 σώζονταν δυο τεκέδες, ο

10. Βλ. **Α. Πετρονάκης**, εις Πρακτικά Β' ιστορικού συνεδρίου Αιτωλοακαρνανίας, τ. Β' 2004 903.

11. **Αν. Ευθυμίου**, Σελίδες από την ιστορία της Κόνιτσας, 1997 43, 47, 50, 51, 52, 54.

12. Επετηρίς του εν Κων/πόλει Ηπειρ. Φιλεκπ. Συλλόγου, 1975 192, αθην. εφημ. "Αγών", φ. της 11.2.1900.

13. **Β. Τζαλόπουλος**, Ηπειρ. Ημερολόγιον η Νέας Ελλάς, 1913 180-2. Για τα λουτρά Ισβόρου, βλ. και περιοδ. "Ο Παν" τ. 1935 376, Δελτίον της εν Αθήναις Ιατροχειρ. Εταιρίας, τ. 1960 365, Ηπειρ. Εστία, τ. 1980 476. Για τα σημερινά εξωκκλήσια του χωριού, βλ. **Ακ. Ζακόπουλος**, Κόνιτσα, τ. 1999 231.

14. **Ευθυμίου**, Ηπειρ. Εστία τ. 1964 196.

ένας δε από αυτούς, το 1872 τουλάχιστον, εξημεροδοτείτο από το ταμείο του καζά της Κόνιτσας.

Άγνωστο από πότε, αλλά πάντως μετά το 1879, το χωριό λεγόταν και Κοσάρτσικο, δηλαδή καταφύγιο ληστών. Το 1907 είχε λίγους μόνον κατοίκους (εκ των οποίων οι τρεις ήσαν δερβίσηδες), οι δε τουρκικές αρχές ανέχονταν να εξυπηρετούν οι κάτοικοι τους ληστές που κατεύφευγαν εκεί. Περί το 1900, επειδή ένας δερβίσης του χωριού βοσκούσε τις αγελάδες του αυθαιρέτως σε τόπο του Ίσβορου, οι Ισβορίτες ανέθεσαν σε ληστές να σκοτώσουν δύο γιούς του δερβίση. Το 1914 το Κοσάρτσικο ανήκε στα χωριά της επαρχίας Κόνιτσας (βρίσκεται δίπλα στα σύνορα), αργότερα δε ονομάσθηκε Προσήλιο. Το 1925 είχε 39 κατοίκους, ενώ το 1946 ερημώθηκε¹⁵.

Ο Άγγλος περιηγητής Holland το 1812 πληροφορήθηκε στην Ήπειρο ότι στην Καραμουρατιά εξέρχονταν από το έδαφος ατμοί θείου, ο δε Γάλλος πρόξενος Πουκεβίλ έγραψε ότι, όπως του είπε ο Αλή πασάς, οι κάτοικοι τον είχαν πληροφορήσει ότι πολλές φορές έβγαινε καπνός από τα βουνά που υπάρχουν γύρω από την Κόνιτσα. Αμφότεροι αναφέρονται μάλλον στην περιοχή νοτίως της Δοβράς, δεδομένου ότι και ο Ν. Τσιγαράς έγραψε το 1887 ότι πλησίον της Δοβράς εξέρχονται ατμοί, καπνοί και φλόγες από πολλούς μικρούς κρατήρες και ότι κατά τον Ψαλίδα κάτω από αυτούς τους κρατήρες κινείται υφαίστειο που κάποτε θα εκραγει¹⁶.

Γ. Μπιλθούκι (Πυξαριά)

Το οικωνύμιο Μπιλθούκι έχει αλβανική προέλευση και σημαίνει λυκότοπος.

Πληθυσμός: το 1946 κάτοικοι 105, το 1880 144, το 1888 60, το 1911 86, το 1923 79.

Το χωριό τούτο υπαγόταν στον καζά της Κόνιτσας μέχρι το 1882, οπότε εντάχθηκε στον καζά Λεσκοβικιού, ανήκε δε στην Αρχιεπισκοπή Πρωγωνιανής μέχρι το 1863, οπότε εντάχθηκε στην επισκοπή Βελλάς και Κονίτσης¹⁷.

15. Βλ. **Ευθυμίου**, Ηπειρ. Εστία, τ. 1961, 521, **ο ίδιος**, Κόνιτσα, τ. 1995 223, **ο ίδιος**, Σελίδες... 46, **Κ. Οικονόμου**, ό.π., 231, **Κοκολάκης**, ό.π., 199, **Π. Τζιόβας**, Κόνιτσα, τ. 2010 100. **Β. Βετσόπουλος**, Ηπειρ. Εταιρεία, τχ. 108, 109, **Ν. Ιγγλέσης**, ό.π., 39. Για το σημερινό Κοσάρτσικο, βλ. **Β. Νησιάκος**, Το σύνορο, 2010 295-316.

16. **Η. Holland**, Ταξίδια στα Ιόνια νησιά, Ήπειρο, Αλβανία, 1989 284, **Φ. Πουκεβίλ**, Ταξίδι στην Ελλάδα. Ήπειρος, 1994 115, **Ν. Τσιγαράς**, Απικόν Ημερολ., τ. 1887 301.

17. Για τα προεκτεθέντα, βλ. α) **Κ. Οικονόμου**, ό.π., 215, β) **Αραβαντινός**, ό.π., 339, **Κοκίδης**, Οδοιπορικά Ηπείρου και Θεσσαλίας, 1880 105, **Κοκολάκης**, ό.π., 484, **Τζιόβας**, ό.π., **Ιγγλέσης**, ό.π., 294, γ) **Κοκολάκης**, ό.π., 199, Ηπειρ. Εστία, τ. 1976 34-35.

Ήταν τσιφλίκι, άγνωστο από πότε, αλλά πάντως από το 1846. Τον φόρο του χωριού το 1872 τον πλήρωσε, αντί για τον μουχτάρη, ο παπα Νικόλας. Το τσιφλίκι το 1913 ανήκε στον Ντάπε Γκλήνα, ενώ το 1923 ανήκε στον Αλή Τσέλιο, τους δύο ναούς του χωριού και στο ελληνικό Δημόσιο, είχε δε έκταση 13.320 στρεμμάτων¹⁸.

Δ. Πλάβαλη (Αγία Βαρβάρα)

Κατά την προφορική παράδοση, το χωριό, πριν από το 1800, είχε 100 οικίες, μεταγενεστερά καταστάθηκε δε στην σημερινή θέση από την θέση Τσέροβο. Σύμφωνα με την ενθύμηση γραμμένη στον Ίσβορο, η Πλάβαλη καταστράφηκε τον Απρίλιο του 1801 (δεν μνημονεύεται η αιτία), αλλά οι Πλαβαλίτες επανήλθαν στο χωριό τους τον Φεβρουάριο του 1802¹⁹. Επειδή στην ενθύμηση γίνεται λόγος για επάνοδο στο χωριό, η μετοίκηση για την οποία ομιλεί η παράδοση μάλλον δεν ταυτίζεται χρονικά με αυτήν την επάνοδο. Ανατολικά του χωριού υπάρχει λόφος αργιλώδης που έχει το παράξενο όνομα Πετεινόκαστρο²⁰.

Το οικωνύμιο Πλάβαλη έχει σλάβικη προέλευση και σημαίνει είτε κατεβασιά (ποταμού, είτε σκαθάρι²¹.

Πληθυσμός: το 1846 κάτοικοι 252, το 1874 330, το 1888 225, το 1911 244, το 1920 185.

Η Πλάβαλη υπαγόταν στον καζά Κόνιτσας μέχρι το 1882, οπότε εντάχθηκε στον καζά Λεσκοβικιού, ανήκε δε πάντοτε στην επισκοπή Βελλάς και Κονίτσης²².

Ήταν τσιφλίκι, άγνωστο από πότε, αλλά πάντως από το 1846. Το τσιφλίκι το 1923 είχε έκταση 20.480 στρεμμάτων και ανήκε σε μουσουλμάνους της Φράσερης και στην εκκλησία Αγίου Νικολάου της Πλάβαλης²³.

Πλαβαλίτες οικοδόμοι το 1779 έκτισαν την εκκλησία της Μπάγιας Ζαγοριού, ο δε «μαστρο Βασίλης Λάμπρου εκ Πλάβαλης» το 1859 έκτισε καμπαναριό στο

18. Βλ. **Αραβαντινός**, ό.π., **Ευθυμίου**, Σελίδες... 43, 48, **ο ίδιος**, Κόνιτσα, τχ 64/1995, **Κ. Βακατσάς**, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 2008 224.

19. Βλ. **Ευθυμίου**, εφημ. «Πρωινός Λόγος» Ιωαννίνων, φ. της 10.7.1985 (δανείζομαι την πληροφορία από **π. Διον. Τάτσης**, Γνωριμία με την επαρχία Κονίτσης, 1993 127), **Ευθυμίου**, Κόνιτσα, τχ 35-37/1965.

20. **Χ. Ρεμπέλης**, ό.π., 272, 155, **Κ. Στεργιόπουλος**, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1938 159.

21. **Χ. Οικονόμου**, ό.π., 246.

22. Για τα δυο τελευταία θέματα, βλ. άνωτ. σημ. 2,3.

23. **Αραβαντινός**, ό.π., 340, **Βακατσάς**, ό.π., 225.

Δίλοφο Ζαγοριού²⁴.

Το 1867 ο συγχωριανός Λάμπρος Μπουζιάκας όρισε στην διαθήκη του ότι θα στείλει από του Βουκουρέσι το αντίτιμο αξιογράφων του στο χωριό για την αποτσιφλικοποίησή του, αλλά δολοφονήθηκε πριν να ενεργήσει. Ο Λάμπρος Γκούτσος εκληροδότησε για την ανέγερση σχολείου 8.000 γρόσια, τα οποία όμως διατέθηκαν για να εξοφληθεί χρέος του χωριού. Το σχολείο το 1880 έφερε το όνομά του και δαπανούσε 800 γρόσια που εισφέρονταν από τους κατοίκους, ενώ το 1874 είχε 13 μαθητές και ο δάσκαλος ελάμβανε μισθό από τους τόκους κεφαλαίου²⁵.

Μουχτάρης του χωριού το 1872 ήταν ο Νικόλας Γιάννη, που πλήρωσε και τον φόρο του τσιφλικιού, το δε 1874 ο Γιάννης Χρήστου²⁶.

Το 1883 ο χωριανός Ν.Π. Κυριαζής ήταν μαθητής στην Ζωσιμαία σχολή, κατά δε το 1896 ο Αναγνώστης Οικονόμου ήταν δάσκαλος στα Καβάσιλα²⁷.

Το 1919 ο Πλαβαλίτης στρατιώτης Θ. Αρβανίτης σκοτώθηκε σε πόλεμο. Το 1924 ήταν δάσκαλος στο χωριό ο Στ. Γκατσόπουλος από τον Πωγωνίσκο. Το 1925 υπήρχαν στο χωριό δύο παντοπωλεία του Χρ. Δίσιου και του Μ. Κιαμόπουλου²⁸.

Στην Κόνιτσα, τ. 1999 171 και τ. 1994 534, δημοσιεύθηκαν φωτογραφίες ομάδας χωριανών (1938) και της γέφυρας της Όρλας.

Ε. Ζέλιτσα (Εξοχή)

Κατά την προφορική παράδοση, αρχικά η Ζέλιτσα βρισκόταν πλησίον της μονής Καβασίλων, έπειτα δε μεταγκαταστάθηκε στην τοποθεσία Βρύση, κάτω από το σημερινό χωριό, και ακολούθως στην σημερινή της θέση.

Το οικωνύμιό της έχει σλάβικη προέλευση και σημαίνει είτε λαχανόκηπος είτε οικία,

Πληθυσμός: το 1846 κάτοικοι 91, το 188 150, το 1911 264, το 1920 200²⁹.

Η παρρησία της μονής Σωσίνου (Παρακάλαμος) γράφει και την Ζέλιτσα μεταξύ

24. Μ. Τσούπη, Ηπειρωτικά λιθόγλυπτα, 2006 30, 33.

25. Ι. Λαμπρίδης, Περί των εν Ηπείρω αγαθοεργημάτων, 1880 μέρος Β' 190, μέρος Α' 150, Επετηρίς του εν Κων/πόλει ... 192.

26. Ευθυμίου, Σελίδες.... 43, 46, 48, 52.

27. Κόνιτσα, τ. 1998 175, Ηπειρ. Εστία, τ. 1969 230.

28. Βλ. αντιστοίχως: α) Μ. Οικονομίδης, Ηπειρωτικά, τ. 1938 141, β) Κόνιτσα, τχ. 13-14/1963 7, γ) Ιγγλέσης, ό.π., 1192.

29. Για τα άνω τρία θέματα, βλ. αντιστοίχως: α) π. Δ. Τάτσης, ό.π., 122, β) Κ. Οικονόμου ό.π., 115, γ) ανωτ. σημ. 2.

των χωριών, των οποίων κάποιοι κάτοικοι έδωσαν χρήματα σε εράνους υπέρ της μονής κατά τα έτη 1762-1832³⁰.

Η Ζέλιστα ήταν τσιφλίκι, άγνωστο από πότε, αλλά τουλάχιστον από το 1846. Το τσιφλίκι το 1923 είχε έκταση 3.070 στρεμμάτων και ανήκε σε ορισμένους κατοίκους της Γλήνας, της Βράνιστας και της Πυρσόγιαννης³¹.

Οι εξής χωριανοί υπηρέτησαν στα Καβάσιλα ως δάσκαλοι: Φ. Αναστασίου (1856, 1890), Νικ. Φωτιάδης (1888-9), Χριστόδουλος (1884, 1894) και ως ιερέας ο Νικόλαος (1868)³².

1869, θεμελειώθηκε στο χωριό ο ναός της Παναγίας. Το 1889 σπούδασε στην Ζωσιμαία σχολή ο Κων. Χρ. Τσιαντής³³.

Το 1869-1871, η Γιάννενα Μήτσιου και η Νάσενα Μάντζιου δανείσθηκαν χρήματα από Κονιτσιώτες³⁴.

1872 κάποιος «αρχιτέκτων από χωριόν Ζέλιστα» (πρωτομάστορας) εργάστηκε στα Κάτω Πεδινά για την κατασκευή οικίας³⁵.

Μουχτάρηδες του χωριού: 1872 Τόλης, 1874 Νικ. Γιάννη, Τόλης, Νικ. Ρίζου³⁶.

1874, η «Φωνή της Ηπείρου» (11. 2.1894) έγραψε ότι η Ζέλιστα έχει 70 οικογένειες και άνδρες φιλόξενους που αγαπούν τα ελληνικά γράμματα, μεταξύ δε αυτών διακρίνεται ο Χρ. Μήτσιος.

Περί το 1900 υπηρετούσε ως δάσκαλος ο χωριανός Φώτης Τσιάτος, ο δε χωριανός Ι. Ρίζος εγκαταστάθηκε στο Γανναδιό ως εσώγαμπρος³⁸.

Ομάδα Ζελιστινών φωτογραφήθηκε στην πλατεία του χωριού προ του 1940 (βλ. Κόνιτσα τ. 1997 332).

Στ. Βράνιστα (Τράπεζα)

Η περιοχή της Βράνιστας κατά τους ύστερους βυζαντινούς χρόνους ανήκε σε κάποιο μέλος της αρχοντικής οικογένειας Βρανά (όπως ανήκαν σε αρχοντικές

30. Βλ. Λ. Βρανούσης, Επετηρίς Μεσαιωνικού Αρχείου, τ. 1956-109-110.

31. Αραβαντινός, ό.π., Βακατσάς, ό.π., 223.

32. Ηπειρ. Εστία, τ. 1969 266 ό.π.

33. Κόνιτσα, τχ 108/1968 και τ. 1998 176, 220.

34. Ηπειρ. Εστία, τ. 1979 619, 620. Κόνιτσα, τ. 1980 243.

35. Μ. Τσούπη, ό.π., 35.

36. Ευθυμίου, Σελίδες... 43, 47, 48, 51, 52, 54.

37. Επετηρίς του εν Κων/πόλει... ό.π., αθην. εφημ. "Αγών", φ. της 11.2. 1900.

38. Γκούτος Η επαρχία ... 211, 175.

οικογένειες τα Καβάσιλα, η Γλήνα, το Συργιάνι κλπ), ενώ κατ' άλλη γνώμη το οικωνύμιο έχει σλάβικη προέλευση και σημαίνει είτε μαύρος ή κόρακας, είτε δάσος που η εκμετάλλευσή του απαγορεύεται³⁹. Μου είπαν ότι σε κάποιες θέσεις μεταξύ του χωριού και του υψώματος του Αϊ Λιά βρέθηκαν θραύσματα παλαιών πήλινων αγγείων.

Πληθυσμός: το 1846 κάτοικοι 49, το 1888 50, το 1911 52, το 1925 74, εκ των οποίων οι 27 διέμεναν στο Κρυονέρι, όπου υπήρχε πανδοχείο του Αγ. Κασίκα⁴⁰.

Η Βράνισα ήταν τσιφλίκι, άγνωστο από πότε, αλλά τουλάχιστον από το 1846. Πιθανώς περιλαμβανόταν στο τσιφλίκι που ο Αλή πασάς είχε στην Κορτίνισα. Το τσιφλίκι μετά το 1890 ήταν ενωμένο με εκείνο της Ζέλιστας και μεταβιβάσθηκε από τον Τζεμαλή αγά στον Κονιτσιώτη Σελέμπεη που απαιτούσε από τους κατοίκους να μην έχουν ίχνος από σκύβαλα τα παραγόμενα σιτηρά. Το 1923 το τσιφλίκι είχε έκταση 7.000 στρεμμάτων και ανήκε στον Κονιτσιώτη Αδήλ Σελήμ Ιλιάζ. Οι κάτοικοι το εξαγόρασαν το 1928⁴¹.

Το 1861 ο Βασ. Θανάση έλαβε δάνειο από Μολιστινό με εγγυητή τον Αν. Χαβέλη, ενώ το 1869 ο Γ. Αναγνώστου υπήρξε εγγυητής σε δάνειο που δόθηκε σε γυναίκα της Ζέλιστας. Μεταξύ των συνδικαιούχων του τσιφλικιού της Ζέλιστας ήσαν και οι Βρανιστινοί Χρ. και Δημ. Τσελίφης⁴².

Στα 1869-70 ήταν δάσκαλος στο χωριό ο Αναγνώστης Κωνσταντινίδης εκ Κονίτσας, ενώ το 1874 το χωριό δεν είχε σχολείο. Το 1889 σπούδάζαν στην Ζωσιμαία σχολή ο Αντ. Ι. Γεωργιάδης και ο Ανδ. Ζ. Τσελίφης⁴³.

Μουχτάρης του χωριού ήταν το 1873 ο Αναγνώστης και το 1874 ο Λάμπρος Θανάση⁴⁴. Κατά την «Φωνή της Ηπείρου». φ. της 11.2.1894, η Βράνισα έχει άνδρες γενναίους ασχολούμενους με το κυνήγι. Περί το 1900 ο Λάκκας Βράνιστας ήταν γιδοβοσκός της μονής Στομίου. Το 1903 ο «τέκτων Φώτης Βράνιστας» εργάθηκε για την κατασκευή του γεφυριού της Μπούσης Πεκλαρίου. Στους αγώνες του 1912-13 είχε μετάσχει και ο Γεώρ. Θ. Λύτας ως αντάρτης του Διον. Παπαδάτου⁴⁵.

39. Κ. Στεργιόπουλος, Βρανάς-Βράνισα-Βρανιανά, Αθήνα, τ. 1935 237 επ., Γκούτος, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2005 240, τ. 2008 44, Κ. Οικονόμου, ό.π., 67.

40. Βλ. ανωτ. σημ. 2, Ιγγλέσης, ό.π., 287, 1190.

41. Αραβαντινός, ό.π., Ευθυμίου, Σελίδες... 107, 132, Βακατσάς, ό.π., 225, 223.

42. Βλ. αντιστοίχως: α) Γκούτος, Η επαρχία... 262, Ευθυμίου, Ηπειρ. Εστία, τ. 1978 620, β) Βακατσάς, ό.π.

43. Κόνιτσα, τ. 1998 179, 180, Επετηρίς του εν Κων/πόλει... 192, Κόνιτσα, τ. 1998 179.

44. Ευθυμίου, Σελίδες... 49, 51, 52, 53.

45. Ευθυμίου, Κόνιτσα, τχ. 11/1963 και τχ. 9/1963, Σ. Μαντάς, Ψάχνοντας τον Φ. Βράνισα, «Ηπειρ. Νέα», Νοέμ-Δεκ. 2000.

Ζ. Κορτίνιστα (Νικάνορας)

Το οικωνύμιο Κορτίνιστα έχει σλάβικη προέλευση και σημαίνει τυλιγμένος γερά, σκληρός, απόκρημνος, Βορείως του χωριού, σώζονται λείψανα κάστρου στην θέση Παλιόκαστρο⁴⁶.

Πληθυσμός: το 1846 κάτοικοι 238, το 1874 336, το 1888 300, το 1911 197, το 1925 150⁴⁷.

Κάποιο έτος της περιόδου 1534-1692 δύο κάτοικοι της “Κροσίνιτζας” που ήταν χωριό ή μονή της επισκοπής Βελλάς, εισέφεραν σε έρανο που ενεργούσαν μοναχοί της μονής Ζάβορδας Γρεβενών, κάποιο δε έτος της περιόδου 1693-1900 τρεις κάτοικοι του χωριού «Κροτίνιστα» της ίδιας επισκοπής εισέφεραν χρήματα σε νέο έρανο της μονής⁴⁸.

Σύμφωνα με την παράδοση, αρχικά το χωριό βρισκόταν στην σημερινή διασκέδαση του δρόμου προς την μονή, μετεγκαταστάθηκε δε στην τωρινή θέση το 1815 περίπου λόγω της πανώλης (πανούκλας) που έπληξε τότε τους χωριανούς. Επιγραφές επί της μονής αναφέρουν ότι αυτή κτίσθηκε το 1816 και αγιογραφήθηκε το 1826. Υπηρετούσε τότε εκεί εκ νεότητός του ο ιερομόναχος Γρηγόριος Πεκλαρίτης. Σύμφωνα με ενθυμήσεις των ετών 1816, 1818 και 1873, για να καταπαύση η πανώλη στην Κόνιτσα το 1816, οι Κονιτσιώτες έφεραν την κάρα του Αγίου Νικάνορα από την μονή. Ο Π. Αραβαντινός έγραφε το 1866 ότι η μονή Βράνιστας κτίσθηκε τον 17ο αιώνα, συντηρείται δε πωχικώς από τους περιοίκους⁴⁹. Εκ τούτων, συμπεραίνω ότι, λόγω της πανώλης, μεταφέρθηκε η κάρα του Αγίου Νικάνορα από την μονή Ζάβορδας στην Κορτίνιστα και στην Κόνιτσα (1815 και 1816) και μετεγκαταστάθηκε η Κορτίνιστα στην σημερινή της θέση (1815), η δε μονή Βράνιστας, που υπήρχε μάλλον στην τοποθεσία του Αϊ-Λιά και ήταν αφιερωμένη

46. Βλ. αντιστοίχως, **Κ. Οικονόμου**, ό.π., 152, **Κ. Στεργιόπουλος**, Ηπ. Χρονικά, τ. 1938 152.

47. Βλ. ανωτ. σημ. 2.

48. Βλ. **Μ. Χατζηγιάννου**, Η ιστορική εξέλιξη των οικισμών στην περιοχή του Αλιάκμονα, 2000 205, 211, 75.

49. Βλ. **π. Δ. Τάτσης**, ό.π., 131, **ο ίδιος**, Το προσκύνημα του οσίου Νικάνωρος στην επαρχία Κονίτσας, 1990 21-28, **π. Γ. Παΐσιος**, Κόνιτσα, τχ 81/1969, Ηπειρ. Εστία, τ. 1956 562, **Αραβαντινός**, Περιγραφή της Ηπείρου, 1956 τ. Γ' 164. Στην περίοδο 1812-1822, κατά διαστήματα, υπέφεραν από την πανώλη (πανούκλα) πολλοί οικισμοί της επαρχίας Κονίτσας και γενικότερα της Ηπείρου (βλ. **Γκούτος**, Η επαρχία, 92 και την εκεί βιβλιογραφία. α) Για την μονή, εδημοσίευσαν βραχείες περιγραφές και οι **Δ. Καμαρούλιας**. Τα μοναστήρια της Ηπείρου, 1996 186, **Κ. Κίτσος**, Κόνιτσα, τ. 2002 153.

όχι στον όσιο Νικάνορα αλλά σε άλλον άγιο, μεταφέρθηκε (1816) στον βράχο, όπου είναι σήμερα, και αφιερώθηκε στον όσιο Νικάνορα ως προστάτη, επειδή η πανώλη υποχώρησε όταν έφεραν την κάρα του από την μονή που αυτός ίδρυσε στην Ζάβορδα (η κάρα του ποτέ δεν έμεινε μονίμως στην Κορτίνισα).

Η Κορτίνισα ήταν τσιφλίκι του Αλή πασά, με συνδικαιούχο τον Κώστα Βουρμπιανίτη, γραμματικό του, ο οποίος το 1813 έδωσε δάνειο στον Μακρυγιάννη Κροτινισιώτη. Το 1921 το χωριό ήταν ιμλιάκι (δημόσιο) που το εκμεταλλευόταν συνεταιρισμός 15 κατοίκων, ενώ το 1934 εκαλλιεργούντο 224 στρέμματά του από 19 μπασταινούχους⁵⁰.

Μουχτάρης του χωριού ήταν το 1872 ο Ι. Μάντζιος (επλήρωσε και τον φόρο του τσιφλικιού), το δε 1874 ο Ι. Γεωργίου. Το 1874 το χωριό είχε 56 οικογένειες και σχολείο με 17 μαθητές και με δάσκαλο μισθοδοτούμενο από την εκκλησία του Αγίου Νικάνορα⁵¹.

Το 1835 ο Μήτσος Βασίλη Παπαγιάννη, από Κορτίνισα, αγόρασε χωράφι στα Σέρβενα, το οποίο το 1844 το επώλησαν τα τέκνα του Βασίλη Μήτση. Το 1846 ο Βασ. Δημήτρη αρραβωνιάσθηκε την Κονιτσιώτισσα Ρούσω Απ. Γκότζου, ενώ το 1860 περίπου ο Βασ. Σιώρος έγινε εσώγαμβρος στο Γανναδιό και έλαβε το επώνυμο Γιούτσος⁵².

Ο Γρηγ. Χρ. Νικολαΐδης διετέλεσε δάσκαλος στα Καβάσιλα (1883-84), ο δε Καλλίνικος διετέλεσε ηγούμενος της μονής Στομίου (1890-1900)⁵³.

Η “Φωνή της Ηπείρου”, φ. της 11. 2.1894, έγραφε ότι στην Κορτίνισα τον μουχτάρη τον εκλέγουν οι γυναίκες, ενώ οι άντρες δεν αναμειγνύονται στα κοινά, ασχολούνται δε με την καλλιέργεια των αγρών, την ξύλευση κλπ.

Β. Πεκλάρι (Πηγή)

Το οικωνύμιο Πεκλάρι έχει σλάβικη προέλευση και σημαίνει φωτιά ή φουγάρο, παρόμοια δε οικωνύμια συναντώνται και σε σλαβόφωνες χώρες.

Πληθυσμός: το 1846 κάτοικοι 322, το 1874, 612, το 1888 600, το 1911 387, το 1920 351.

Η προφορική παράδοση λέει ότι οι κάτοικοι του χωριού μετεγκαταστάθηκαν εδώ προερχόμενοι από τους οικισμούς Μπούση και Πλάκα, που ανήκαν στους ίδιους

50. Βλ. Γκούτος, Η επαρχία ... 40, Ηπειρ. Χρονικά 1938 37, Βακατσάς, ό., 225.

51. Ευθυμίου, Σελίδες... 52, 54, Επετηρίς του εν Κων/πόλει... 192.

52. Ηπειρ. Εστία, τ. 1970 557, τ. 1971 364. τ. 1973 228, Γκούτος, ό.π., 174.

53. Ηπειρ. Εστία, τ. 1969 227, Κόνιτσα, τχ. 8/1962.

κατοίκους και μετέπειτα, ότι επί Αλή Πασά οι δημογέροντες δωροδοκήθηκαν από Κολωνιάτες και τους επώλησαν το χωριό, ότι μετά το 1870 οι Πεκλαρίτες εξαγόρασαν το τσιφλίκι του χωριού με χρήματα που έστειλαν συγχωριανοί της Ρουμανίας και ότι ενωρίτερα εξαγόρασαν την Μπούση οι Κιτσαίοι, και οι Σπαναίοι με χρήματα που βρήκαν κρυμμένα στην Τζοντήλα Ζαγορίου όπου εργάζονταν⁵⁴.

Σε γεωγραφικούς χάρτες του 1829 και του 1831 το χωριό αναγράφεται ως Pıklari.

Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου κτίσθηκε το 1849 και αγιογραφήθηκε το 1875, πλησίον δε αυτής υπάρχουν υπεραιωνόβιες βελλανιδιές και βρέθηκαν παλαιοί τάφοι⁵⁵.

Σε ρακοκάζανο του χωριού αναγράφεται το έτος 1811. Το 1836 ο Αναγνώστης Κίτσιος αγόρασε σταφύλια από την Μολυβδοσκεπάστη μονή. Ο ιερομόναχος Γρηγόριος Πεκλαρίτης εμόνασε στην μονή Κορτίνιστας εκ νεότητός του, από το 1840 στην μονή Στράτσιανης, από το 1843 στην μονή Στομίου και από το 1851 στην μονή Ρογκοβού⁵⁶.

Οι εξής Πεκλαρίτες αγόρασαν χωράφια στα Σέρβενα της Κόνιτσας: Πάνος Βασ. Πλαχάβα (1844), Γ. Χατζής (1848), Κ. Χατζής (1852). Ο Τάσος Χρ. Γιάννη το 1879 κατείχε αγρό στον κάμπο της Κόνιτσας⁵⁷.

Οι εξής Πεκλαρίτες δανείσθηκαν χρήματα: Ι. Δημήτρη ή Κοντογιάννης Μπουσιώτης από τον Πεκλαρίτη Γιώτη Πάντου το 1840 και από Κονιτσιώτη το 1845, Νικ. Ι. Ζώτος από την εκκλησία του Γανναδιού το 1899 (μάρτυρες οι Βασ. Δ. Καραγιάννης και ιερέας Απ. Δ. Ζώτου), Χριστόδ. Δ. Ζώτου και Δημ. Ζώτος από την εκκλησία του Γανναδιού το 1900, οπότε ο Θεοφάνης Ζώτος έγινε εσώγαμπρος στο Γανναδιό⁵⁸.

Μουχτάρης του χωριού ήταν ο Παν. Ι. Κίτσιος το 1872 και το 1873, οπότε το Πεκλάρι είχε 102 οικογένειες και σχολείο με 28 μαθητές και με δάσκαλο μισθοδοτούμενο από τα εισοδήματα εκ των κτημάτων της εκκλησίας⁵⁹.

Η «Φωνή της Ηπείρου» έγραφε στο φ. της 26.11.1893 ότι ο δάσκαλος Σπ.

54. Για τα προεκτεθέντα, βλ.: α) **Κ. Οικονόμου**, ό.π., 241, β) ανωτ. σημ. 2, γ) **Ευθυμίου**, Κόνιτσα, τχ. 9/1963, όπου και τα ονόματα των τελευταίων τσιφλικιάδων. Κατά τον **Αραβαντινό** (ό.π., 339), το 1846 το Πεκλάρι ήταν τσιφλίκι. Για την Μπούση, βλ. **Γκούτος**, Κόνιτσα τ. 2008 92.

55. Βλ. **Γκούτος**, Η επαρχία ... 265, 267, **Κ. Κίτσιος**, Κόνιτσα, τ. 2001 170 και τ. 1997 139.

56. Βλ. **Ευ. Βουρδούκας**, Κόνιτσα, τ. 1996 289, **π. Γ. Παΐσιος**, Ηπειρ. Εστία, τ. 1956 562, **Ευθυμίου**, Κόνιτσα, τχ. 6/1962.

57. Ηπειρ. Εστία, τ. 1971 364, τ. 1973 230, τ. 1974 522, Κόνιτσα, τχ 14/1987.

58. Ηπειρ. Εστία, τ. 1971 64, 365, **Γκούτος**, Η επαρχία... 250-1.

59. **Ευθυμίου** Σελίδες... 43, 47, 49, Επετηρίς του εν Κων/πόλει... 192.

Μήτσης, που καταγόταν από την ιερομνήμη, έδειρε τον μουχτάρη Δ. Σπανό επειδή ο δεύτερος ήθελε να καταβάλει τον μισθό μειωμένο, στο δε φ. της 11. 2.1894 έγραφε ότι το Πεκλάρι έχει 700 κατοίκους και σχολείο που κτίσθηκε με δαπάνες τους, ότι το χωριό καταστράφηκε από ληστές δύο φορές με συνέπεια να υποστούν ζημιές 10.000 λιρών, ότι ληστές απήγαγαν τους Παν. Ι. Κίτσιο, Β. Καραϊωάννη και Σπ. Κίτσιο και ότι στην Ρουμανία επρόκοψαν και οι μακαρίτες Αναγν. Πάππος και Ν. Αθανασούλιας. Από το Πεκλάρι καταγόταν και ο λήσταρχος Χρ. Τζαμίχος ή Κελεπούρης, που συνελήφθη στην Σταρίτσανη⁶⁰.

Ο Γ. Δ. Καραγιάννης, που απέκτησε περιουσία στο Βουκουρέστι, διέθεσε χρήματα το 1911 κ.ε. για να κατασκευασθούν στο χωριό δύο γεφύρια, υδραγωγείο, βρύσες, εκκλησία κ.α., καθώς και για να γραφεί από τον Πυρσογιαννίτη δάσκαλο η ιστορία του χωριού, αλλά το χειρόγραφό της χάθηκε⁶¹.

Από το Πεκλάρι καταγόταν και ο Νικ. Παπακώστας (1865-1938), που υπήρξε ονομαστός σχολάρχης της Κόνιτσας, καθώς και οι ορειχαλκουργοί των Ιωαννίνων Πεκλάρηδες. Κατά τα έτη 1912-13, κάμποσοι Πεκλαρίτες αγωνίσθηκαν ως αντάρτες⁶².

60. Για τον Κελεπούρη, βλ. **Ευθυμίου**, Κόνιτσα, τχ. 17-18/1963 και για τον Σπ. Μήτση ή Κρομύδα, **ο ίδιος**, Κόνιτσα, τ. 1998 331, **Γκούτος**, Η επαρχία 211. Για τις συνθήκες ζωής στο χωριό κατά τα τελευταία έτη της Τουρκοκρατίας, βλ. **Βουρδούκας**, Κόνιτσα, τ. 1989 70, 154, 171, τ. 1991 233, τ. 1996 77, 289.

61. **Κ. Κίτσιος**, Κόνιτσα, τ. 1997 139, **Βουρδούκας**, Κόνιτσα, τ. 1998 117.

62. **Γκούτος**, Κόνιτσα, τ. 2004 111, **Ευθυμίου**, Κόνιτσα, τχ. 9/1963.

ΚΟΝΙΤΣΑ
**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

ΠΕΡΙ ΑΔΥΝΑΤΟΥ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΛΥΣΙΑ
... ΑΛΛΑ ΠΕΡΙ ΟΒΟΛΟΥ ΠΟΙΟΥΜΑΙ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

ΤΟΥ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ Ι. ΠΟΛΙΤΗ

Από τα περισσότερα αγαπητά κείμενα, που διδασκόταν στα Γυμνάσια τις περασμένες δεκαετίες, ήταν ο λόγος του Λυσία υπέρ του αδυνάτου. Ένα βασικό επιχείρημα εκείνων, που είχαν την ευθύνη για την επιλογή των κειμένων στο Γυμνάσιο, ήταν ο πλούτος των γραμματικών και συντακτικών φαινομένων, που πράγματι αφθονούν, ιδιαίτερα σ' αυτό το λόγο του Λυσία. Το ενδιαφέρον στρεφόταν τότε στις δεκαετίες του 50, 60, 70 στη μορφή και όχι στο περιεχόμενο. Λάθος, βέβαια, γιατί απαξίωναν το ψητό και υπερεκτιμούσαν την πέτσα του ψητού.

Στον λόγο αυτό του Λυσία συνυπάρχουν, όπως σε όλα τα κείμενα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας και υψηλά νοήματα και υψηλό το επίπεδο των εκδραστικών μέσων. Δυστυχώς η πώση και η παρακμή των αξιών ακολουθείται και από την παρακμή των εκφραστικών μέσων και είναι λυπηρό να διαπιστώνει κανείς την πενία του προφορικού λόγου στη σημερινή νεολαία μας.

Όταν όμως στη διδασκαλία ενός θαυμάσιου λόγου, όπως είναι ο υπέρ αδυνάτου του Λυσία, γινόταν η αναζήτηση των σχημάτων λόγου, η ανίχνευση των υποθετικών προτάσεων και η διευκρίνιση των γραμματικών τύπων, η ώρα περνούσε και ο «Αδύνατος» έμενε ανυπεράσπιστος από τα αστραφτερά μάτια των μαθητών της τάξης.

Έτσι γενιές ολόκληρες από τον πλού-

το των ιδεών που κυριαρχούν στα κείμενα της κλασικής αρχαιότητας ελάχιστα μάθαιναν, ενώ αποστήθιζαν γραμματικούς και συντακτικούς κανόνες ως να ήσαν αυτά οι σκοποί και όχι το μέσον προς επιτυχία του σκοπού. Γι' αυτό τα αρχαία ελληνικά και τα λατινικά αντιμετωπίστηκαν σα μια νεκρή γλώσσα και γενικεύτηκε μια αποστροφή από τις τρυφερές ψυχές των μαθητών προς αυτά. Έτσι από τα πολύωρα προγράμματα διδασκαλίας των αρχαίων κειμένων δεν έμενε τίποτε άλλο από το «Δαρείου και Παρυσάτιδος γίνονται παίδες δύο» ή η εισαγωγή του αδυνάτου «ου πολλώ δέω έχειν χάριν των κατηγόρων ω Βουλή». Και ίσως «άνδρα μοι ένεπε μούσα».

Αφήνοντας τα μορφολογικά για τα οποία τόσος χρόνος εδαπανάτο, ας πλησιάσουμε το πολύ επίκαιρο με την ασκούμενη από τη σημερινή Βουλή πολιτική της περικοπής των συντάξεων.

Ο «Αδύνατος» ήταν ένας αθηναίος πολίτης για τον οποίο η βουλή των πεντακοσίων είχε εγκρίνει ένα μικρό βοήθημα [σύνταξη] ίση με το ένα έκτο του οβολού για κάθε μέρα. Με αυτό το ποσό μπορούσε να αντιμετωπίσει τα απολύτως αναγκαία για τη ζωή του. Το αθηναϊκό, κοινωνικό κράτος δεν συμβιβαζόταν πριν από 2.500 χρόνια, νομικά και ηθικά, να υπάρχει αθηναίος πολίτης, που να μη μπορεί να ζει λόγω αναπηρίας και ανικανότητα να εργάζεται. Την επαίεη η αθηναϊκή πολιτεία απεχθανόταν

ως δουλικό ξεπεσμό, ασυμβίβαστο με το περί ελευθερίας αίσθημα των πολιτών της.

Αλλά η μικρή αυτή σύνταξη εγκρίνονταν από τη βουλή μετά από αυστηρό έλεγχο και παρέίχε το δικαίωμα στον οποιοδήποτε πολίτη να κάμει ένσταση «καταγγελία» αν μπορούσε να αποδείξει ότι κάποιος συμπολίτης του καταχρηστικά και όχι νόμιμα έπαιρνε αυτή τη σύνταξη.

Με βάση το νομικό αυτό καθεστώς, παρουσιάστηκε ενώπιον του δικαστηρίου ο αδύνατος να ανατρέψει την εις βάρος του κατηγορία, που ένας συμπολίτης του κατέθεσε στο δικαστήριο, σύμφωνα με την οποία δεν δικαιούται τη σύνταξη.

Ο λόγος του Λυσία, το αριστούργημα αυτό του δικανικού λόγου είναι ένα σύνολο επιχειρημάτων, με τα οποία η κατηγορία δεν μπορούσε να στηριχθεί.

Λόγω της επικαιρότητας που έχει το κείμενο με την ασκούμενη στις μέρες μας πολιτική, θα αναφέρω και μάλιστα περιληπτικά δυο τρία από τα επιχειρήματα αυτά.

«Ου γαρ έχων πρόφασιν εφ' ης δοίην λόγον νυνί δια τούτον /τον κατήγρο/ είληφα». Ενώ προηγουμένως δεν μου είχε δοθεί ευκαιρία να λογοδοτήσω, τώρα μου δόθηκε εξ αιτίας του κατηγορού μου. Οι δικαστές θα γέλασαν, γιατί η λογοδοσία επιβαλλόταν για όσους είχαν ασκήσει δημόσιο αξίωμα όχι από έναν φτωχό και ανάπηρο. Γιατί και σήμερα δεν υπάρχει θεσμοθετημένη εξουσία για να λογοδοτούν όσοι διαχειρίζονται το δημόσιο πλούτο;

«Μηδέ αφέλησθέ με α έδοτέ μοι όντι νεωτέρω και μάλλον ερρωμένο...»

Μη μου κόψετε αυτά που μου δώσατε όταν ήμουν κάπως νεώτερος και ικανό-

τερος. Θα ήταν παράλογο να του κοπεί η σύνταξη που του είχε δοθεί πριν από χρόνια, όταν θα μπορούσε έστω και με πολύ δυσκολία να αντιμετωπίσει τα προς το ζην. Σήμερα αυτό δεν αποτελεί παραλογισμό και με άνεση ανακοινώνεται περικοπή συντάξεως μικρότερων των 500 ευρώ.

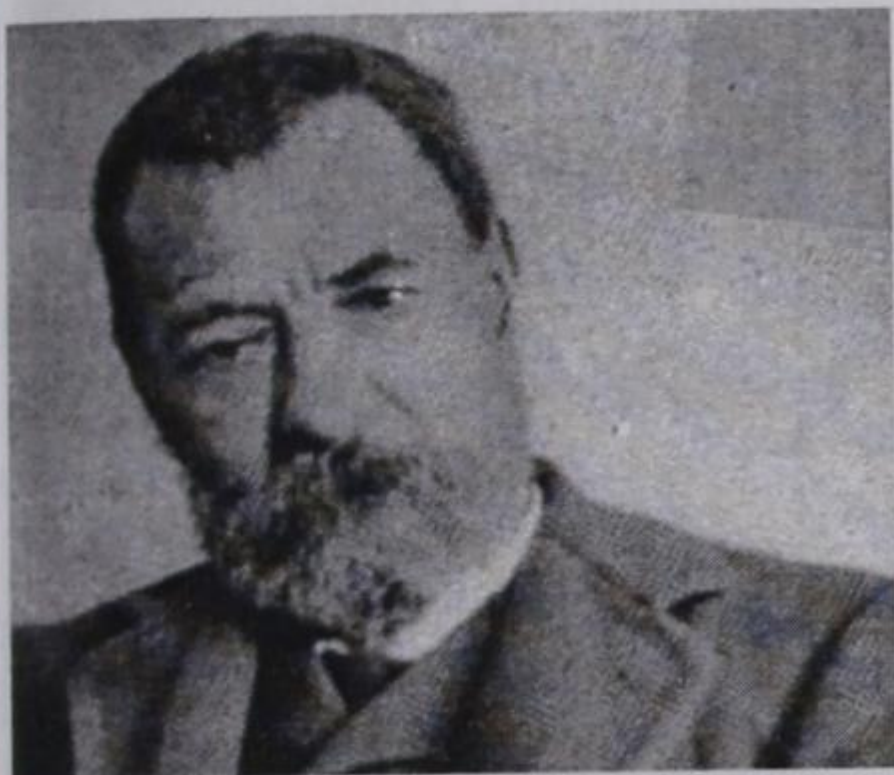
Αλλ' αυτό επιβάλλει η εθνική ανάγκη, απαντούν οι υπεύθυνοι, και από τα τηλεοπτικά παράθυρα χωρίς αιδώ ανακοινώνουν ότι οι αποκτηθείσες εν μια νυκτι βίλλες είναι καθόλα νόμιμες για να υποστηρίξουν μια φορά ακόμη ότι το νόμιμο μπορεί να είναι μη ηθικόν.

Εις μάτην οι ανθρωπιστικές σπουδές, εις μάτην όσα μέσω των κειμένων της κλασικής αρχαιότητας διδάχτηκαν στα πανεπιστήμια της Οξφόρδης, του Καίμπριτζ και αλλαχού οι σημερινοί πολιτικοί και εις μάτην ο λαός στήριξε τις ελπίδες του σε τόσο ανάξιους των περιστάσεων. Το κομματικό συμφέρον είναι το ύψιστο παντός πολιτικού αγαθόν και στο βωμό αυτού του συμφέροντος πάσα θυσία είναι επιτρεπτή.

Και οι σημερινοί αδύνατοι, που στερούνται κάποιου Λυσία, να υποστηρίξει τα όσα έξω από κάθε λογική αοφασίζονται καταφεύγουν στις πλατείες για να διαλαλήσουν προς όλες τις κατευθύνσεις να σταματήσει η κατηφόρα των υπευθύνων, γιατί η ανοχή δεν έχει άλλη αντοχή και τα περήφανα άλλοτε γηρατειά, που με αγώνες αυτοθυσίας κράτησαν ελεύθερη την πατρίδα τους τη βλέπουν τώρα να υποδουλώνεται εξ αιτίας του ασίγαστου πάθους της πλεονεξίας εκείνων, που ο λαός επέλεξε, να εναποθέσει στα χέρια τους την τιμή και την εθνική αξιοπρέπεια της πατρίδας των.

100 χρόνια από Τον θάνατο Του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη

Γράφει ο Σωκράτης Οικονόμου

A. Παπαδιαμάντης

Φέτος είναι το έτος Παπαδιαμάντη, αφού συμπληρώνεται 100 χρόνια από το θάνατό του. Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης γεννήθηκε στη Σκιάθο το 1851 και πέθανε σ' αυτή το 1911. Μεγάλος διηγηματογράφος και μυθιστοριογράφος της ελληνικής λογοτεχνίας.

Ήταν καθαρουσιάνος, άνθρωπος της θρησκείας, κι έγραψε στην τότε γλώσσα. Η αγάπη, η θρησκεία και ο έρωτας στάθηκαν οι αρχές για τη δημιουργία του έργου του, που αυτό το έργο, τον καταξίωσε και τον ανάδειξε στο είδος του πρωτοπόρο. Οι ήρωές του στα κείμενά του φαίνονται σαν πραγματικοί και πολ-

λοί από αυτούς είναι αληθinoί.

Η χρησιμοποίηση του ψυχογραφικού του υλικού, η ηθογραφία και η περιγραφή προβάλλονται πάντοτε στο έργο του. Κυρίως έγραψε για τα ήθη και έθιμα, για τις γιορτές Χριστουγέννων και Πάσχα, για παιδιά και μεγάλους και ο λυρισμός πλημμυρίζει το έργο του. Δεν πρόκειται εδώ να αναλύσουμε το έργο του, αυτό είναι έργο των φιλολόγων. Συχνά έλεγε: «Όσο ζω δεν θα πάψω να υμνώ τον Θεό μου, να περιγράψω τη φύση και να αναφέρομαι στα ήθη του τόπου μου». Πονεμένος και φτωχός άνθρωπος. Υμνωδός και ψάλτης και συχνά έλεγε: «Αχ να'χαν τελειωμό τα βάσανα και οι καύμοί τ' ανθρώπου».

Ας απολαύσουμε μια δυνατή έκφραση περιγραφής, ας την διαβάσουν ιδιαίτερα οι φοιτητές μας και οι μαθητές μας... η Ηώς (αυγή) ανέτειλεν με όλην την πορφυράν αίγλην, καλλωπίζουσα με γλυκύ ερύθημα¹ βουνά, κοιλάδας και δάση. Τέλος εφάνη του ηλίου η πρώτη ακτίς.

Και την ιδίαν στιγμήν ηκούσθη πρώτη, μεγάλη και επιβλητική φωνή ο κλαγγασμός² του αετού, χαιρετήσαντος την ανατολήν του ηλίου επάνω στο βουνόν. Και δευτέρα χαιρετιστήριος φωνή ηκού-

1. Ερύθημα = κοκκινωπό χρώμα

2. κλαγγασμός = δυνατός διαπεραστικός ήχος.

σθη ο κακκαβισμός³ του ιέρακος. Και τρίτη φωνή κλιμακιδόν⁴ εχαιρέτησε το παμφαές⁵ άστρον της ημέρας, ο τιπιβισμός της πέρδικας και της τρυγόνος. Και τελευταία αμέσως εχαιρέτησε δια του μινορισμού⁶ της την ανατολήν του ηλίου η γλυκεία χελιδών, η επανευρίσκουσα και εφέτος την φωλεάν της άθικτον... Η περιγραφή αυτή είναι όπως ακριβώς την αισθανόμαστε και την απολαμβάνουμε σε ανοιξιάτικο πρωϊνό από τη ΒΙΓΛΑ ΜΑΣ.

Κι ακόμη ένα κομμάτι: «Το μικρό εξωκλήσιον ήτο κτισμένον υπό συστάδα πελωρίων δένδρων, περιβαλλόμενον γραφικώς υπ' αυτών, σκεπαζόμενον φιλοσοτόργως από τους κλώνους των. Ο ναϊσκος ήτο πενιχρός, αλλά διετηρείτο και ήτο λειτουργήσιμος.

Ωραία και η γλυκεία η σκηνή εντός του ναϊσκου εν μέσω γιγαντιαίων δρυών και απλών εικόνων κ.λ.π.. Περιγραφή όπως ακριβώς είναι όλα τα μικρά μας εξωκλήσια. Ο συγγραφέας είναι γλαφυρότατος και δικαίως ορίστηκε εφέτος «έτος Αλ. Παπαδιαμάντη).

Έργα του είναι πολλά όπως: «Η μετανάστις» «οι έμποροι των εθνών» «Η Γυφτοπούλα», «Ο Χρήστος Μηλιώνης», «Η φόνισσα», «Τα ρόδινα Ακρογιαλία», «Προς τη Μητέρα μου», «Χριστουγεννιάτικα και Πασχαλινά διηγήματα» «Έρωτας στα χιόνια», «Έρωτος-ήρωτος», «Ο-

νειρο στο κύμα», «Η Νοσταλγία», «υπό την Βασιλική Δρυν», «Στην Παναγιά την Κεχριά», «Στίχοι Πρωτομαγιάς» κ.λ.π.

Δημοσίευσε πολλά διηγήματα και μυθιστορήματα. Έκανε πολλές μεταφράσεις ξένων λογοτεχνών.

Έγινε συνεργάτης στην «Ακρόπολη» στην «Εφημερίδα», στην «Εστία», στο «Άστυ», στο «Μη χάνεσαι» πότε με δικά του πρωτότυπα έργα, και πότε με μεταφράσεις.

Λιποδιάπος, ασκητικός, ντυμένος χωρίς φροντίδα ξεχωριστή, γιομάτος καλωσύνη, τριγύριζε στον δικόν του κόσμο και συναναστρεφόταν απλούς ανθρώπους. Γιομάτος με σκέψεις και παρατηρήσεις και σύχναζε στις φτωχολαβέρνες.

Σκεφτόταν και έγγραφε, έχοντας δίπλα του, ένα ποτήρι ρετσίνα, κι όλοι τον γνώριζαν, τον σέβονταν και τον αποκαλούσαν κυρ. Αλέκο. Καλλίφωνος και πρώτος ιερο-ψάλτης.

Συχνά πήγαινε στην αγαπημένη του Σκιάθο, στις αδερφές του, στο σπίτι του, οικογένεια δεν είχε δικιά του, εκεί στη Σκιάθο, με τις πολλές τις εκκλησίες και τα γαλανά ακρογιαλία, ξεκουράζονταν, ψύχναζε και ημέρευε.

Λάτρευε τον κόσμο και προσπαθούσε με τα γραφόμενά του να βοηθήσει τους πονεμένους ανθρώπους, να τους λυτρώ-

3. κακκαβισμός = φωνή, ήχος όπως της πέρδικας, κακκαβίζω = κακκαρίζω

4. κλιμακιδόν = κλιμακωτά, βαθμηδόν

5. παμφαές = λαμπρότατος, ο φεγγοβολών, ο καθαρός.

6. μινορισμός = ήρεμο κελάδημα.

ει από τους καϋμούς και τις δυστυχίες.
Για γιατί τον αγαπούσαν όλοι και σήμερα
ηγαίνουν στη Σκιάθο και βλέπουν το
πλό σπίτι του, πούγινε Μουσείο.

Σιγά-σιγά έγινε γνωστός και το έργο
του αναγνωριζόταν και ολο τον ανέβαζε
ηλιά.

Αφού έζησε πολλά χρόνια στην
θήνα τελικά γύρισε στη Σκιάθο, όπου
και πέθανε.

Το ύφος του είναι προσωπικό. Η
λώσσα του καθώς είπαμε είναι καθα-
ρεύουσα με ιδιωτισμούς και αρχαι-
μούς. Τα λαογραφικά του στοιχεία, η
θογραφία και οι χαρακτήρες, προβάλ-
ονται έντονα στη διήγησή του. Ο λυρι-
μός πλημμυρίζει το έργο του, χωρίς να
ένει και ανεπηρέαστο από τον Σαίξπηρ,
ποσογιέφκυ κ.ά.

Χαίρεσαι να διαβάζεις τα βιβλία του.

Λίγα πολύ λίγα γράψαμε. Δεν είναι
«Η ΚΟΝΙΤΣΑ» λογοτεχνικό και φιλολο-
γικό έντυπο μόνο. Ας επιτραπεί όμως, να
αναφερθώ προσωπικά, ότι από μαθητής
διάβασα κι αγάπησα τον Αλ. Παπαδια-
μάντη και μ' αξίωσε ο θεός νάχω στη
Βιβλιοθήκη μου, τ' άπαντα του Α.
Παπαδιαμάντη κι όποτε θέλω να ξεκου-
ραστώ βρίσκω γαλήνη και θαυμασμό
στον αείμνηστο Α. Παπαδιαμάντη με το
διάβασμα των βιβλίων του και των διη-
γημάτων του και εκθύμως συνιστώ σε
όλους και ιδίως στους μαθητές και φοι-
τητές, να φωτίζονται από τον αγαπημένο
μας συγγραφέα, συγγραφέα του λαού
μας, ο οποίος είναι πάντα επίκαιρος που
συνδέει τον παλιό με τον νέο κόσμο.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Επίτιμος Σχολικός Σύμβουλος
Ειδικής Αγωγής

Dr. ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ

Οδοντίατρος - Ενδοδοντολόγος
Λέκτορας Οδοντιατρικής Α.Π.Θ.

ΔΡΑΓΟΥΜΗ & ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΗΛ. 2310 265168
ΒΑΜΒΑΚΑ 1) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Κιν. 6977032376

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ-ΖΕΥΤΟΛΑ

Συμβολαιογράφος

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ: 26510 93622
ΤΗΛ.: 26550 22529 ΚΙΝ.: 6945182799

Info
Center

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΜΗΜΑΤΑ:

JUNIOR - ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ✓ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ECDL
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ✓ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Υπεύθυνος Σπουδών: ΣΠΙΑΝΟΣ Ι. ΒΑΣΙΛΗΣ

Πτυχ. Εφαρμοσμένης Πληροφορικής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Κόνιτσα Παπαδιαμάντη 6

☎ 26550 22688 - κιν. 6973033013 e-mail: infocenter@otenet.gr

ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ
ΜΟΣΧΑΡΙΩΝ - ΑΡΝΙΩΝ - ΧΟΙΡΩΝ

ΝΤΕΜΟΣ ΘΩΜΑΣ

Καστανέα Κόνιτσας

Τηλ. 26550 31641- Κιν. 6974186238

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟΥΣ ἍΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ

ΗΛΙΑ ΔΑΔΡΘΟΥ

Κλείνει κιόλας ένας χρόνος από τότε που βαδίζαμε στα χνάρια του Ιησού και όμως η σκέψη μας νοερά συνεχίζει αυτό το οδοιπορικό. Ένα προσκύνημα δεν είναι ένα ταξίδι σαν όλα τα άλλα και τα Ιεροσόλυμα δεν είναι απλώς ένας τουριστικός προορισμός. Για το λόγο που το προσκύνημα αυτό ήταν το πρώτο στην ιστορία του τόπου μας με την συμμετοχή αποκλειστικά συμπολιτών μας, καταγράφουμε τα ονόματά τους: Καπαΐος Ιωάννης, Καπαΐου Αντιγόνη, Ζαχαρόπουλος Παναγιώτης, Κυρίτση Αγαθή, Ντάφλης Χαράλαμπος, Μωυσίδης Χρήστος, Μωυσίδου Ευθυμία, Λάμπρου Γεώργιος, Λάμπρου Ελευθερία, Βαγενάς Γρηγόριος, Βαγενά Μαρία, Βλάχος Ματθαίος, Βλάχου Ελευθερία, Τρομπούκης Δημήτριος, Κρυστάλλη Χρυσανγή, Κρυστάλλη Ανδρομάχη, Κεφσερίδη Ανδρομάχη, Δάλλα Χαρίκλεια, Δάλλα Αγλαΐα, Βλάχου Μαρία, Καραφλιά Γιαννούλα, Καλαμπόκη Άννα, Τέφου Σοφία, Τζίμα Βασιλική, Ζαχαρόπουλος Γεώργιος, Κυπαρίσσης Πολύκαρπος, Τζινέρης Παντελής, Ανδρέου Ηλίας, Βουρδούκα Γλυκερία, Βουρδούκα Άννα, Μάλιακα Μαρία, Γρηγορίου Ελένη, Πέτρου Παναγιώτα, Τσέφα Αλεξία, Κεχαγιάς Γεώργιος, Κεχαγιά Βασιλεία και Αθανασόπουλος Βασίλειος. Τα προσκυνημα-

τικά οδοιπορικά έχουν και πολλές δυσκολίες για τον λόγο αυτό μνημονεύω το κουράγιο και την θέληση της κυρίας Κρυστάλλη Ανδρομάχης και του καλοσυνάτου Πολύκαρπου Κυπαρίσση που αποτελούσαν την κορυφή της ηλιακής πυραμίδας.

Επίσης πρέπει να επισημανθεί πως οι προσκυνητές είχαν την αμέριστη συμπαράσταση του διοργανωτή του προσκυνηματος Βαλσάμη Χρήστου και εν πολλοίς χάρις σε αυτόν και τον Πρόεδρο του Συλλόγου μας Βασίλειο Αθανασόπουλο όλα κύλησαν ομαλά. Τέλος άξιοι συγχαρητηρίων είναι τα μέλη του Συλλόγου Αφοί Ζαχαρόπουλοι Παναγιώτης και Γιώργος, ο Ντάφλης Χαράλαμπος, η Μάλιακα Μαρία και Γλυκερία Βουρδούκα που με επικεφαλής τον Πρόεδρο συγκέντρωσαν τρόφιμα και άλλα αναγκαία είδη για τα Ελληνορθόδοξα Προσκυνήματα. Δεν παραλείπουμε να δημοσιοποιήσουμε σαν Σύλλογος τις ευχαριστίες μας προς τους Συμπολίτες μας οι οποίοι προσέφεραν για αυτή την ευγενική πράξη βοήθειας χρήματα και διάφορα είδη ρουχισμού και τρόφιμα. Ευχόμαστε όπως ο θεός αξιώσει του προσκυνηματος αυτού και άλλους συνανθρώπους μας, εμάς δε ενός δεύτερου.

ΜΑΙΟΣ 1945

Η ΣΥΜΜΑΧΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΙΕΡΟΣ ΛΟΧΟΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΑΠΟΔΕΧΟΝΤΑΙ ΤΗΝ ΑΝΕΥ ΟΡΩΝ ΣΥΝΘΗΚΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΒΕΡΜΑΧΤ (Wehrmacht)

Υπό του Υποστρατήγου εα Ιωάννη Δάφνη

Έξι ημέρες μετά το επικό καταδρομικό εγχείρημα στη Ρόδο (το τελευταίο του Β' Π.Π.) που οργανώθηκε και εκτελέστηκε από τη Β Μοίρα Καταδρομών υπό τον αντισυνταγματάρχη Φ. Μεσσηνόπουλο του Ιερού Λόχου με 220 Καταδρομείς (190 Έλληνες, 30 Άγγλοι)¹ και μετά τη γενικότερη ήττα του Άξονα στο Ευρωπαϊκό Θέατρο Πολέμου, η Γερμανική Φρουρά Δωδεκανήσου οδηγήθηκε την 8η Μαΐου 1945 στην άνευ όρων παράδοση στους Συμμάχους και στον Ελληνικό Ιερό Λόχο Μέσης Ανατολής του συνταγματάρχου Χριστόδουλου Τσιγάντε.

Την αντιπροσωπεία υπογραφής από Συμμαχικής πλευράς αποτελούσε Ομάδα υπό το βρετανό ταξίαρχο Moffat, έναν Γάλλο αξιωματικό και τον Συνταγματάρχη Χριστόδουλο Τσιγάντε και από Γερμανικής πλευράς την συνθηκολόγηση υπέγραψε ο στρατηγός Βάγκενερ.

Σε ανάμνηση των γεγονότων που προηγήθηκαν της συνθηκολογήσεως της Γερμανίας το 1945 και προς τιμήν των πεσόντων ηρώων στον αγώνα για την απελευθέρωση της Δωδεκανήσου,

πραγματοποιήθηκαν την 8η Μαΐου 2011 επετειακές εκδηλώσεις στη Σύμη όπου υπεγράφη και η Συνθήκη παράδοσεως της τοπικής Βέρμαχτ την ίδια ημέρα πριν 66 χρόνια.

Το φετινό επετειακό πρόγραμμα περιελάμβανε:

Δοξολογία στο Μητροπολιτικό Ναό Τιμίου Προδρόμου προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σύμης, Τήλου, Χάλκης και Καστελόριζου κ.κ. Χρυσοστόμου, εκφώνηση πανηγυρικού από τον Ιερολοχίτη αντιστράτηγο Κ. Κόρκα ε.τ. Διοικητή Στρατιάς, κατάθεση στεφάνων στο ηρώον της Πόλεως, παρέλαση σχολείων και τμημάτων στρατού και ο εορτασμός έκλεισε με πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργάνωσε ο Δήμος Σύμης.

Στις εκδηλώσεις της Σύμης παρέστησαν ο αντιπρόεδρος της Κυβερνήσεως Θ. Πάγκαλος, ο Αρχηγός ΓΕΣ αντιστράτηγος Φραγκούλης Φράγκος με αντιπροσωπεία αξιωματικών όλων των βαθμών, εκπρόσωποι τοπικής Αυτοδιοικήσεως και τοπικών αρχών, εφεδροπολεμιστικών Οργανώσεων, πολιτικών κομμάτων και Πολιτιστικών - Κοινωνι-

¹ Η επιχείρηση αυτή υπό την κωδική ονομασία TENT έδωσε το σενάριο σε κινηματογραφική ταινία της δεκαετίας 1960 «Τα κανόνια του Ναβαρόνε».

κών Φορέων, η μαθητιώσα Νεολαία και πλήθος κόσμου.

Προστίθεται ότι Μνημεία των πεσόντων Ιερολοχιτών υπάρχουν σε όλα σχεδόν τα νησιά του Δωδεκανησιακού Συμπλέγματος, αψευδείς μάρτυρες της πρόσφατης Ιστορίας του Έθνους στην περιοχή.

Το κυρίαρχο στοιχείο που προκύπτει από τις εκδηλώσεις είναι ότι ο Δωδεκανησιακός Ελληνισμός διακατέχεται από υψηλό εθνικό φρόνημα και πνεύμα αγωνιστικότητας, έναντι οιασδήποτε ξένης επιβουλής. Το υψηλό φρόνημα των επιστρατευομένων τοπικώς Εθνοφυλάκων, η δραστηριότητα της Ενώσεως Εφέδρων Αξιωματικών Δωδεκανήσου υπό τον Πρόεδρο Υπολοχαγό Κ. Κούκουρα για συσπείρωση των μελών της, ποικίλη χορηγία όπως κατασκευή στεγάστρων στρατιωτικών οχημάτων, δωρεά ηλεκτροπαραγωγών ζευγών στο Στρατό, ενέργειες για ονοματοθεσία μιας οδού της Ρόδου με τα ονόματα των τριών ηρώων των Ιμίων, ενέργειες ανεγέρσεως Μνημείου του Συντάγματος Δωδεκανησίων εθελοντών που έδρασε στο Βέρμιο το 1941, αλλά και η εθνική προσφορά πολιτιστικών φορέων του νησιού που με πολιτιστικές εκδηλώσεις προωθούν την εθνική παράδοση, είναι μερικά δείγματα που προσδιορίζουν το υψηλό εθνικό φρόνημα των κατοίκων.

Στην εμπειριστατωμένη ομιλία του ο κ. Κόρκας έκανε σύντομη αναδρομή των γεγονότων της εποχής, στην απόφαση του Χίτλερ να διατηρήσει πάση θυσία την

Δωδεκάνησο και Κρήτη μέχρι λήξεως του πολέμου, αλλά και στην άρνηση του Στάλιν στο άνοιγμα Βαλκανικού Μετώπου από τους Συμμάχους, αναφέρθηκε στην παρουσία του Ιερού Λόχου Μέσης Ανατολής, υπό τον συνταγματάρχη Χριστόδουλο Τσιγάντε, στη δράση στα Δωδεκάνησα και στα άλλα νησιά του Αιγαίου, καθ' όν χρόνο οι επιχειρήσεις στο Ιταλικό Μέτωπο βρίσκονταν σε εξέλιξη, στάθηκε ο ομιλητής στη Συνθηκολόγηση της Ιταλίας την 8-9-1943 και το πέρασμα αυτής στο Συμμαχικό Στρατόπεδο, περιέγραψε τις καταδρμικές επιχειρήσεις με σκοπό την αγκίστρωση, εξασθένιση, αιχμαλωσία Γερμανικών Δυνάμεων της περιοχής και απελευθέρωση νησιών όπως της Σύμης που από 14 Ιουλίου 1944 θα αποτελέσει τη βάση επιχειρήσεων προς άλλα νησιά και ο στρατηγός Κόρκας έκλεισε τον εντυπωσιακό πανηγυρικό αναφερόμενος στις διαδοχικές συνθηκολογήσεις του Άξονα, Ιταλία, Γαλλία, Βερολίνο και βεβαίως Σύμη, Κρήτη 8 και 9 Μαΐου 1945 τονίζοντας εμφαντικά ότι τα Δωδεκάνησα, ανέκαθεν ελληνικά, δεν μας τα χάρισανε αλλά τα απελευθερώσαμε με τις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις Μέσης Ανατολής Στρατός - Ναυτικό - Αεροπορία με πρωταγωνιστή τον Ιερό Λόχο του συνταγματάρχη Τσιγάντε, προς το οποίο ο Άγγλος ταξίαρχος Moffat, δίνοντας το πιστόλι του παραδοθέντος Γερμανού στρατηγού, την 8-5-1945 του είπε «Κύριε Συνταγματάρχα αυτό το τρόπαιο σας ανήκει».

Η πείνα στην Κατοχή

ΠΕΤΡΟΣ ΘΩΜΑ ΜΠΟΥΤΝΑΣ

Η χειρότερη περίοδος, που γνώρισε ο τόπος, ήταν η Γερμανική κατοχή. Η πείνα δε χτύπησε μόνο αυτούς που ζούσαν στις μεγαλουπόλεις, αλλά και σ' ολόκληρη, με λίγες εξαιρέσεις, την Ελλάδα. Εκείνοι που βρέθηκαν απότομα πάμφτωχοι, ήταν οι δημόσιοι υπάλληλοι, που ως μόνα έσοδα είχαν τον μισθό. Σ' αυτή την κατηγορία βρέθηκε και η οικογένειά μου. Ένα χωράφι στα ξερικά ενός στρέμματος κι άλλο ένα λίγο μεγαλύτερο στον κάμπο, ήταν όλα κι όλα τα κτήματά μας κι αυτά άγονα, που η σοδειά τους δεν έφθανε ούτε τον μισό χρόνο, για να περάσουμε με λιγοστό ψωμί. Το υπόλοιπο, συμπληρωνόταν με έσοδα από μεροκάματα της γιαγιάς και της μητέρας μου στα χωράφια του Κώστα Μπούσμπουλα, που σαν αμοιβή έπαιρναν από εκατό δράμια καλαμπόκι η κάθε μία. Το ημερομίσθιο άρχιζε από τα χαράματα και τελείωνε, όταν νύχτωνε. Εγώ, δύο φορές την εβδομάδα, βάζοντας το προϊόν του μόχθου σε μία πάνινη σακούλα, πήγαινα στο μύλο του Μπεκιάρη, που ήταν κάτω από το γεφύρι της Τοπόλιτσας, να το αλέσω. Κι όσο νάρθει η δική μου σειρά, που πολλές φορές έκανε αρκετές ώρες, καθόμουν έξω, στην άκρη του δρόμου, απέναντι από το κτήριο του νερόμυλου, στον ίσκιο μιας μεγάλης μουριάς και παρακολουθούσα τα νερά που έτρεχαν και πλημμύριζαν αρκετό μέρος του δρόμου.

Προκειμένου να περάσει κανείς απέναντι, έπρεπε, για να μη βραχεί, να πατήσει σε μεγάλες πέτρες, που είχαν φροντίσει να βάλουν οι καθημερινοί διαβάτες, αφού από εκεί ράδισαν για τον κάμπο. Μου άρεσε να παρακολουθώ το σύστημα λειτουργίας του μύλου. Ένας ξύλινος σωλήνας, περί τα πέντε μέτρα, σε τύπο βαρελιού, που αποτελείτο από δύο ή και τρία κομμάτια ενωμένα, ήταν γερά στερεωμένος σ' έναν τοίχο, τοποθετημένος σχεδόν κάθετα. Το στόμιό του ήταν αρκετά φαρδύ και κατέληγε πολύ στενός. Έτσι το νερό έπεφτε με δύναμη σε μία φτερωτή, που την ανάγκαζε να φέρνει πολύ γρήγορα γύρω και έδινε κίνηση στην πέτρα του μύλου. Είχαν τον τρόπο τους οι μυλωνάδες, με διάφορα κόλπα, να βγάζουν το άλεσμα, όσο ψιλοκομμένο ήθελαν. Όταν πλέον τελείωνε η άλεση του δικού μου καλαμποκιού, με το χρυσάφι στη σακούλα επέστρεφα στο σπίτι με χαρά, γιατί είχε εξασφαλισθεί το φαγητό μερικών ημερών, από χόρτα με λίγο αλεύρι ανακατεμένα, χωρίς λάδι. Αν και δεκάχρονο παιδί, συμμετείχα στο μάζεμα των χόρτων και είχα μάθει να ξεχωρίζω όσα ήταν φαγώσιμα. Έτσι, μέρα παραμέρα, πηγαίναμε σ' «αμπέλια» ή στην «Παλιογορίτσα» και συλλέγαμε, το ελάχιστο, έναν με δύο τροβάδες. Και ώ! του θαύματος, εκεί που λέγαμε ότι δεν υπήρχαν άλλα, στο ίδιο μέρος, την μεθε-

πόμενη ημέρα, υπήρχαν περισσότερα.

Σε κάθε χωράφι ή λόφο, σ' αυτές τις περιοχές, έβλεπες μία, δύο, ή και τρεις σκυμμένες ανθρώπινες σιλουέτες, μ' ένα μαχαίρι να σκαλίζουν το έδαφος. Είχα ανακαλύψει ότι σε μερικές «ντροϊσκες» (αγκαθωτά βάτα), στη βάση γύρω από τις ρίζες, οι σκίουροι μάζευαν αρκετή ποσότητα από σιτάρι και το κάλυπταν με πολλά φύλλα, για να τρέφονται το χειμώνα. Κοιτούσα να μην με βλέπει κανείς και μάθει το κόλπο. Τόπερνα, έβαζα για καμουφλάζ λίγα χόρτα στο πάνω μέρος του τροβά και επέστρεφα. Η μετέπειτα διαδικασία δεν ήταν άλλη από το καθάριο ψωμί. Ανέφερα πιο πάνω τον νερόμυλο του Μπεκιάρη. Ήταν όμως κι άλλοι. Θυμάμαι μόνο έναν στους «μπούστς», κι άλλον έναν στον κάμπο, στην ακροποταμιά, του Μούρα: Όποιος δεν πείνασε, δεν θα μπορέσει να καταλάβει τα γραφόμενά μου. Μέχρι και ψωμί από βελανίδια φάγαμε. Παρ' όλα αυτά, εκτός πολύ ολίγων εξαιρέσεων, ούτε σκέψη ν' απλώσει κάποιος χέρι σε ξένη περιουσία, ακόμα και για ένα στάχυ καλαμποκιού. Προτιμούσε να πεθάνει από την πείνα, παρά να στιγματιστεί σαν λωποδύτης. Είχαμε ξεπουλήσει ό,τι χρυσαφικό υπήρχε. Η μητέρα μου, με τον Βαγγέλη Λιόγκα, πήγε μέχρι το Τσιοτίλι με τα πόδια και κουβάλησε ζαλωμένη 15 οκάδες σιτάρι, που ήταν το αντίτιμο από σταυρούς και δαχτυλίδια, που είχαν απομείνει, από άλλες παρόμοιες περιπτώσεις.

Τί κάνει η κάθε μάνα για τα παιδιά

της!!! Δεν ξεχνιούνται αυτά ποτέ. Δκαίως, σε δύσκολες στιγμές την μητέρα αναζητούμε. Με τη μάνα γεννιούμαστε και με τη μάνα στο στόμα πεθαίνουμε. Ο αγώνας για επιβίωση ήταν διαρκής και η πίστη ακλόνητη ότι θάρχονταν καλύτερες μέρες. Σ' αυτό το κλίμα, δεν έλειπαν όμως και οι χαρές.

Γάμοι και γλέντια γίνονταν πολλά στα οποία, άλλοι χόρευαν, για να εκφράσουν τη χαρά τους κι άλλοι τη λύπη αφού σε τέτοιες στιγμές θυμόνταν αυτούς που απουσίαζαν, είτε στην ξενιτιά είτε είχαν φύγει από τη ζωή. Ο χορός είναι έκφραση συναισθημάτων και οι οργανοπαίχτες που ξέραν τον καημό του χορευτή, του παίζαν με πολύ μεράκι το τραγούδι που του ταίριαζε. Και κείνος, για να το νοιώσει περισσότερο, ακουμπούσε το αυτί στο στόμιο του κλαρίνου και παθιαζόταν, κάνοντας διάφορα τσαλιμάκια. Κι όταν κάποιος χαροκαμένος ζητούσε τη «Μαριόλα», τότε η συγκίνηση και το κλάμα απλωνόταν σ' όλους.

Γιαυτό και λέγεται ότι «γάμος χωρίς στενοχώρια δεν γίνεται», όπως και λύπη, χωρίς γέλιο. Αυτά βέβαια συμβαίνουν και σήμερα. Αργότερα, αρκετά μετά την κατοχή, όταν τα οικονομικά όλων βελτιώθηκαν, άνθρωποι σφικτοί δεν λογάριάζαν τα χρήματα, όταν γίνονταν πανηγύρια, τα δίναν όλα στα όργανα, αρκεί να χόρευαν μπροστά βέβαια, για να εκτονωθούν. Ένας σαν κι αυτούς ήταν ο εξάδελφός μου Γιώργος Λούδας. Καθόλου απαιτητικός από αγα-

θά φιγούρας. Δεν τον ενδιέφερε να φορέσει κάτι κομψό, το ήθελε όμως να είναι καθαρό. Σε κάποια κουβέντα μας γι' αυτό το θέμα, μου έλεγε ότι δεν θα τον πείραζε στο παραθύρι του σπιτιού του, αντί για μια ωραία κουρτίνα να τοποθετούσε ένα απλό πανί, ή ακόμη και μία ζιάκα, αφού κι αυτά την ίδια δουλειά θα έκαναν. Πειθαρχούσε όμως στη γνώμη των άλλων. Μπορεί να μην ήταν και τόσο απλοχέρης, αν όμως πήγαινες στο σπίτι του, γινόταν θυσία. Ανέφερα τα παραπάνω, για να τονίσω ότι στο άκουσμα των οργανοπαικτών, όσα κι αν είχε τ' ακουμπούσε όλα, πότε σ' αυτόν που έπαιζε το ντέφι και πότε, αφού πρώτα σάλιωνε το χαρτονόμισμα, το κόλληγε στο μέτωπο του κλαρινιτζή. Αυτός άρχιζε το χορό τον δεκαπενταύγουστο στην «Παναγία» κι αυτός τον τελείωνε. Όμως, τελευταία, τον είχε τσακίσει το ζάκχαρο και κάθε λίγο τον περίμενε ένα κρεβάτι απ' τα νοσοκομεία των Ιωαννίνων. Το μαγαζί του με καφέδες και ζαχαρωτά, ήταν σημείο αναφοράς, για να εντοπισθεί κάποιο άλλο που αναζητείτο.

Έφυγε από τη ζωή και τον νοσταλγώ, για τα πολλά μα σοφά που μου έλεγε. Μεγάλη ψυχή και κωρούσε όλους, όσους γνώριζε. Ας επανέλθουμε όμως στα δύσκολα κατοχικά χρόνια. Ο πόθος και η ελπίδα μεγάλωνε, πότε θ' απαλλαγούμε από τους ναζίδες, όταν μάλιστα είχαν αρχίσει να κάνουν την εμφάνισή τους οι πρώτοι αντάρτικοι σχηματισμοί. Σε μας, ξεπετάχτηκε και έδρασε ο ΕΛΑΣ. Ο θείος μου Δημήτριος Τσίλης ήξερε αγγλικά και

είχε αναλάβει σύνδεσμος των Άγγλων με τους αντάρτες. Παράλληλα συνέλεγε πληροφορίες από κινήσεις των Γερμανών, οι οποίοι είχαν φυλάκιο στα «Πλατάνια» και κάναν έλεγχο σ' όσους περνούσαν από εκεί. Σε μας που μέναμε κοντά και κάθε μέρα βγάzaμε τα κατσίκια να βοσκήσουν δεν δίναν σημασία, παιδιά άλλωστε τότε δωδεκάχρονα. Ερχόταν λοιπόν ο θείος, μία φορά την εβδομάδα, τα βράδια στο σπίτι μας έβαζε τα σημειώματα στο μαθητικό μου καπέλο, μέσα από τη φόδρα κι εγώ την άλλη μέρα, την συνηθισμένη ώρα με τα άλλα παιδιά περνούσα ανενόχλητος και μέσα από το βουνό πήγαινα στο παρατηρητήριο που είχαν οι αντάρτες, σ' ένα όρυγμα κάτω από έναν κέδρο, κοντά στον Άγιο Αθανάσιο. Εκεί έβρισκα πάντα τον Κώστα Ντάφλη και έδινα τα σημειώματα. Ο Κώστας ήταν βοηθός φαρμακοποιού, στο φαρμακείο του Αθανασίου Ρούση. Όταν αργότερα τον συναντούσα στα Γιάννινα, πάντα μου τα θύμιζε.

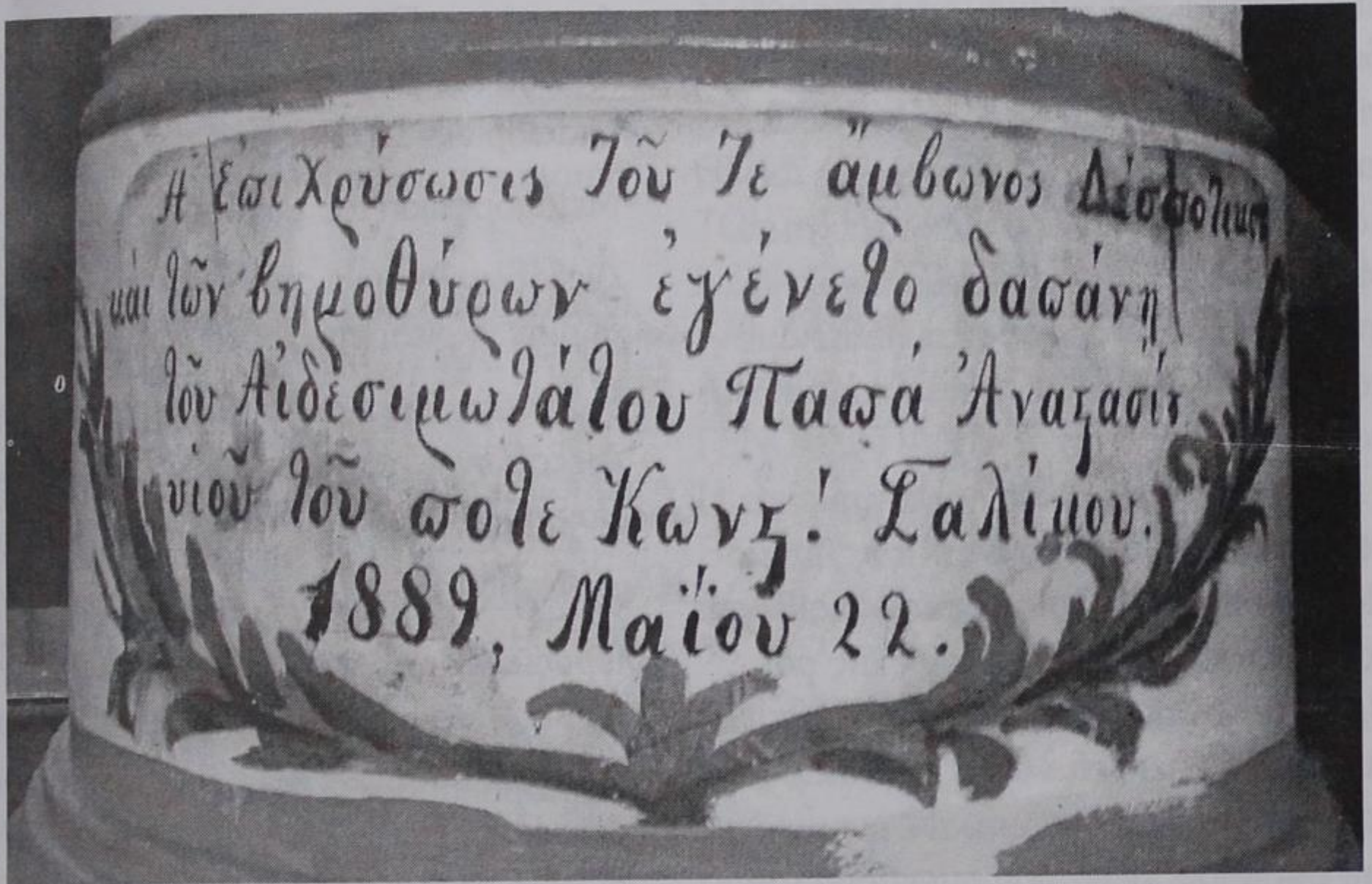
Οι Ιταλοί ήταν φιλεύσπλαχνοι και κόβαν από το φαγητό τους για να δώσουν κάτι και σε μας που καθημερινά σχεδόν ήταν απαραίτητη η παστασιούτα. Εν αντιθέσει με τους Γερμανούς που προτιμούσαν να καταστρέψουν, ότι τους περίσσευε, παρά να το δώσουν. Μα δεν διέκρινα σε κανέναν να σπάει ένα χαμόγελο. Το βλέμμα τους ήταν παραπάνω από βλοσυρό. Όμως, με την πείνα και την κατοχή ούκ έστιν αριθμός περιστατικών και δεν θέλω να σας ταλαιπωρώ με την φλυαρία μου.

Κόνιτσα 1949. Από αριστερά: Η. Μπούσμπουλας, Δ. Κώτσιος, Δ. Παπαθεμιστοκλέους, Ι. Γουσγούνης, Π. Μπούνας

ΚΤΗΤΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΗΣ
ΣΤΟΝ Ι.Ν. ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙΟΥ

Επιμέλεια: ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

Ευτυχώς που υπάρχει και το περιοδικό «Κόνιτσα» που για πολλοστή φορά φιλοξενεί την αγωνία των απανταχού Παλαιοσελλιτών για την τύχη του Ιερού Ναού της Αγίας Παρασκευής, αλλά και την πικρία τους για την αδιαφορία των κατά αρμοδιότητα υπευθύνων για την σωτηρία του από την παθολογία της έντονης απόκλισης από την κατακόρυφο που παρουσιάζει εδώ και τόσα χρόνια. Κατ'επανάληψη έχουν σταλεί πλήρεις φάκελοι του προβλήματος τόσο στο Υπουργείο Πολιτισμού, όσο και στην 8^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων. Μέχρι σήμερα δεν υπήρξε ανταπόκριση. Για

να είμαστε ακριβοδίκαιοι πρέπει να αναφερθούμε στο ενδιαφέρον του Περιφερειάρχη Ηπείρου Αλέξανδρου Κακριμάνη που σαν Νομάρχης Ιωαννίνων χρηματοδότησε εργασίες εξυγίανσης του προ του Ιερού Ναού υπεδάφους με πασσάλους τσιμέντου.

Επίσης πρέπει να σημειωθεί το ενδιαφέρον του πρώην Δημάρχου Χαράλαμπου Εξάρχου που δέχθηκε την πρόταση να γίνονται περιοδικές μετρήσεις της απόκλισης για να διαπιστωθεί αν το φαινόμενο είναι ή όχι σε εξέλιξη. Πέραν όλων αυτών η αντιστήριξη κρίνεται αναγκαία και ας μην επικαλούμαστε και δικαιολογούμαστε από την δεινή οικο-

νομική κατάσταση της χώρας μας. Όντως η «Σωτηρία της Πατρίδας» που εδώ και καιρό ταπεινώνεται από τους δανειστές της, μπορεί μεν να είναι καθολικό αίτημα δεν πρέπει όμως να μας διαφεύγει το γεγονός ότι εδώ φθάσαμε γιατί σαν λαός και έθνος απωλέσαμε την ψυχή μας. Ο Φάουστ του Γκαίτε τουλάχιστον πούλησε την ψυχή του στον Μεφιστοφελή με αντάλλαγμα την έσχατη σοφία, εμείς σαν λαός πουληθήκαμε πολύ φτηνά για τον ευδαιμονισμό και μόνο.

Φαινόμενα αδιαφορίας για την διάσωση μνημείων όπως ο Ι.Ν της Αγίας Παρασκευής Παλαιοσελλίου επιβεβαιώνουν την απώλεια της ψυχής μας. Προτάξαμε τα προσωπικά μας εγώ στο συλλογικό εμείς είτε αυτό είναι παράδοση, είτε ιστορική μνήμη, είτε μνημεία, είτε οτιδήποτε άλλο που συγκροτεί την εθνική και λαϊκή μας ταυτότητα. Με το δημοσίευμα αυτό γίνεται μια προσπάθεια να καταγραφούν οι περισσότερες από τις αναρίθμητες επιγραφές που υπάρχουν στον Ι.Ν. της Αγίας Παρασκευής, πολλές είναι σε τέτοιο ύψος που δεν μπορούν να αναγνωσθούν. Πέραν από το κεφαλαιώδες θέμα της διάσωσης του Ιερού Ναού Αγίας Παρασκευής και παρατηρώντας το σύνολο των αγιογραφιών διερωτώμαι πότε θα βρεθεί κάποιος να αναδείξει καθώς της αξίζει την ανεκτίμητη κληρονομιά της Χιονιαδίτικης Σχολής αγιογραφίας.

ΦΟΡΗΤΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Δεσποτικού

Ο Ιησούς ως Μέγας Αρχιερέας καθήμενος επί θρόνου

Δωρεά του Πανασιοτάτου και Αρχιμανδρίτου του Κυρίου Χατζή Ιωακείμ
Οκτώβριος 1873

Μεταμόρφωση του Σωτήρος Χριστού

Διεξόδων Αναγνώστου Ρούβαλη από
το χωρίον γκριζπάνη 1869

Η Σύναξη των Αρχαγγέλων

Διεξόδων Δημητρίου Γαϊτάνη
χωρίον παλαιοσέλη 1870

Αγία Βαρβάρα

Αφιέρωμα Βαρβάρα. Η Βασιλικά
αβνθ.....

Άγιος Χαράλαμπος -Προφήτης Ηλίας

Διεξόδων Μαργαρίτου Ζήσου και
Ιωάννου και Μαργαρίτου Ιωάννου
Ζάρζα από χωρίον Πάδες 1869.

Η Κοίμηση Παναγίας

Διεξόδων Γεωργίου Δήμου από χωρίον
παλιοσέλη 1849

Επιγραφές στον τρούλο του Πρόναου
με την καθιερωμένη ονομασία Κοβού-
κλιο

Ως εμεγαλύνθη τα έργα σου Κύριε
πάντα εν σοφία εποίησας.

Άκουε ουρανέ και ενωτίζου η γη ότι
Κύριος ελάλησεν

Ουαί οι επιθυμούντες την ημέρα Κυρίου
και αυτή εστί.

Αγγαλιάσθω ουρανός άνωθεν και αι νεφέλαι ρανάτωσαν ευφροσύνην

Κύριε εισάκουσα την φωνή σου και εφοβήθην

Κύριε κατενόησα τα έργα σου και εξέστιν

Ακουστός ο Θεός ημών και θαυμαστά τα έργα του.

ΑΓΙΟΣ ΑΓΙΟΣ ΚΥΡΙΟΣ ΣΑΒΒΑΩΘ ΠΛΗΡΗΣ Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΚΑΙ Η ΓΗ ΤΗΣ ΔΟΞΗΣ ΑΥΤΟΥ

Εζωγραφήθηκαν δαπάνη μεν Ζήση Δ Μπακοπούλου χερί δε Νικολάου Ι Παπακώστα εκ Χιοννάδων κατ' οκτώβριον 1911.

ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΜΑΚΑΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΕΙΜΝΗΣΤΩΝ ΚΤΗΤΟΡΩΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΑΥΤΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΕΥΣΕΒΩΝ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΤΩΝ ΕΛΕΗΣΑΝΤΩΝ ΔΙΑΚΟΝΟΥΝΤΩΝ ΔΙΑΚΟΝΗΣΑΝΤΩΝ ΕΝ ΤΑΥΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΧΩΡΑ ΤΑΥΤΗ

Η επιγραφή αυτή είναι εντός του Ιερού Βήματος και πάνω από την δεξιά κόγχη ΜΝΗΣΘΗΤΗ ΚΥΡΙΕ ΜΝΗΣΘΗΤΕ ΔΕΣΠΟΤΑ ΜΝΗΣΘΗΤΗ ΑΓΙΕ ΤΩΝ ΔΟΥΛΩΝ ΣΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ- ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΟΥΛΤΑΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΣΥΔΡΟ-

ΜΗΤΩΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΩΝ ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΙΣΗ ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΕΝ ΤΗ ΙΕΡΑ ΑΥΤΟΥ ΠΡΟΘΕΣΗ ΤΕΘΝΕΩΤΩΝ ΖΩΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΩΝ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΠΛΗΜΕΛΗΜΑΤΑ ΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΑ ΕΚΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΑΚΟΥΣΙΑ ΩΣ ΕΧΩΝ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΝ ΩΣ ΘΕΟΣ ΑΠΑΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΕΙΩΣΟΝ ΑΥΤΟΥΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ ΕΝ ΚΟΛΠΟΙΣ ΑΒΡΑΑΜ ΙΣΑΑΚ ΚΑΙ ΙΑΚΩΒ ΚΑΙ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΑΠ ΑΙΩΝΩΝ ΕΥΑΡΕΣΘΗΣΑΝΤΩΝ ΕΙΣ ΓΕΝΟΙΤΟ ΠΑΝΤΑΣ ΗΜΑΣ ΑΜΗΝ.

Η επιγραφή αυτή είναι εντός του Ιερού Βήματος και πάνω από την κόχη της Ιερής Πρόθεσης

ΑΓΙΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΕΜΠΛΟΥ ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Διεξόδων αδάμου Δημήτριου και κωνσταντίνου από χωρίον Πάδες και των θείων αυτών Ζήση Ζιόγα και των τέκνων αυτού Γεωργίου και Ιωάννου από χωρίον Παλιοσέλη

1869

ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ- ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Διεξόδων Παναγιώτου μπεκιάρη και γαμβρού αυτού Αθανασίου ρούση και των συμβίων αυτών μαρίνα και Γεωργία εκ κωμοπόλεως Κονίτσης

1869

Συνεχίζεται

Πρός Τὴν αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν Ἅγιον Βελλᾶς κ.κ. Βασίλειον

Σεβασμιώτατε

Οἱ μετὰ σεβασμοῦ ὑποφαινόμενοι κάτοικοι τοῦ χωρίου Παλαιοσελλίου, ὑποβάλλομεν τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι, τὰ ἑξῆς:

Ὡς γνωστὸν Αὐτῇ, ἐν τῷ ἡμετέρῳ χωρίῳ συγκειμένου ἐκ διακοσίων εἴκοσι (220) οἰκογενειῶν. Ἀπὸ τινος καιροῦ ἀποβιωσάντων τῶν Αἰδ. Παπαμιχαήλ καὶ Παπαναστασίου ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου Παραιτηθέντων τοῦ μὲν Αἰδ. Παπα-
χρήστου, λόγῳ γήρατος καὶ παθήματος τοῦ δὲ Ἱεροθέου λόγοις οἷς ὁ ἴδιος οἶδεν
μόνον, ἐφημέρευεν ἐπὶ ἱκανὰ ἔτη ὁ Αἰδ. Σακελλάριος, ἀλλὰ καὶ τούτου μὴ
δυναμένου μόνου, παρελάβομεν καὶ τὸν ἐκ χωρίου Μολίστης Αἰδ. Παπαδη-
μήτριον.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ δύο οὔτοι δὲν ἐπαρκοῦσιν, διότι ἡ Ἱερὰ ἡμῶν Ἐκκλησία καὶ τὸ
Χωρίον ἡμῶν ἔχει ἀρκετὴν ἐργασίαν, ἐκ τούτου προκαλοῦνται ὄχι ὀλίγα
παράπονα καὶ ἀναφύονται ἔριδες μεταξὺ ἡμῶν καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ
ὑπάρχη καὶ ἕτερος Ἐφημέριος, ὡς τοιοῦτος δὲ ὑπάρχει ἐκ τοῦ ἰδίου ἡμῶν Χωρίου
ὁ Γεώργιος Παπαδημητρίου, ἀνὴρ κατὰ πάντα φρόνιμος καὶ σεμνός, προτι-
θέμενος νὰ περιβληθῇ τῷ ὑψηλῷ τῆς ἱεροσύνης ἀξιώματι, διὰ ταῦτα παρακα-
λοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἵνα, ὁψομένη τὴν ἀνάγκην ἡμῶν, χειροτο-
νήσῃ τοῦτον Ἱερέα καὶ ἐξαποστείλῃ αὐτὸν Ἐφημέριον εἰς τὸ χωρίον ἡμῶν.

Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἱκατευτικὴ αὕτη ἡμῶν παράκλησις,
ὑποσημειούμεθα μετὰ σεβασμοῦ.

Ἐν Παλαιοσελλίῳ τῇ 16ῃ Ἰαν. 1895

Οἱ Κάτοικοι (ὑπογραφαί)

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον ἐκ τοῦ Α' τόμου τῆς Ἱστορίας τοῦ Παλαιοσελλίου ἀπὸ τὸ
Ἀρχεῖον τῆς Μητροπόλεως Βελλᾶς καὶ Κονίτσης, τοῦ ὁποίου ἐπεμελήθη ὁ
Συμπατριώτης μας ΗΛΙΑΣ ΧΡ. ΑΝΔΡΕΟΥ

Παλαιοσέλλιον, Μάϊος 2011
ΠΟΥΛΙΟΣ Θ. ΓΡΕΝΤΖΙΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Χ. ΝΤΑΦΛΗΣ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

GERMANOS

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΛΑΤΕΙΑ - ΚΟΝΙΤΣΑ
ΤΗΛ. 26550 22884

ΒΑΣΩ Ζ. ΠΑΝΤΑΖΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Αφοί Διογενίδη 4
11473 - Αθήνα
Τηλ.: 210 6445895

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ, ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Η Βούρμπιανη, όπως και τα άλλα Μαστοροχώρια, στη διάρκεια της Οθωμανικής κυριαρχίας αλλά και στους νεότερους χρόνους, γνώριζαν καλά πως μόνο στην αυτοοργάνωση μπορούσαν να στηρίζονται.

Στα φτωχά χωριά μας η συλλογική μέριμνα αντικαθιστούσε, σε μεγάλο μέρος, την κρατική φροντίδα.

Οι Βουρμπιανίτες, όπως και οι υπόλοιποι Μαστοροχωρίτες, αναγκάστηκαν να ξενιτευτούν για να μπορέσουν να εξασφαλίσουν τα προς το ζην στις οικογένειές τους.

Ξεχώρισαν για το επαγγελματικό τους δαιμόνιο όπου πήγαν και όπου εγκαταστάθηκαν, υπήρξαν ξακουστοί Μασόροι.

Δημιούργησαν παροικίες με πλούσια και δυναμική δράση στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Κοινωνικά δραστηριοποιήθηκαν μέσα από Αδελφότητες και Συλλόγους. Το 1875 ιδρύουν την Φιλεκπαιδευτική Αδελφότητα μέσα στην Βούρμπιανη, η οποία μεταφέρθηκε το 1883 στην Αθήνα και αναγνωρίστηκε από το Ελληνικό Κράτος.

Ήταν το πρώτο Ηπειρωτικό Σωματείο της Αθήνας.

Έργο της το πρώτο Σχολαρχείο ολόκληρης της επαρχίας Κόνιτσας και Ζαγορίου, το οποίο ήκμασε και αποτέλεσε το φωτεινό σημείο αναφοράς για

τις αυτοδιοικούμενες Κοινότητες.

Η νεότερη θεσμική έκφραση των ξενιτεμένων Βουρμπιανιτών αρχίζει το 1988 στην Αθήνα, με την ίδρυση του «Συνδέσμου Κοινότητας Βουρμπιάνης». Στο καταστατικό που εγκρίθηκε από την Γενική Συνέλευση στις 3 Απριλίου 1988 και επικυρώθηκε με την 2695/1988 και 1071/1989 Απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών, αναφέρονται:

Άρθρον 1

«Ιδρύεται Σωματείο υπό την επωνυμία «Σύνδεσμος Κοινότητας Βουρμπιάνης».

Ο Σύνδεσμος ούτος αποτελεί συνέχεια της υπό έτος ιδρύσεως 1883 «Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Βουρμπιάνης» ής αναλαμβάνει πάντα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Άρθρον 2

Σκοπός του Συνδέσμου είναι:

α) Η προαγωγή των συμφερόντων της Βουρμπιάνης, η βελτίωση και ανάπτυξη των πλουτοπαραγωγικών της πηγών, ήτοι γεωργίας, κτηνοτροφίας, μελισσοκομίας, ως και παντός άλλου μέσου αποβλέποντος εις την πρόοδο αυτής.

β) Η μέριμνα δια την Εκκλησίαν, το Σχολείον και το Οικοτροφείον.

γ) Η συνεργασία και αλληλεγγύη των απανταχού Βουρμπιανιτών, η παρο-

χή συνδρομής εις τους πάσχοντα, η προικοδότησις πτωχών κορασίων και η μόρφωσις απόρων τέκνων της Βουρμπιάνης.

δ) Η σύσφιγξις των πνευματικών και οικονομικών δεσμών της Βουρμπιάνης μετ' άλλων χωρίων της Επαρχίας Κονίτσης και η προαγωγή του γενικού ενδιαφέροντος ζητημάτων της περιοχής ταύτης, εν συμπράξει και συνεργασία μετά των τυχόν λειτουργούντων αντιστοιχών Σωματείων ή μετ' εκπροσώπων των εν λόγω χωρίων.»

Το πρώτο εκλεγμένο Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούσαν οι:

Σπύρος Μπάρκης - Πρόεδρος

Χαρίκλεια Παπακρήστου - Γενική Γραμματέας

Μέλη Δ.Σ: Ιωάννης Κιτσαντώνης, Ιωάννης Μάνος, Χαράλαμπος Τσούκας, Βασίλειος Σκούφιας, Ιωάννης Γιαϊλόγλου, Ανδρέας Φούντος, Δημήτριος Κατσένης, Μαρία Ράπου, Αλεξάνδρα Φλίντρη - Δημάρατου.

Σε εγκύκλιο του Δ.Σ που κοινοποιήθηκε προς όλους τους Βουρμπιανίτες αναφέρει:

«Κοινοποιούντες το εγκριθέν υπό της τακτικής Συνελεύσεως των εν Αθήναις μελών του Συνδέσμου της 3^{ης} Απριλίου 1988 και επικυρωθέν δια των υπ' αριθ. 2695)1988 και 1071/89 αποφάσεων του Πρωτοδικείου Αθηνών νέον καταστατικόν του Συνδέσμου μας, όπερ δέον να γίνη το κόσμημα κάθε

Βουρμπιανίτου, ευχόμεθα όπως κατά την διάρκειαν της ισχύος αυτού ανα-

τείλωσι καλύτεραι και ευτυχέστεραι ημέραι δια την φιλιτάτην μας γενέτειραν.

Προς ταύτοις απευθύνομεν την σύστασιν όπως όλοι οι απανταχού διαμένοντες και διαβιούντες συμπατριώται μας συσπειρωθώσι περίξ του Συνδέσμου μας ίνα, δια της συσσωματώσεως όλων των ηθικών και υλικών αξιών, ανυψωθή το επίπεδον του Συνδέσμου.

Με την πεποίθησιν ότι η παρούσα μας θέλει εύρη απήχησιν εις τας καρδιάς όλων υμών ίνα βοηθήσωμεν ώστε η φιλιτάτη μας γενέτειρα Βούρμπιανη γνωρίση και πάλιν ημέρας ακμής και Πολιτισμού, απευθύνομεν προς πάντας ειλικρινή πατριωτικόν χαιρετισμόν.»

Το παρόν πόνημα για την ιστορία της Αδελφότητας και του Συνδέσμου Βούρμπιανης είναι τεκμήριο στη μνήμη τους. Μας κληροδότησαν μία υποχρέωση. Υποχρέωση να διασώσουμε και να αναδείξουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά, να αναδείξουμε ακόμα περισσότερο στους σημερινούς δύσκολους καιρούς το πνεύμα της συνεργασίας των Συλλόγων των Μαστοροχωρίων και όλης της επαρχίας Κόνιτσας.

Στο πλαίσιο αυτό «Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ - ΤΜΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» ανέλαβε πρόσφατα δημιουργικές πρωτοβουλίες που αποσκοπούν τόσο στην διαφύλαξη και ορθολογική διαχείριση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς όσο και στην ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ των Συλλόγων της περιοχής μας.

Συγκεκριμένα με πρωτοβουλία του Μήγιου Δημήτρη, Αντιπροέδρου του Δ.Σ

του Συνδέσμου μας άρχισε **η καταγραφή της τοπικής μουσικής μας παράδοσης** σε συνεργασία με την Αδελφότητα Δροσοπηγής. Παλιές κασέτες απομαγνητοφώνονται και αποθηκεύονται ηλεκτρονικά σε cd, καταγράφονται οι γνήσιοι στίχοι όλων των ντόπιων Μαστοροχωρίτικων τραγουδιών - της χαράς και της λύπης -, παλιά video από γάμους και πανηγύρια αποθηκεύονται πλέον σε dvd, γνήσιες Μαστοροχωρίτικες φωνές καλούνται να διασώσουν ό,τι γνήσιο μουσικό άκουσμα απέμεινε, από την λαίλαπα των σύγχρονων μουσικών ακουσμάτων.

Βασικός στόχος αυτής της προσπάθειας είναι η μετάδοση της παραδοσιακής μουσικής των Μαστοροχωρίων και της περιοχής Κόνιτσας στους νεότερους, στα παιδιά μας. Να γαλουχηθούν οι νέοι μας με τα μουσικά αυτά ακούσματα, παίρνοντας την σκυτάλη από τους γονείς και τους παππούδες μας, και να αναδείξουν μέσα από τους στίχους των τραγουδιών αυτών τις αξίες της αγάπης, της φιλίας και του ανθρωπισμού.

Στα πλαίσια αυτά διοργανώθηκε, την Πέμπτη 7 Απριλίου στη Θεσσαλονίκη, με επιτυχία, συνάντηση των Βουρμπιανιτών Θεσσαλονίκης με την Νεολαία τους «Για την διατήρηση και την διάδοση της τοπικής παραδοσιακής μουσικής». Η συμμετοχή της Νεολαίας, των Βουρμπιανιτών και άλλων Μαστοροχωριτών ήταν μεγάλη.

Μία μεγάλη προσπάθεια ξεκίνησε, από την Λουλούδη Στέλλα, Μέλος του Δ.Σ και Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων

του Συνδέσμου Βούρμπιανης, Τμήμα Θεσσαλονίκης, για την **δημιουργία ενός Αρχείου**, με την συλλογή φωτογραφιών και εγγράφων των δικών μας ανθρώπων, που θα αντανakλά και θα δείχνει την πορεία μας ως άτομα και ως χωριό στο πέρασμα του χρόνου.

Η ζωή των κατοίκων του χωριού στην καθημερινότητά τους, οι λαϊκές παραδόσεις – γάμοι και πανηγύρια, έθιμα, τραγούδια και μοιρολόγια-, οι δημιουργίες από το σφυρί και το μυστήρι των μαστόρων μας, οι φόροι και τα εισοδήματα, προικοσύμφωνα, ομόλογα, διαθήκες, επιστολές, παλιές φωτογραφίες, σχέδια και συμφωνητικά μαστόρων, διαβατήρια θα αποτελέσουν θέματα του Αρχείου μας, για να δείξουν την ζωή των παλαιότερων γενεών και τη δική τους συμβολή στο σήμερα.

Το παρόν έχει παρελθόν και η ζωή έγγραψε ιστορία και στο χωριό μας.

Άλλα χωριά προηγήθηκαν στην συγκέντρωση ανάλογου υλικού. Εμείς ελπίζουμε, έστω και με κάποια καθυστέρηση, να αξιοποιήσουμε την εμπειρία τους για να καταφέρουμε, με την συνδρομή και την κινητοποίηση όλων μας, να διασώσουμε από την εγκατάλειψη στο σεντούκι και τη φθορά του χρόνου, ό,τι πολύτιμο υπάρχει ακόμα.

Πρωτίστως επιθυμούμε να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας και τις ευχαριστίες μας στους:

Παπαναστασίου Γεώργιο, Ζήκο Χρήστο και Ράππο Απόστολο που πρώτοι προσέτρεξαν και μας εμπιστεύθηκαν

τα αρχεία τους.

Πολλοί είναι συναισθηματικά δεμένοι με τα οικογενειακά έγγραφα και τις φωτογραφίες τους. Για όσους δεν μπορούν να τα προσφέρουν, θα βγάλουμε αντίγραφα για το αρχείο του Συνδέσμου και εγγυόμαστε να επιστρέψουμε τα πρωτότυπα.

Συντελεστής της επιτυχίας μας θα είναι η αποτελεσματικότερη μεταξύ μας επικοινωνία και ο διευρυμένος διάλογος.

Είναι έργο απόδοσης τιμής στο χωριό μας και δίκαια θα μας κάνει όλους υπερήφανους.

Ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμα άλλων Συλλόγων και Αδελφοτήτων αλλά και στην καταστατική μας υποχρέωση για **συνεργασία και ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ των Συλλόγων της περιοχής μας** βρισκόμαστε σε συχνή επαφή μαζί τους για ανάληψη κοινών πρωτοβουλιών και δράσεων.

Είναι υποχρέωση όλων μας να αναδείξουμε ακόμα περισσότερο στους σημερινούς δύσκολους καιρούς το πνεύμα της συνεργασίας των Συλλόγων της επαρχίας Κόνιτσας.

Παραθέτω το παρακάτω απόσπασμα άρθρου του Προέδρου της Αδελφότητας Δροσοπηγής που δημοσιεύθηκε στο 10^ο τεύχος του περιοδικού τους «Τα Καντσιώτικα», που προσδιορίζει επακριβώς το ρόλο και τη δράση των Συλλόγων, των Αδελφοτήτων και των δημιουργικών συνδημοτών των χωριών του Δήμου μας.

«Ο ρόλος των Συλλόγων και των Αδελφοτήτων στη νέα πραγματικότητα

πρέπει να αναβαθμισθεί και να αποκτήσει νέα δυναμική. Οι Σύλλογοι πρέπει να σηκώσουν το βάρος της ανδείξης των προβλημάτων των χωριών να παλέψουν και να διεκδικήσουν μαζί με τα Τοπικά Συμβούλια την επίλυσ τους, να οριοθετήσουν νέους ρεαλιστικούς στόχους για την αναβάθμιση και ανάδειξη του τόπου μας. Γιατί τίποτε δε χαρίζεται. Η διεκδίκηση μέσα από τη συσπείρωση όλων των Συλλόγων των χωριών μας είναι μονόδρομος.

Τα Τοπικά Συμβούλια, εξ' αντικειμένου, έχουν περιορισμένες δυνατότητες. Οι Σύλλογοι όμως έχουν την δυνατότητα να συσπειρώσουν δημιουργικά όλους τους ικανούς συμπολίτες μας της διασποράς.

Ο τόπος μας χρειάζεται ανθρώπους οραματιστές, με συλλογική συνείδηση ανιδιοτελείς.

Χρειάζεται ανθρώπους χωρίς προσωπικές επιδιώξεις και οφέλη, δραστήριους και όχι απλούς διαχειριστές.

Ανθρώπους που θα παράγουν πολιτισμό και αξίες.

Οφείλουμε λοιπόν να κινητοποιήσουμε συνειδήσεις, να ενεργοποιήσουμε όλες τις οραματικές δυνάμεις του τόπου μας.

Καίριες ώρες ευθύνης όλων μας, επιβεβλημένη η ενεργή συμμετοχή όλων, ενάντια στην ερήμωση των χωριών μας και της αποξένωσής μας γενικότερα».

ΛΟΥΛΟΥΔΗ-ΨΥΛΜΑ ΣΤΕΛΜΑ

Μέλος Δ.Σ., Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων
Συνδέσμου Βούρμπιανης – Τμήμα Θεσ/κης

Η καμπάνα

Έλεγα, μέσα μου, εδώ και καιρό, να γράψω κάτι ή να μην γράψω για την περιπέτεια μιας καμπάνας-δωρεάς ξενιτεμένου αγνώστου σ' εμένα χωριανού μου, που επί πολλά χρόνια στέκονταν βουβή στο κωδωνοστάσιο της Κεντρικής Εκκλησίας του Αγίου Νικολάου στη ΜΟΛΙΖΤΑ.

Έχοντας υπόψη μου το «κάλλιο αρνά παρά ποτέ» αποφάσισα να μεταφέρω σ' αυτό το γραπτό την ιστορία της, για να γνωρίσουμε τη διαδρομή του Δωρητή και της καμπάνας καθώς και διάφορα άλλα στοιχεία που τους προσδιορίζουν.

Στις 7-8-2008 ύστερα από απόφαση του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου και με τη σύμφωνη γνώμη των χωριανών «κατέβηκε» απ' το καμπαναριό η καμπάνα,

η οποία εδώ και πολλά χρόνια δεν χρησιμοποιούνταν λόγω ρωγμής που παρουσίασε, λίγον καιρό μετά την τοποθέτησή της εκεί το 1928.

Προοπτική ήταν η καμπάνα αυτή να πουληθεί και να αγοράζονταν άλλη καινούργια από έμπορο των Ιωαννίνων.

Όμως ύστερα από ωριμότερη σκέψη κρίθηκε σωστότερο, η καμπάνα αυτή, επειδή όπως είπαμε παραπάνω ήταν δωρεά, να παραμείνει στην εκκλησία και στο χωριό ως κειμήλιο και να αγοραστεί η καινούργια με χρήματα που θα μαζεύονταν από προσφορές των χωριανών.

Έτσι και τελικά έγινε. Η νέα καμπάνα κόστισε 1.500.00 ευρώ. Τα χρήματα βρέθηκαν και η παλιά καμπάνα δωρεά του αείμνηστου ξενιτεμένου χωριανού

μας ΜΙΛΤΙΑΔΗ ΑΘ. ΣΕΡΙΦΗ, έμεινε στην εκκλησία μας και δεν κατέληξε στα χυτήρια των Γιαννιωτών εμπόρων.

Την Κυριακή 10-8-2008 στο χαγιάτι της Εκκλησίας έγινε συμπληρωματικός έρανος για την ηλεκτροκίνηση πλέον της νέας καμπάνας, τα χρήματα και πάλι μαζεύτηκαν και με το παραπάνω, ο σκοπός επιτεύχθηκε κι έτσι η καμπάνα αυτή συνεχίζει όπως και οι παλιότερες το ατελείωτο έργο της...

Ψάχνοντας τώρα, για να βρω στοιχεία, για τη ρίζα καταγωγής του δωρητή της καμπάνας, έμαθα απ' τις παλαιότερες στο χωριό και εν ζωή σήμερα Αθανασούλα Νάνου 93 ετών και Πολυξένη Λέτσιου 80 ετών, ότι κατάγονταν απ' τα «Σιαρφάδικα», Τα σπίτια που ήταν προς το τέλος του χωριού και ακριβώς επάνω απ' τα σημερινά «Γιογιάδικα». Πλέον από το πέρασμα του χρόνου και την εγκατάλειψη έχουν γίνει ερείπια και χαλάσματα.

Δεν είχε οικογένεια, είχε ξενιτευθεί στη Μολδοβλαχία χωρίς ποτέ να ξαναγυρίσει στο χωριό. Είχε κι ένα αδελφό ονόματι Τάκη που ήταν άκληρος κι είχε την ίδια τύχη στην ξενιτιά κι έτσι το γενεαλογικό δέντρο αυτών των ανθρώπων να έχει πια οριστικά καθεί απ' το χωριό.

Όσο για την Καμπάνα-Δωρεά οι χωριανοί τότε (1928) την εγκατέστησαν στο κωδωνοστάσιο της εκκλησίας αλλά επειδή παρουσίασε εγκάρσιο ράγισμα στα πλαϊνά της, χτύπησε και ήχησε για πολύ λίγο χρονικό διάστημα καθόσον ο

ήχος της ήταν προβληματικός και ακαθόριστος.

Το ράγισμα αυτό κατ' άλλους οφείλεται σε κατασκευαστικό ελάττωμα και κατ' άλλους στο ότι το γλωσσίδι της που χτυπάει τα τοιχώματα της καμπάνας και παράγει τον ήχο, δεν ήταν το κανονικό με συνέπεια τα χτυπήματα να γίνονται σε λαθεμένα σημεία, τα οποία και επέφεραν το ράγισμα.

Όπως και νά'χει η υπόθεση η καμπάνα αυτή έμεινε κρεμασμένη στο κωδωνοστάσιο του Αη Νικόλα χωρίς να χτυπάει για περισσότερα από 80 χρόνια.

Στο χωριό απ' ό,τι φαίνεται υπήρχε κι άλλη παλαιότερη καμπάνα με παραστάσεις απ' τη ζωή του Χριστού και της Παναγίας και με τα στοιχεία:

«ΑΡΙΘ. 967-1906 – ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΚΛΑΡΗ
ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ – ΧΩΡΙΟΝ ΜΟΛΙΣΤΑ»

Όμως το χωριό για να τιμήσει το δωρητή της πρώτης καμπάνας τοποθέτησε αυτήν στο κωδωνοστάσιο και την παλιότερη αναγκάστηκαν για να κάνουν τη δουλειά τους, να την κρεμάσουν στο πρώτο χοντρό και μεγάλο κλωνάρι μιας παμπάλαιας δαδιάς, που υπάρχει στο προαύλιο της εκκλησίας.

Αυτή την καμπάνα κωδωνοχτυπούσε κάθε πρωί και κάθε βράδυ ο μακαρίτης Παπανικόλαος Γιέγιος που για μια ολόκληρη ζωή διακόνησε ως ιεροδιδάσκαλος τη Μόλιστα και τον Αη Νικόλα της.

Σήμερα η καμπάνα αυτή μεταφέρθηκε και κρεμάστηκε σ' ένα χοντρό πε-

λεκημένο δέντρινο κορμό απ' αυτούς που εδώ και χρόνια υποβαστάζουν τη στέγη στο μακρόστενο χαγιάτι της εκκλησίας.

Όπως φαίνεται και στη φωτογραφία η ραγισμένη καμπάνα-δωρεά (η δεξιά που γέρνει περισσότερο) έχει βάρος 119 κιλά, ο μεταλλικός της γάντζος στην κορυφή έχει σχήμα σταυρού κι είναι διπλοφτιαγμένος για μεγαλύτερη αντοχή.

Στην επάνω πρώτη κυκλική στεφάνη φέρει τον αριθμό C13-B37 και παραπέρα με κεφαλαία λατινικά γράμματα την ένδειξη: ACIOATE.

Από κάτω φέρει γύρω-γύρω ωραιότατο σκάλισμα πλάτους 10 περίπου εκατοστών και πιο κάτω στη λεία πλέον επιφάνεια που αρχίζει σιγά-σιγά να φαρδαίνει το σώμα της καμπάνας είναι χαραγμένη με λατινικούς χαρακτήρες η ένδειξη. FABRICA NICOLAE IONESCOY BOYCOYRESTI.

Ακολουθούν πέντε συνεχόμενες κυκλικές λεπτές και με χάρη χαραγμένες γραμμές και στη συνέχεια μια στενότε-

ρη λεία επιφάνεια, η οποία αποτελεί και το φαρδύτερο τμήμα της καμπάνας και στην οποία αναγράφεται με κεφαλαία ελληνικά γράμματα:

«ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΑΘ. ΣΕΡΙΦΗ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ «ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ» ΜΟΛΙΣΤΗΣ 1928»

Απ' όλα τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι απ' τους ξενιτεμένους μας υπήρχαν δωρητές και δωρητές: Άλλοι μεγαλύτεροι κι άλλοι μικρότεροι, άλλοι γνωστοί και άλλοι άγνωστοι, άλλοι τιμημένοι κι άλλοι ταπεινοί κι ασήμαντοι.

Ένα όμως είναι βέβαιο, ότι όλοι τους μέσα τους είχαν κλεισμένη την Πατρίδα, το χωριό τους, το οποίο προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να το ευεργετήσουν.

Στη μνήμη λοιπόν αυτού του άγνωστου, σ' εμένα και τους περισσότερους χωριανούς μου, τέκνου-δωρητή του χωριού μου, έστω και της μιας καμπάνας, αφιερώνω τις λίγες γραμμές με την προσήκουσα τιμή και ευγνωμοσύνη.

Μόλιτσα

Δημήτρης Παπαλάμπρος

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 500 τ.μ.
στο κέντρο του Παλαιοσελίου
Κόνιτσας

Πληροφορίες:
Τηλ. 210 8034174
6909743384

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Στην Πουρνιά Κόνιτσας
διώροφη οικία

Πληροφορίες:
Τηλ. 26550 24090
Ευ. Σερίφη

ΛΑΓΚΑΔΑ

α. Σημαντική διάκριση συγχωριανής μας β. Κάλεσμα στους φίλους και συγχωριανούς τον 15Αύγουστο

Α. Στα τριάντα χρόνια που γράφω στο περιοδικό «Η ΚΟΝΙΤΣΑ» πολλές φορές έχω αναφερθεί στις επιτυχίες των συγχωριανών μου για την εισαγωγή τους στα πανεπιστήμια ή σε άλλες παραγωγικές σχολές και πάντα ένιωθα περήφανος.

Φέτος όμως νιώθω την υποχρέωση να ενημερώσω τους συγχωριανούς αλλά και πολλούς φίλους στην επαρχία μας για την μεγάλη διάκριση της συγχωριανής μου ΒΑΪΑΣ ΙΩΑΝ. ΤΣΙΟΥΤΣΙΟΥ, η οποία αφού τελείωσε τις σπουδές της στο πανεπιστήμιο Πατρών, με Υπουργική απόφαση προτάθηκε ως μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Διατμηματικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών Σπουδών πληροφορικής επιστήμης ζωής (Διδακτορικό) στο πανεπιστήμιο της Μαδρίτης στην Ισπανία. Για μας τους Λαγκαδιώτες είναι μεγάλη η χαρά αλλά και η τιμή που μας έκανε η αγαπητή Βαΐα και της ευχόμαστε και πάλι καλή επιτυχία στο εξωτερικό αλλά να μην ξεκόψει τους δεσμούς με τη γενέτειρα και «ρίξει πέτρα πίσω» όπως έκαναν πολλοί άλλοι.

Τελείωσε το Λύκειο στην Κόνιτσα και θα την θυμούνται πολλοί που ήταν πάντα αριστούχα και σημαιοφόρος. Αυτό όμως που θα ήθελα να επισημάνω είναι το εξής: Όπως ξέρουν οι περισσότεροι, ο πατέρας της Βαΐας έχει στο χωριό μας κτηνοτροφική μονάδα. Η Βαΐα όταν πήγαινε στο χωριό πάντα βοηθούσε τον πατέρα της, αλλά κοντά στα πρόβατα είχε

και τα βιβλία.

Το μέγεθος της επιτυχίας της αποδεικνύει κατά πασιφανή και περίτρανο τρόπο το πάθος και την εμμονή της να φτάσει σ' αυτήν. Μπράβο της ... θερμά συχαρητήρια.

Θα ήθελα στο σημείο αυτό να συχαρώ και όλα τα άλλα παιδιά από το χωριό μου που σπουδάζουν να τους ευχηθώ καλό πτυχίο και καλή επαγγελματική αποκατάσταση.

Β. Ως πρόεδρος του Δ.Σ. της Αδελφότητας Λαγκαδιωτών με ταπεινότητα και σεβασμό στην παράδοση αλλά και με κοινή προσπάθεια όλων σας προσκαλούμε να προσεγγίσουμε τους στόχους μας ώστε και φέτος το αντάμωμα των συγχωριανών τον 15Αύγουστο να είναι ποιοτικό και ευχάριστο, παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε όλοι μας και τα πολλά πένθη που είχαμε εφέτος στο χωριό μας.

Στις 16 Αυγούστου θα έχουμε την τακτική Γενική Συνέλευση με Διοικητικό και οικονομικό απολογισμό, ψήφιση κατ' άρθρον του καταστατικού ιδρύσεως του πολιτιστικού κέντρου καθώς και εκλογή νέου Διοικ. Συμβ.

**Καλή Αντάμωση
Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Παναγιώτης Νάτσος**

Θεσ/νίκη 14 Ιουν. 2011-06-29

«ΠΑΔΑΙΣ»

Αγνωστες Ιστορίες. Τοπωνυμίες, γεγονότα που συνέβησαν κατά καιρούς μεταδίδονταν από παππού σε γιό. Ιστορίες χωρίς να αναγράφονται για να τα γνωρίσουν οι σημερινοί νέοι. Απίστευτα κι όμως αληθινά.

ΚΑΛΟΥ ΑΛ ΚΟΥΚΟΥ: Άνοιξη, η ανανέωση της φύσης. Το πράσινο παντού, αναγέννηση ζωής. Την άνοιξη στα βράχια ΣΤΟΝΤΖΗ αντίκριζε κανείς ένα ζεύγος πουλιού τύπου πελεκάνου που οι παππούδες μας το ονόμαζαν «ΤΟ ΑΛΟΓΟ ΤΟΥ ΚΟΥΚΟΥ», διότι προηγείτο λίγες μέρες νωρίτερα προτού ακουστεί η φωνή «ΤΟΥ ΚΟΥΚΟΥ». Στην πλατεία του χωριού ένας παππούς έλεγε με χαρά: μπήκαμε στην άνοιξη και φέτος. Κάποιος άλλος ρωτούσε «ΒΙΝΕ ΚΑΛΟΥ ΑΛ ΚΟΥΚΟΥ» ήρθε το άλογο του Κούκου; Ναι απαντούσε κάποιος από την περιοχή του Αγίου Αθανασίου, απ' αύριο θα ακούσουμε και φέτος ΤΟ ΚΟΥΚΟΥ Δόξα τω θεώ. Αυτό το ζεύγος ερχόταν κάθε άνοιξη, φώλιαζε σ' αυτά τα βράχια, γεννούσε τα αυγά έβγαιναν τα καινούργια πουλιά, περνούσε το καλοκαίρι και το φθινόπωρο έφευγαν για τις θερμές χώρες για να ξανάρθουν πάλι την επόμενη άνοιξη. Σταμάτησε αυτό όταν κάποιοι ασυνείδητοι κυνηγοί τα σκότωσαν, σκότωσαν την μία ζωή, μια ιστορία του χωριού.

ΣΤΟΝΤΖΗ: Μέσα στις σχισμές και στοές αυτών των βράχων ζούσαν χει-

μώνα καλοκαίρι εκατοντάδες αγριοπερίστερα μια ζωή ευχάριστη στην περιοχή. Περνώντας από εκεί άκουγε κανείς τη βοή και την φωνή τους, πετούσαν ομαδικά πάνω από το χωριό ειδικά τις απογευματινές ώρες. Τα λάτρευαν οι παππούδες μας, τα χαίρονταν και κανείς δεν διανοήθηκε ποτέ να τα πειράξει, τα θεωρούσαν κομμάτι της ζωής του χωριού, μέχρι που ήρθαν οι πόλεμοι παγκόσμιος και ειδικά ο εμφύλιος μεταξύ 1940-1950. Στους βομβαρδισμούς προστέθηκαν και οι λαθροκυνηγοί και σίγα σίγα εξαφάνισαν τα πανέμορφα αυτά πουλιά από τον ορίζοντα του χωριού. Έσβησε μια ζωή, μια ανάσα στο χωριό.

ΚΙΑΤΡΑ ΑΛ ΤΣΑΠΟΥ: Στη θέση «ΣΤΡΟΥΜΙΑΛΟΥ» υπήρχε ένας βράχος και υπάρχει και σήμερα με καφετί χρώμα. Εκεί ζούσαν κοπάδια από αγριόγυδα. Το κυνήγι τους ήταν απαγορευτικό. Από το χωριό μπορούσε κανείς να τα αντικρίσει στις βουνοκορφές. Ειδικά όταν ο ήλιος έγερνε προς τη δύση. Στον καφετί αυτόν βράχο ανέβαινε το αρσενικό, ο ΤΡΑΓΟΣ, ο αρχηγός που σφυρίζοντας μάζευε τα κοπάδια γύρω του όπου θα περνούσαν τις νύχτες και τα προστάτευε από τα άγρια ζώα: λύκους, αρκούδες και τσακάλια. Το σφύριγμα ακουγόταν στο χωριό. Οι παππούδες έβγαιναν στην κορυφή της πλατείας και με καμάρι τα παρακολουθούσαν. Πέρασαν χρόνια. Το παράνομο κυνήγι ντό-

πιων και ξένων άρχισε να εξαφανίζει κι αυτή τη ζωή. Σήμερα πρέπει να υπάρχουν περίπου δέκα κομμάτια αγριόγιδα. Μέχρι πότε; Τότε όλοι τα καμάρωναν, τα προστάτευαν, σήμερα δεν υπάρχει αυτή η αγάπη αλλά το αντίθετο, καταστροφή.

Είμαστε οι καταστροφείς της ζωής στα δάση μας και κατ' επέκταση και σ' όλη τη χώρα. Ας προσπατήσουμε τα απομείναντα αυτά ζώα. Ίσως, ποιος ξέρει, δημιουργηθούν τα κοπάδια και ακουστεί πάλι το σφύριγμα του αρσενικού στο χωριό, μια ανάσα ζωής στα βουνά, στα πεύκα, στα έλατα του Σμόλικα (ΤΟΥ ΑΝΟΣΤΡΟΥ ΜΟΥΝΤΕ). «Άντε να πάμε στα ψηλά βουνά γιατί θα μας φάει ο κάμπος» (έλεγε ο ποιητής).

ΑΓΚΡΟΓΕΩΡΓΗ: Ο ΑΓΡΟΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΗ. Πριν πολλά χρόνια κάποιος ονόματι Γεώργης καλλιεργούσε σ' αυτήν την τοποθεσία σύμφωνα πάντα με πληροφορίες από τους παππούδες. Πλην όμως σε κάποια χρονική περίοδο ο αγρός γέμισε από βράχια από τα υψώματα «ΠΟΡΤΣ-Πόρτες». Και έτσι εγκαταλείφθηκε η καλλιέργεια και παρέμειναν οι κраниές και άλλα δέντρα. Δίπλα λοιπόν από αυτόν τον αγρό προς ανατολάς υπήρχαν οι Αχυρώνες που οι παδιώτες αποθήκευαν τα χόρτα για τα ζωντανά κατά την χειμερινή περίοδο μέχρι που κάηκαν από τους Γερμανούς του Χίτλερ τον ΟΚΤΩΒΡΗ του 1943 όπως και ολόκληρο το χωριό. Υπάρχει και κάτι περίεργο κοντά σ' ένα μικρό βραχάκι. Δημιουργείται ένα ρεύμα αέρος που βγαί-

νει από το βάθος κάποιας υπόγειας στοάς.

ΤΟΥ ΠΑΝΤΕ ΛΑ ΣΟΡΠΟΥ: Ήταν ένα σιάδι που στη μέση ακριβώς υπήρχε μια ΣΟΡΠΙΑ, (σήμερα δεν φαίνεται διότι σκεπάστηκε από πεύκα). Ένα δέντρο που παράγει τα Σούρπα. Τέτοιο δέντρο σήμερα υπάρχει από πάνω ακριβώς από τη βρύση ΜΠΑΛΑ. Έτσι λοιπόν πήρε το όνομα η περιοχή. Από εκεί αντικρίζεις το χωριό. Είναι η είσοδος, ο δρόμος που ενώνει τα χωριά ΑΡΜΑΤΑ - ΠΑΔΕΣ. Παλαιά μουλαρόδρομος, σήμερα περνούν τα αυτοκίνητα και το λεωφορείο της Γραμμής ΚΟΝΙΤΣΑ ΔΙΣΤΡΑΤΟ. Στο βάθος ακριβώς περνά ο ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ, με σταθερά και καθαρά νερά "πηγάζει από τους πρόποδες του όρους ΣΜΟΛΙΚΑ.

ΚΙΑΤΡΑ ΛΑ ΤΣΟΥΚΑ: Ένας βράχος κυρτός, ύψους περίπου ογδόντα μέτρα, η φωλιά της Γερακίνας είναι ακριβώς στον άνω μαχαλά, σχεδόν απέναντι από την τοποθεσία «ΜΟΝΙΑ». Στους πολέμους 1940-1950 στις δύσκολες εκείνες συνθήκες του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου οι παδιώτες έβρισκαν καταφύγιο και προστασία στις σπηλιές.

ΜΠΕΣΕΡΙΚΙΚΑ: Ήταν ένα εκκλησάκι στην πλατεία του χωριού. Οι παππούδες μας έλεγαν ότι ήταν η πρώτη κεντρική εκκλησία του χωριού «ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ» ακριβώς στην θέση που υπάρχει σήμερα το ηρώον των πεσόντων υπέρ πίστεως και πατρίδος. Μετά την πυρπόληση του χωριού από τα γερμανικά στρατεύματα τον Οκτώβριο του

1943 τις εκκλησίες δεν τις πείραξαν. Αποτελείτο δε από τον κύριο Ναό και ένα υπόστεγο αρκετά μεγάλο που εξυπηρετούσε πολλούς περαστικούς και τους προστάτευσε από τις κακές καιρικές συνθήκες, ειδικά τους χειμερινούς μήνες. Χρήση του χώρου του κυρίου Ναού: πρώτον έγινε κοινοτικό γραφείο με γραμματέα τον συγχωρεμένο ΓΚΑΠΡΑΝΗ ΑΔΑΜΟΥ. Κύριος και αγαπητός σε όλους. Δεύτερον τόπος συγκέντρωσης των πατεράδων και παππούδων μας ειδικά κατά τους χειμερινούς μήνες μη υπάρχοντος άλλου χώρου μετά την πυρπόληση. Επίσης έγινε και αίθουσα δημοτικού σχολείου με δάσκαλο τον αξέχαστο συγχωρεμένο σήμερα ΚΩΝ/ΝΟ ΚΥΡΙΑΚΗ. Ο γράφων υπήρξε μαθητής σ' αυτόν τον χώρο. Τάξεις τετάρτη-πέμπτη-έκτη. Οι τάξεις πρώτη-δευτέρα και τρίτη λειτουργούσαν στο Γυναικωνίτη της κεντρικής σημερινής εκκλησίας με ΔΑΣΚΑΛΑ ΤΗΝ ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΚΥΡΙΑΚΗ. Δεν γνωρίζω γιατί αργότερα γκρεμίστηκε αυτή η παλαιά εκκλησία, ποιος έβαλε το χέρι; Δεν επιθυμώ να αναφερθώ περισσότερο, αλλά λέω οι πατεράδες και οι παππούδες μας ποτέ δεν θα έφταναν σ' αυτό το σημείο να γκρεμίσουν κάτι παλαιό και ιστορικό για το χωριό και όχι μόνο εκκλησίες, βρύσες και διάφορα πεζούλια. Και δεν θα άλλαζαν ονομασίες σε δρόμους, τοποθεσίες, βρύσες. Το ως άνω είναι η Ιστορία, η ανάσα, ο σεβασμός. Κράτη, πόλεις, χωριά, χωρίς το παρελθόν, χωρίς ιστορία δεν μπορούν να επιβιώσουν.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΑΜΠΕΛΙΩΝ. Στο χωριό Πάδες, εκεί ψηλά στα βουνά της Πίνδου, και στους πρόποδες του ΟΡΟΥΣ ΣΜΟΛΙΚΑ οι παππούδες μας είχαν φυτέψει σε διάφορα προσηλιακά σημεία του χωριού πολλά αμπέλια. Άφθονα τα σταφύλια, το κρασί και το τσίπουρο (ρακή), και στις τοποθεσίες αυτές έδωσαν διάφορες ονομασίες: 1. ΣΤΑΛΝΙΚΟΥ: Στην πλαγιά στο σερμιόλουπάντε Σόρπου 2. ΠΑΤΙΑ ΣΠΙΤΖΟΥΡΑ: Απέναντι στην πλαγιά από το εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία. 3. ΓΗΝΙΑ ΜΑΡΕ: Μεγάλο αμπέλι στο σύνορο Πάδες - Παλαιοσέλι. 4. ΑΡΚΟΥΣΙΕ: Την αντικρίζει κανείς από τους Αγίους Αποστόλους Πάδων στο βάθος. Όλα αυτά σήμερα καταστράφηκαν από μια φυτική ασθένεια «φυλλοξέρα». Οι ονομασίες - τοποθεσίες παραμένουν και σήμερα καθώς και η ιδιοκτησία που ανήκουν σε κάθε πατριώτη (ιδιόκτητα). Τα αμπέλια ήταν γαντζωμένα σαν αετοφωλιές. Στις κατάφυτες με πεύκα σήμερα πλαγιές θυμίζουν την ύπαρξή τους. Πολλά σταφύλια έφταναν στα ξύλινα βαρέλια των Παδιωτών. Μπόλικος ο μούστος και το γνήσιο κρασί και αργότερα το ντόπιο τσίπουρο (ρακή) εις υγείαν, αμήν.

ΣΥΝΕΒΗ ΚΑΠΟΤΕ ΚΙ ΑΥΤΟ: Κάτω από την πλατεία του χωριού παλαιότερα υπήρχε το κοιμητήριο, σήμερα δεν υπάρχει, έχει μεταφερθεί, και στο σημείο αυτό περνάει ο αυτοκινητόδρομος. Η ΜΠΙΣΙΡΙΚΙΑ στο κέντρο σχεδόν της πλατείας διαχωρίζετο στον κύριο ναό και στο υπόστεγο, ένα μέρος που προ-

στάτευε πολλούς περαστικούς από τη βροχή και από το κρύο. Πολλά καραβάνια με άλογα και μουλάρια φορτωμένα επισκέπονταν το χωριό μας πουλώντας τα προϊόντα τους, λάδια - ελιές - άλευρα - σιτάρια και διάφορα άλλα προϊόντα εκείνης της εποχής. Αυτοί λοιπόν έβρισκαν το υπόστεγο της Μπισιρικής κατάλληλο για να τοποθετήσουν τα προϊόντα τους. Έτσι λοιπόν συνέβη κι αυτό το γεγονός. Κατέφθασε ένα καραβάνι με άλογα και μουλάρια φορτωμένο με μήλα - πατάτες και άλλα. Έφτασαν στην πλατεία του χωριού και ξεφόρτωσαν τα προϊόντα τους στο υπόστεγο της Μπισιρικής και διαλαλούσαν αυτά περιμένοντας τους αγοραστές της εποχής εκείνης. Στο χωριό τότε ζούσαν περίπου (850) οκτακόσια πενήντα μόνιμοι κάτοικοι. Εκεί που πήγαιναν όλα καλά τις βραδινές ώρες πέφτοντας το σκοτάδι ορισμένοι ντόπιοι σκέφτηκαν πώς θα αρπάξουν μέρος από τα προϊόντα τους. Μια ομάδα λοιπόν ντύθηκαν σκεπάζοντας το σώμα τους με άσπρα σεντόνια και το πρόσωπο με φούμο γανωμένο και με μια λαμπάδα αναμμένη στα χέρια τους άρχισαν κάτω στο κοιμητήριο να αλαλάζουν τραγουδώντας στα βλάχικα: «Ντι κουντού νου μουριμού μιάρε νου μουκομού σι τώρα τσι ναγκεμού σι μιάρé βα μουκομού». «Από τότε που πεθάναμε μήλα δε φάγαμε, τώρα που αναστηθήκαμε και μήλα θα φάμε» και περ-

πατούσαν με τις λαμπάδες ψηλά προς την πλατεία πάντα μουρμουρίζοντας. Οι προμηθευτές τα έχασαν και από το φόβο τους παράτησαν και μουλάρια - άλογα και εμπορεύματά και το έβαλαν στα πόδια όπου φύγει φύγει. Και τα εμπορεύματα τους έκαναν φτερά. Μπήκαν σε ορισμένες αποθήκες ντόπιων. Αυτή η ιστορία είναι πραγματική. Το έλεγαν οι παππούδες στους πατεράδες μας και οι πατεράδες στους γιους. Έλεγαν επίσης ότι το καραβάνι αυτό ήταν από ΖΑΓΟΡΙ ΜΕΡΙΑ. Τα ως άνω συνέβησαν τον καιρό της Τουρκοκρατίας, πριν από την 21-2-1913 που ελευθερώθηκε η Ήπειρος. Οι λόφοι κάτω από το όρος Σμόλικα, γεμάτοι από κλέφτες, ξένοι αλλά και δυο τρεις ντόπιοι, ο φόβος και ο τρόμος στους έχοντες και κατέχοντες, άρπαζαν τα πάντα.

Εκβιασμοί - αρπαγές - σκοτωμοί - λύτρα - απαγωγές και άλλα.

Υ.Γ. Οι πηγές μου για τα γεγονότα που αναφέρομαι από τους παππούδες ονομαστικά: Ι. ΜΕΣΣΗΣ - Ι. ΛΙΟΥΣΚΑΣ - ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ - Κ. ΡΑΠΤΗΣ - Ν. ΣΙΜΟΣ - Ι. ΤΟΥΛΗΣ - Ν. ΓΙΑΝΝΑΚΑΣ - ΑΔ. ΓΚΑΠΡΑΝΗΣ και άλλοι. Παρακολουθούσα τις μεταξύ τους συζητήσεις αλλά ρωτούσα και μάθαινα και συνεχίζω να ρωτώ. Τώρα αυτοί οι παππούδες συνεχίζουν τη συζήτηση σε μια άλλη διάσταση.

ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ ΑΥΤΩΝ.

Με αγάπη ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΕΣΣΗΣ

Συνταρακτικά ελληνικά γεγονότα

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗ, ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

α. Το μήνυμα της εξέγερσης τα νερά της Μεσογείου το πέρασαν από την βόρεια Αφρική στην νότια Ευρώπη. Οι Ισπανοί **«διαμαρτυρόμενοι»** χρησιμοποιώντας το «ιντερνέτ» για τις επαφές τους κατέβηκαν από καιρό ειρηνικά και «ακαπέλωτοι» στους δρόμους και στις πλατείες κατά της κρίσης. Η ανεργία στην χώρα τους έφθασε να πλήττει το 25% του πληθυσμού και το 44% της νεολαίας. Μερόνυχτα φώναζαν και συνεχίζουν να φωνάζουν **«εδώ και τώρα πραγματική δημοκρατία», «εάν δεν μας αφήσετε να ονειρευόμαστε δεν θα σας αφήσουμε να κοιμηθείτε»**. Η προοπτική της «βοήθειας» από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και τους εταίρους τούς τρόμαξε, έχοντας στα μάτια τους το «παράδειγμα», την κατάντια, της Ελλάδας. Ένα ειρωνικό και αφυπνιστικό σύνθημα του Ισπανικού πλήθους **«μην κάνετε φασαρία γιατί θα ξυπνήσουν οι Έλληνες»** το μετέφεραν τα πουλιά στην χώρα μας.

β. Στις 25-5-2011 χιλιάδες **«αγανακτισμένοι»** Έλληνες, κυρίως νεολαίοι, αλλά και μανάδες με μωρά στα καροτσάκια και ασπρομάλληδες, γέμισαν την πλατεία Συντάγματος της Αθήνας, την πλατεία Αριστοτέλους της Θεσσαλονίκης, την πλατεία Αγίου Γεωργίου της Πάτρας, για τους ίδιους λόγους με τους Ισπανούς και όμοιο τρόπο πρόσκλησης. Λίγα πανό, το μεγαλύτερο με σύνθημα -απάντηση στους Ισπανούς ξεσηκωμέ-

νους **«Ξυπνήσαμε» «κάντε φασαρία να ακούσει η Ισπανία»**, λίγες και μόνο γαλανόλευκες σημαίες, πολύ πάθος κατά της κρίσης και των πρωταιτίων της, μεγάλη οργή για την εθνική μας ταπείνωση. Για πρώτη φορά χιλιάδες άνθρωποι άφησαν τον «καναπέ» και το «σπιτάκι τους» και ενώθηκαν με τους «άλλους» σε δημόσιο χώρο, ειδοποιημένοι από το «ιντερνέτ», για να ζητήσουν αλλαγή πορείας και το διώξιμο των υπευθύνων. Ειρηνικά, χωρίς πρωταγωνιστές, χωρίς κομματικούς και συνδικαλιστικούς φορείς, με διαφορετικές γνώμες και απόψεις αλλά με την ίδια αγωνία για το **«αύριο»** της πατρίδας και των παιδιών. Να μερικά από τα ευρηματικά συνθήματα που δόνησαν τον αέρα **«ψωμί, παιδεία, ελευθερία» «Είμαστε ξύπνιοι, Τι ώρα είναι; Είναι ώρα να φύγουν» «Ελλάδα, ξύπνα ήρθε η σειρά σου, φτάνει άλλο να τρώς τα παιδιά σου» «Λεφτά εμείς δεν έχουμε, έχουμε ψυχή, εσείς που τα αρπάξατε θα πάτε φυλακή» «Δεν σας θέλει ο λαός, ελικόπτερα και μπρος» «Απατεώνες, κλέφτες δεν πάτε πουθενά, οι Έλληνες ξυπνήσανε δεν είναι πια αργά» «1,2,3 φέρτε τα κλεμμένα από την Ελβετία» «Απελευθέρωση του επαγγέλματος του πολιτικού... Τώρα» Στην πλατεία Συντάγματος κοιτάζοντας την Βουλή κραύγάζαν **«Ενοχοι»**. Με την σειρά τους, για να απλώσουν το κίνημα διαμαρτυρίας φώναζαν **«μην κάνετε****

φασαρία γιατί θα ξυπνήσουν οι Γάλλοι».

Μερικοί ξενύχτησαν, όλοι έδωσαν υπόσχεση να βρίσκονται κάθε μέρα εκεί, στην γιορτή της διαμαρτυρίας. Οι διαδηλωτές φεύγοντας μάζεψαν κάθε σκουπίδι από τους χώρους συγκέντρωσης.

γ. Την άλλη μέρα στα «πρωϊνάδικα» οι κομματικοί «αρχιμανδρίτες» κάθε

χρώματος έσταζαν φαρμάκι γιατί χιλιάδες Έλληνες, χωρίς να τους ρωτήσουν, αυτό-συγκεντρώθηκαν, αυτό-οργανώθηκαν, φώναξαν συνθήματα από την ψυχή τους με την καρδιά τους και το χειρότερο γι αυτούς θα «το τραβήξουν».

Ας δώσει ο Λαός και στα δικά μας μέρη νάρθει η ίδια γιορτή.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΕΔΡΑ: ΚΟΝΙΤΣΑ

Κόνιτσα 29 Μαΐου 2011

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Είμαστε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσουμε ότι:

α) Η προτομή του αιμνήστου γιατρού της Κόνιτσας Δημητρίου Βανδέρα, που φιλοτέχνησε ο γλύπτης Μιχάλης Οικονομίδης, είναι στην Κόνιτσα στο γραφείο του Σωματείου μας.

β) Το κόστος της προτομής εξασφαλίστηκε μετά την γενναία δωρεά ποσού 12.000 ευρώ, που δώρισε γι' αυτό το σκοπό απόφοιτος του Λυκείου Κόνιτσας, που δραστηριοποιείται επιτυχώς επιχειρηματικά στο εξωτερικό και ο οποίος μας ζήτησε να μην αναφέρουμε το όνομά του.

γ) Η συγκέντρωση χρημάτων συνεχίζεται για τη διαμόρφωση κατάλληλου χώρου στο Κέντρο Υγείας Κόνιτσας όπου θα στηθεί η παραπάνω προτομή.

δ) Προετοιμάζουμε ιστοσελίδα στο INTERNET, με πολλές δυνατότητες, για να έχουμε αμφίδρομη μόνιμη επαφή με όλους τους αποφοίτους του Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας.

ε) Ζητάμε από τους αποφοίτους να μας στείλουν κάθε βιβλίο τους, κάθε γραπτό τους για την δημιουργία «Κονιτσιώτικης Βιβλιοθήκης».

στ) Ζητάμε από κάθε απόφοιτ(ο)ν του Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας να μην μείνει έξω από το Σωματείο.

ζ) Υπενθυμίζουμε ότι και η παραμικρή οικονομική βοήθεια μας είναι απαραίτητη για να υπάρχουμε και να αναπτυχθούμε.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
ΣΠΥΡΟΣ ΓΚΟΤΖΟΣ

Στη μνήμη Κώστα Φρόντζου

Αείμνηστε αετέ, γίγαντα της Ηπείρου Κώστα Φρόντζο
κάμποσα χρόνια πέρασαν που διάβηκες την Αχερουσία Λίμνη
η απουσία σου φτώχηνε την Ήπειρο και όλον τον κόσμο
τα λαμπρά σου έργα όμως κράζουν, ότι για σένα θάναι άσβεστη η μνήμη.

Οι στόχοι σου ήταν υψηλοί και μέγας ο ηπειρωτισμός σου
την εύανδρο την Ήπειρο θέλησες στον ουρανό να υψώσεις
την κοιτίδα του ελληνισμού είχε στόχο ο βηματισμός σου
παρά τα εμπόδια και παρά των μισελλήνων τις εναντιώσεις.

Στάθηκες βράχος ακίνητος σ' όλη την ζωή σου
χωρίς ποτέ να προδόσεις τις εθνικές καταβολές σου
και έκανες έργα αιθέρα πάντα με την πνοή σου
και οι ερχόμενες γενιές θάναι προσκυνητές σου.

Το δάσος έκανες θέατρα, περίπτερο την αλάνα
τα μπουντρούμια τ' Αλή Πασά κτίριο πανέμορφο
έκανες, πολυώροφο κτίριο για την Ε.Η.Μ. στα Γιάννινα
και κήπο ζωολογικό δίπλα στο δικό σου θέατρο.

Η αθάνατη όμως αρχαιοελληνική ψυχή
τον Κώστα Φρόντζο τον συγκίνησε πολύ
το θέατρο της Δωδώνης σαν αντίκρουσε είπε με μια πνοή
Εγώ θα το φιάξω για ν' αντηχήσει πάλι η αρχαία η φωνή.

Πίκρες, φαρμάκια και εμπόδια ουδόλως πτόησαν εκείνον
ανέσκαψε το θέατρο και το αναστήλωσε
και κάλεσε τον κόσμο να έλθει ν' ακούσει τον αρχαίο λόγον
από περίφημους θιάσους που αυτός εκάλεσε.

Τι ήταν ο ξεσηκωμός εκείνος του λαού
λες κι αναστήθηκε η αρχαία η ψυχή του
μιλιούνια ήλθαν στο θέατρο από παντού
κι ο Φρόντζος εκαμάρωνε για το μέγα επίτευγμά του.
Ως και ο Αθηναγόρας, ο ηπειρώτης Πατριάρχης
του έστειλε μήνυμα στις θεατρικές εκείνες παραστάσεις
και του μηνούσε στη Δρυ του Δία θάπεμπε τις δεήσεις του σαν Ποιμενάρχης
αν μπορούσε νάτανε κι αυτός σ' αυτές τις εκδηλώσεις.

Οι μισέλληνες όμως βρίσκονται παντού
θανάσιμα μισούν τον μέγα των ελλήνων πολιτισμόν
κι έτσι της Δωδώνης το θέατρο εγκατέλειψαν από χρόνου πολλού
για να γίνει τόπος γιδοβοσκών και περιήλθε εις μέγα μαρασμό.

•Η ζωή όμως ποτέ δεν τελειώνει
κι αν ήλθαν χρόνια δίσεκτα στην Ιερή Ελλάδα
ο Πυρσός της ελευθερίας πάντα θα φουντώνει
και πάλι γρήγορα θ' ανάψει της λευτεριάς η δάδα

Στέφανος Νούτσης
Συγγραφέας - Ποιητής

Τρία νέα βιβλία του π. Δ. Τάτση

Χαρίλαος Γ. Γκούτος

Οπρεσβύτερος Διονύσιος Τάτση είναι σήμερα ένας από τους πιο γνωστούς στην Ελλάδα εκκλησιαστικούς (θρησκευτικούς) αρθρογράφους και συγγραφείς και ένας από τους λίγους μελετητές της νεότερης ιστορίας της επαρχίας μας, δύναται δε να συγκαταλεχθεί, μαζί με τον Χρύσανθο Λαϊνά, τον Γεώργιο Παΐσιο και τον Παΐσιο Εζνεπίδη, στους πιο φωτισμένους και διακεκριμένους ιερείς που προήλθαν από την επαρχία της Κόνιτσας κατά τα τελευταία 200 έτη.

Για τα βιβλία του που εκδόθηκαν μέχρι το 2009 και που αφορούν στην επαρχία μας, έχουν δημοσιευθεί σχετικά σημειώματά μου στην εφημερίδα «Ηπειρωτικόν Μέλλον», φ. της 20.11.1985 και στο περιοδικό «Κόνιτσα», τ. 1994 σελ. 685-686 και τ. 2009 σελ. 49-50. Πρόκειται για τα εξής βιβλία του: α) Άγιος Νεομάρτυς Ιωάννης ο εκ Κονίτσης, 1979 σελ. 45, έκδοση β' 1987 σελ. 110. β) Ιερά μονή Στομίου Κονίτσης, 1980 σελ. 45, έκδ. β' 2008 σελ. 103. γ) Το προσκύνημα του οσίου Νικάνορος στην επαρχία Κονίτσης, 1984 σελ. 71, έκδ. β' 1990 σελ. 71. δ) Το Λισκάτσι Κονίτσης (Ασημοχώρι), 1984 σελ. 112. ε) Μοναστήρια της επαρχίας Κονίτσης, 1987 σελ. 92. στ) Γνωριμία με την επαρχία Κονίτσης, 1987 σελ. 237. ζ) Δίστρατον Κονίτσης, 2008 σελ. 101. η) Πληκάτι Κονίτσης, 2009 σελ. 160. Για τα

εκκλησιαστικά βιβλία που ο π. Δ. Τάτσης έγραψε μέχρι το 1999, δημοσιεύθηκε σχετικό εργογραφικό κείμενό μου στον «Ορθόδοξο Τύπο» φ. της 11.6.1999.

Τα δημοσιεύματα του π. Δ. Τάτση για την επαρχία μας είναι ενδιαφέροντα, χρήσιμα και αξιόπαινα για τους εξής λόγους, μεταξύ άλλων: Πρώτον, είναι κατανοητά από κάθε αναγνώστη, παρέχουν δε έγκυρη πληροφόρηση, ιδίως στους νεότερους και στους καταγομένους από άλλους τόπους που ενδιαφέρονται για τα εξεταζόμενα θέματα (καθόσον μάλιστα παραπέμπουν και στην τυχόν υπάρχουσα κατά περίπτωση προγενέστερη συναφή βιβλιογραφία).

Δεύτερον, ο λόγιος συγγραφέας τους, ένεκα των εκκλησιαστικών γνώσεών του και των εμπειριών του εκ των συχνών περιηγήσεών του στην επαρχία μας, είναι σήμερα ο καταλληλότερος να πραγματευθεί τα θέματα των εν λόγω βιβλίων. Τρίτον, η συγγραφική παραγωγή του αυτή μπορεί να υποκινήσει και άλλους ικανούς συνεπαρχιώτες να δημοσιεύσουν κείμενά τους για την επαρχία μας, ώστε να συνεχισθεί η υπάρχουσα βιβλιογραφία γι' αυτήν, δεδομένου ότι η τελευταία γενιά των μελετητών της εκλείπει συν τω χρόνω. Η σημασία του έργου του π. Δ. Τάτση γίνεται πιο κατανοητή, αν αναλογισθούμε πόσο πιο φτωχή θα ήταν χωρίς αυτό η νεότερη βιβλιογραφία για την επαρχία Κόνιτσας.

Πρόσφατα εκδόθηκαν τα ακόλουθα τρία νέα βιβλία του, που αφορούν σε δύο χωριά της επαρχίας μας, αλλά αποβαίνουν ενδιαφέροντα και για άλλους που δεν κατάγονται από αυτά.

Γοργοπόταμος Κονίτσης. Το χωριό των περίφημων ξυλογλυπτών, 2010 σ. 192. Ο συγγραφέας υπηρέτησε ως εφημέριος επί 25 έτη στο χωριό τούτο, το οποίο παλαιότερα λεγόταν Τούρνοβο. Στο βιβλίο αφηγείται τις προφορικές παραδόσεις, που μιλούν για την ιστορία του χωριού, και εκτενέστερα τις πληροφορίες που έχει συλλέξει για τους Τουρνοβίτες ξυλογλύπτες, οι οποίοι, από τα τέλη του 18ου αιώνα και εφεξής, αναδείχθηκαν στην Ήπειρο, στην Θεσσαλία, στην Αιτωλοακαρνανία, στην Μακεδονία, στην Θράκη και σε άλλες βαλκανικές χώρες: τόποι και τρόποι εργασίας τους, συγκεκριμένα έργα ορισμένων από αυτούς, χαριτωμένα περιστατικά της ζωής τους, ατελέσφορη προσφορά τους το 1997 να ιδρυθεί στο χωριό εργαστήριο και εκθετήριο ξυλογλυπτικής τέχνης. Ακόμη, καταγράφει σημαντικές πληροφορίες για τους δέκα ναούς του χωριού: περιγραφή τους, χρονολογίες ανέγερσής τους, τοιχογραφίες, φορητές εικόνες, επιγραφές. Από επιγραφή του 1834 επί του ναού του Αγίου Νικολάου προκύπτει ότι υπήρχε τότε στο τέμπλο του εικόνα του 1617. Άλλη εικόνα του ίδιου ναού φέρει την χρονολογία 1772. Ενθύμηση του 1858 επί ευαγγελίου αναφέρει ότι ήδη στο χωριό είχε κτισθεί σχολείο.

Το βιβλίο περιέχει και πολλές φωτογραφίες που απεικονίζουν τοπία του

χωριού, ξυλογλύπτες Τουρνοβίτες, έργα τους, εκκλησίες του χωριού και αγιογραφίες τους. Θεωρώ ότι οι φωτογραφίες αυτές, με τις γενικές και ειδικές πληροφορίες που παρέχουν, εξυπηρετούν και τις έρευνες των μελετητών της νεότερης ιστορίας μας.

Ασημοχώρι Κονίτσης. Ανακαίνιση του ιερού Ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. 2010 σελ. 112. Στο βιβλίο τούτο εξιστορούνται «οι αγωνιώδεις προσπάθειες» που καταβλήθηκαν κατά τα έτη 2001-9 για να εκτελεσθούν στην ενορία του Ασημοχωριού τα εξής έργα: α) κατασκευή αίθουσας-κυλικείου, επειδή στο χωριό επί πολλούς μήνες του έτους δεν λειτουργεί καφενείο, β) ανακαίνιση του ως άνω ναού, ο οποίος κτίσθηκε αρχικά το 1877, επανεγέρθηκε το 1950 κι ήδη εκινδύνευε, γ) αγιογράφηση του ναού τούτου μετά την ανακαίνισή του.

Κατά την έναρξη εκτελέσεων των δύο πρώτων έργων, αντέδρασαν λίγοι εμπαιθείς συγχωριανοί και κάποιοι παράγοντες του Δήμου, αλλά και η Εφορεία Βυζαντινών Μνημείων, μολονότι τα επιχειρήματά τους ήσαν καταφανώς αβάσιμα και τα έργα δεν έθιγαν κάποιο διατηρητέο κτήριο. Η εμπάθεια, οι κομματικές σκοπιμότητες και οι επιπολαιότητες της γραφειοκρατίας συντονίσθηκαν και εν προκειμένω, έστω και αν θα ματαιωνόταν η αναζωογόνηση ενός ακριτικού χωριού που φθίνει. Όμως, η σύνεση του εφημέριου και του μητροπολίτη κατίσχυσε, οι συγχωριανοί συμπαραστάθηκαν ηθικά και υλικά και τα έργα ολοκληρώθηκαν. Η

αφήγηση συνοθεύεται από τη σχετική αλληλογραφία και από πολλές φωτογραφίες που αποδεικνύουν το λαμπρό αποτέλεσμα που κατορθώθηκε παρά τις ανόητες αντιδράσεις.

Ηλία Ι. Γερασούλη, Απομνημονεύματα. Γοργοπόταμος Κονίτσας, Ελληνοϊταλικός πόλεμος, Κατοχή, Αλληλοσπαραγμός, επιμέλεια πρεσβ. Δ. Τάτση, 2011 σελ. 110. Πρόκειται για μεταγραφή του χειρογράφου του μικροπωλητή Ηλία Γερασούλη (1913-1990), στο οποίο αυτός αφηγείται αφ' ενός τις παραδόσεις που άκουσε για το παρελθόν του χωριού του, του Γοργοποτάμου, και αφ' ετέρου τις αναμνήσεις του από τον ελληνοϊταλικό πόλεμο (πολέμησε στην

επαρχία Κονίτσας, στην Β. Ήπειρο και στο Πωγώνι) και από τις συνθήκες ζωής του ίδιου και άλλων στα Γιάννενα και στο χωριό του κατά τα χρόνια της Κατοχής, της δράσης του ΕΑΜ και του ΕΔΕΣ και του εμφυλίου πολέμου. Οι βιοματικές μαρτυρίες για τα χρόνια εκείνα υποβοηθούν την σύνθεση της πρόσφατης ιστορίας μας, γι' αυτό είναι αξιόπαινος ο π. Δ. Τάτσης, που ενδιαφέρθηκε να δημοσιευθεί το ως άνω χειρόγραφο και επιμελήθηκε την έκδοσή του.

Όποιοι ενδιαφέρονται να προμηθευθούν τα παραπάνω νέα βιβλία, καθώς και άλλα βιβλία του συγγραφέα, μπορούν να ζητούν πληροφορίες και από τον ίδιο στο τηλέφωνο 26550-22788.

Μαστοροχωρίτικα

Θωμά Β. Ζιώγα

Μετά τα «Κουδαρίτικα» που παρουσιάσαμε σε προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας, ένα νέο βιβλίο κυκλοφόρησε ο Καντσιώτης μηχανικός Θ.Ζ. με τίτλος «ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ».

Στις 256 σελίδες του που χωρίζονται σε δυο κεφάλαια καταγράφονται με αλφαβητική σειρά οι ιδιωματικές λέξεις όπως ομιλούνται στα Μαστοροχώρια από τους απλούς ανθρώπους των χωριών στην καθημερινή ζωή καθώς και η ονοματολογία φυτών της τοπικής χλωρίδας.

Ερμηνεύονται και ετυμολογούνται από τον συγγραφέα για να μπορεί ο αναγνώστης να τις κατανοήσει εύκολα.

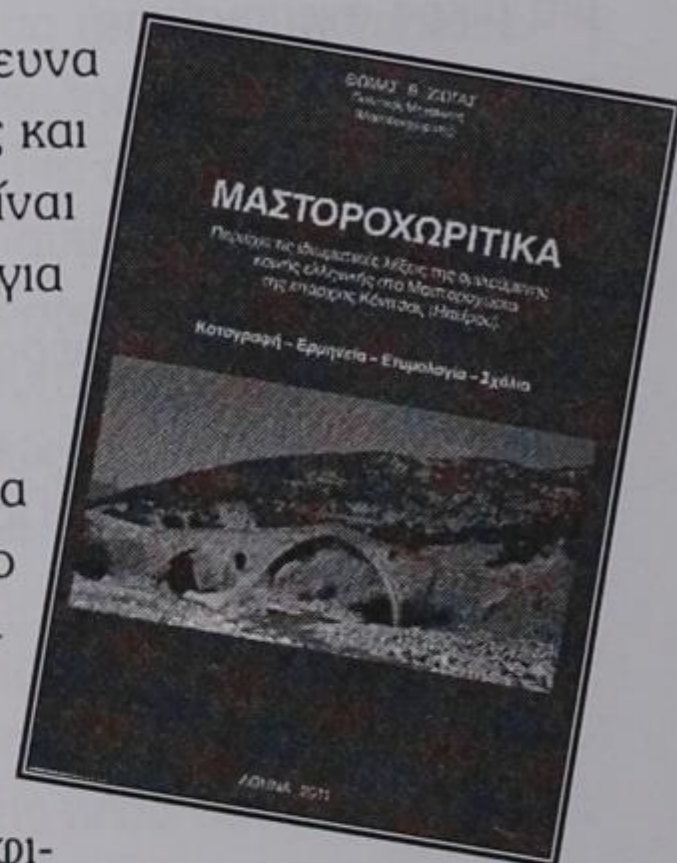
Η προσπάθεια του φίλου Θ.Ζ. είναι αξιόπαινη. Καταπιάστηκε με ένα δύσκολο θέμα και νομίζουμε ότι τα κατάφερε καλά.

Βέβαια η έρευνα δεν έχει τέλος και το πεδίο είναι ανοιχτό και για μελλοντικούς ερευνητές.

Είναι ένα χρήσιμο βιβλίο για τους λαογράφους αλλά και για τους βιβλιόφιλους.

Οι ενδιαφερόμενοι θα το βρουν στην Αδ/τα Δροσοπηγής: www.drosorigi.com τηλ. 2310587972 και στον συγγραφέα: Μελίσσου 16 Αθήνα 11635. Τηλ. 7011014.

Σ.Τ.

Το σπίτι

Ένα παλιό έρημο σπίτι
στη στροφή του δρόμου
τη νύχτα καθώς περνώ
με τα σκοτάδια παίζει
λίγο φως στο πλατύσκαλο μόνο.

Κάτ' απ' τα δένδρα
πυκνές μαύρες σκιές
ούτε που καταφέρνει
το φως να εγγίσει
αδιαπέραστα καθώς
τα φύλλα ορθώνονται μπροστά του.

Στη στροφή του δρόμου
μια μικρή ανεπαίσθητη
αντίσταση
στα φώτα της πόλης
εγκυμονεί βιολογικά
το φως της επόμενης μέρας.

Πασχάλη Αγνή

Ο Πρόσφυγας

Κάθε φορά που έρχεται
κρατάει ένα λουλούδι
καραμέλες ή ό,τι βρει στο δρόμο του
για τα παιδιά.

Αδύνατος σκυφτός
σαν κάτι να του λείπει
που από φιλότιμο
δεν το εκφράζει.

Καπνίζει πάντα δυο τσιγάρα
το χρόνο και τα λόγια του προσέχοντας
μην περισσέψουνε στο ξένο σπίτι.

Ο καφές ελληνικός ή τούρκικος
σαν τα όμοια που μας χωρίζουν.

Θα πάει λέει στην Σουηδία
θα τον κρατήσουν μόνο
δυο τρεις μήνες μέσα
κι ύστερα ελεύθερος
θα πάει όπου θέλει
εκτός απ' την πατρίδα
που άφαντα ορίζει
τ' ανεπιθύμητα παιδιά της.

Πασχάλη Αγνή

Η τελευταία Εκδρομή

Μήνες τώρα είχαμε καταπλακωθεί μέσα στα βιβλία μας και στη δίνη των εξετάσεων. Είχαμε προσωρινά διαγράψει από το νου μας τις έννοιες εκδρομή και εξόρμηση στη φύση. Αντιθέτως, ο περίπατος αυτός, ο τελευταίος της χρονιάς, όχι μόνο σφράγισε τον αποχαιρετισμό μας ως τάξη, αλλά αποτέλεσε ευκαιρία για αναζωογόνηση και χαλάρωση πριν τις «κρίσιμες ώρες».

Για την εκδρομή μας ευγνωμονούμε φυσικά τον αείμνηστο Νικόλαο Τζουμέρκα από το χωριό Πουρνιά της επαρχίας Κόνιτσας. Τα χρήματα που απαιτήθηκαν για την οργάνωση και την πραγματοποίησή της προήλθαν από ένα κληροδότημα που άφησε ο Ν. Τζουμέρκας, προκειμένου οι μαθητές του Γενικού Λυκείου Κόνιτσας να επισκέπτονται χωριά της περιοχής, να γνωρίζουν τους λίγους κατοίκους που έχουν απομείνει, τον τρόπο ζωής τους, τα ήθη και τα έθιμά τους. Χάρη σε αυτή τη σπουδαία πρωτοβουλία πολλά παιδιά, φεύγοντας από το Λύκειο, θα κρατούν ζωντανές στη μνήμη τους εικόνες από τον τόπο που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν.

Έτσι, υπό το κλίμα μιας ηλιόλουστης ημέρας, δε χάσαμε καιρό και «μπαρκάραμε» για Μπουραζάνι. Η άνοιξη είχε μπει για τα καλά, προσδίδοντας ένα ιδιαίτερο κάλλος στο οπτικό μας πεδίο. Η αυτοκρατορία της φύσης σε ακμή, με το πράσινο να βασιλεύει! Για να το γευ-

τείς πραγματικά πρέπει να θηλάσεις την μητέρα φύση, να χορτάσεις από τους καρπούς της, να απολαύσεις τη μεστή ευωδιά της, να γίνεις «μαέστρος» στο κελάηδισμα των πουλιών και «συμμέτοχος» στο παιχνίδι των εντόμων.

Και εκεί που οι ρόδες σταματούν είναι το χωριό Μολυβδοσκεπάστο, ξακουστό ως ιστορικό μνημείο πολέμου αλλά και για την πανέμορφη, εξοχική εκκλησία του. Οδοιπορώντας στα πλακόστρωτα σοκάκια του χωριού, θα έλεγε κανείς πως ο χρόνος δεν το έχει καν αγγίξει. Είναι από τα λίγα χωριά που διατηρούν την παραδοσιακή τους φύση, που αντιστέκονται στη δυναστεία του τσιμέντου και στην εξάπλωση της ρύπανσης.

Παράλειψη θα ήταν να μην επισκεπτόμασταν την εκκλησία των Αγίων Αποστόλων, από τις πιο όμορφες της περιοχής. Η ακριτική αυτή εκκλησία δεν εξυψώνει απλά το θρησκευτικό σου αίσθημα. Διεγείρει ταυτόχρονα την κόρη του ματιού σου, καθώς προσφέρει μια άπλετη θέα με διπλό φόντο, ελληνικά και αλβανικά εδάφη. Πέρα από το φλάς και τις φωτογραφίες, αποθανατίζοντας το παραμυθένιο τοπίο, έβρισκες λίγα λεπτά να καταποντιστείς μέσα στη γαλήνη του καταπράσινου ορίζοντα.

Η γαλήνη όμως δεν τελείωνε εδώ. Ο ιδανικός τρόπος για να γαληνεύσει όλη σου η ψυχή είναι μια επίσκεψη στο ονειρικό μοναστήρι της Παναγίας της Μολυβδοσκεπάστης, τοποθετημένο τό-

σο εκλεκτά μέσα στο βασίλειο της φύσης. Τέλεια σύζευξη φύσης και παράδοσης, αγιασμένης με το «άρωμα» της θρησκείας. Το ιστορικό αυτό μοναστήρι αποτελεί εδώ και αιώνες προορισμό για χιλιάδες πιστούς από όλη τη χώρα καθώς και από τη γειτονική Αλβανία. Οι ευγενέστατοι μοναχοί, αφού μας πληροφόρησαν για την ιστορία της μονής, μας άφησαν να περιπλανηθούμε στον περίγυρο του μοναστηριού. Στο πέτρινο γεφυράκι, κάτω από το οποίο κυλάει ο Αώος, απολαύσαμε το παραδοσιακό λουκούμι που μας πρόσφεραν.

Στη συνέχεια, στο δρόμο προς το Μπουραζάνι σταματήσαμε να θαυμάσουμε μια έκθεση με ξυλόγλυπτα, που διοργανώθηκε από περίτεχνο και ταλαντούχο ξυλογλύπτη της περιοχής. Απίστευτο το τι μπορεί να φτιάξει ο άνθρωπος με υλικά της φύσης! Έργα εξαιρετικής ξυλοκατεργασίας τα οποία θα έδιναν ένα κύμα ζωντανίας ακόμα και στα πιο «μίζερα σαλόνια». Την έκθεση κοσμούσαν επίσης παραδοσιακά καθημερινά αντικείμενα από τη γενιά των παππούδων μας, τα οποία σήμερα φαντάζουν περίεργα στα μάτια μας.

Σαν να μην έφτανε η παραδοσιακή και συνάμα καλλιτεχνική αυτή πινελιά, την εκδρομή μας συμπλήρωσε η επίσκεψη μας σε ένα κατάστημα βιολογικών προϊόντων της περιοχής, συνδέοντας την απεραντοσύνη της γύρω φύσης με την οικολογική δράση. Κάθε λογής αφεψήματα, βότανα, τρόφιμα και ποτά, για χίλιες δυο παθήσεις που μαστίζουν την υγεία μας, ήταν στη διάθεσή μας. Ο ιδιοκτήτης, κά-

τοικος της συμπρωτεύουσας, εκστασιαζόμενος από την «Εδέμ» του τόπου μας, προτίμησε την αποκέντρωση και την καθαρή ζωή από το ταχύρρυθμο και ανθυγιεινό περιβάλλον της πόλης.

Τελευταία στάση της εκδρομής, το γεύμα μας σε παραδοσιακό εστιατόριο κοντά στις όχθες του Αώου. Εδώ ο επισκέπτης δε χορταίνει απλώς από τα καλούδια της φύσης αλλά έχει και την ευκαιρία να γευτεί παραδοσιακά φαγητά και εδέσματα της περιοχής, μέσα σε ένα ζεστό και άνετο περιβάλλον. Η περιοχή φημίζεται ακόμα και για το κυνήγι της, προσφέροντας ακόμα και στους πιο απαιτητικούς της γεύσης, νοστιμότητα πιάτα με ζώα της άγριας φύσης, όπως ζαρκάδια, ελάφια, αγριογούρουνα.

Ύστερα από αρκετή κουβέντα, κέφι και χορό ήρθε η ώρα της επιστροφής. Ο δρόμος προς την Κόνιτσα ήταν πλέον μακρύς και μονότονος, αφού η «φτωχή καθημερινότητα» ήταν εκεί και μας περίμενε. Κατά την επιστροφή, τα τελευταία φλας συμπλήρωσαν και τις τελευταίες ματιές στη φύση, ώστε να δημιουργήσουν έντονο αναμνηστικό ερέθισμα στον νου και στην ψυχή μας. Κι όμως ίσως κάποτε ξαναέρθουμε εδώ και απολαύσουμε ξανά τις χαρές τούτου του τόπου. Από την άλλη, ίσως απομακρυνθούμε αρκετά, ώστε να νοσταλγούμε τον τόπο, τα πρόσωπα, τις στιγμές, τη φύση, τον αέρα...

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Σ.Σ. Το Λύκειο, στη μνήμη του αείμνηστου καλού πατριώτη Ν. Τζουμέρκα προσφέρει στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» το ποσό των 50ευρώ.

Επιστολές

Αγαπητέ Σωτήρη

Αισθάνομαι την ανάγκη να σε συγχαρώ θερμά για τους αγώνες σου και την πολύπλευρη προσφορά σου στην περιοχή της Κόνιτσας ως συγγραφέας και ως επαγγελματίας που ζεις και εργάζεσαι στην όμορφη κωμόπολη.

Ομολογώ ότι μια επίσκεψη στην Κόνιτσα τις ημέρες του Πάσχα μας αποκάλυψε έναν θησαυρό φυσικού κάλλους που αιχμαλωτίζει κυριολεκτικά τον επισκέπτη.

Οι κατάφυτες πλαγιές, η ποικιλία της βλάστησης, ο εύφορος κάμπος που αρδεύει ο Αώος, τα περίτεχνα πετρόχτιστα σπίτια που οι ασυναγώνιστοι τεχνίτες δημιούργησαν με μεράκι και εντυπωσιακή αισθητική, αποτελούν έναν τόπο μαγευτικό που αξίζει να ζει κανείς ως μόνιμος κάτοικος και όχι ως απλός επισκέπτης.

Η Κόνιτσα με την πλούσια ιστορία και παράδοση χρειάζεται έμπρακτη εκδήλωση ενδιαφέροντος από την Πολιτεία και όλους τους φορείς ώστε ν' ανοίξουν όλα τα θεόκλειστα σπίτια με τις όμορφες και άνετες αυλές, τους κήπους και τις κληματαριές, να τονωθεί η αγροτική και κτηνοτροφική οικονομία, να ενισχυθούν οι βιοτεχνίες, και να αξιοποιηθεί το υπάρχον ανθρώπινο δυναμικό, ώστε να οργανωθούν αναπτυξιακές δραστηριότητες βιώσιμες.

Κτιριακές υποδομές για τη στέγαση

υπηρεσιών και αναγκαίων εργαστηρίων υπάρχουν και περιμένουν.

Σε μια κρίσιμη περίοδο που τα αστικά κέντρα ασφυκτιούν και η ανεργία καλπάζει επιβάλλεται να βρούμε τόπους, τρόπους και λύσεις άμεσες για θέσεις εργασίας στον τομέα παραγωγής αγαθών.

Η περιοχή της Κόνιτσας προσφέρεται λόγω φύσης και θέσης, αρκεί να γίνουν οι αναγκαίες μελέτες και να καταρτισθούν ρεαλιστικά προγράμματα για άμεσα αποτελέσματα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά.

Η επιστροφή στην έρημη ύπαιθρο θα αποτελέσει βάσιμη ελπίδα να κρατηθεί ο τόπος μας ζωντανός και η ζωή μας να γίνει πιο ανθρώπινη.

Σου εύχομαι υγεία και δύναμη για να συνεχίσεις τους αγώνες σου.

Με φιλικούς χαιρετισμούς
ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΑΝΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΣΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Αγαπητέ κ. Τουφίδη

Διαβάζοντας το περιοδικό μου 'ρχονται στο νου πολλές φορές άλλες εποχές με τα ήθη και έθιμα που υπήρχαν στον τόπο μας και που σήμερα δυστυχώς, χάθηκαν τα περισσότερα. Ευτυχώς που διαβάζουμε κατά καιρούς στο περιοδικό κάποια πράγματα από τα παλιά για να τα μαθαίνουν και οι νέοι μας.

Εμάς τους παλαιότερους μας συγκινούν και αναπολούμε άλλες εποχές...

Βλέπω ότι κάνετε προσπάθειες για την προβολή του τόπου μας, όπως π.χ. για την αξιοποίηση των λουτρών Πυξαριάς, Καβασίλων, Αμαράντου κ.λ.

Ας προσθέσω κι εγώ το φαράγγι του Σαραντάπορου στην «Κλεισούρα». Είναι πολύ όμορφο και μπορεί κανείς να το περάσει εύκολα το καλοκαίρι θαυμάζοντας τους βράχους και την πυκνή βλάστηση κατά τη διαδρομή.

Θα δει τ' αγριοπερίστερα να πετούν πάνω από τα βράχια, το ποτάμι που πλαταίνει προς την κατεύθυνση του Γράμμου με την πλούσια χλωρίδα δεξιά κι αριστερά.

Εκεί κοντά, στο χωριό εξοχή, υπάρχει μια σπηλιά ανεξερεύνητη και όπως έλεγαν οι γερόντοι, έπεσε ένα σκυλί και βγήκε στην Κλεισούρα.

Στο δρόμο που οδηγεί στον Αμάραντο υπάρχει μια βρύση που είναι κατά τη γνώμη μου, αρχιτεκτονικό κομψοτέχνημα. Πιο πάνω με τις προσπάθειες του παπα Δημήτρη χτίστηκε ένα μικρό εκκλησάκι.

Στην Εξοχή με τα 40 σπίτια ου υπήρχαν, έχουμε εκτός από την κεντρική εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου και άλλα 9 εξωκκλήσια τα οποία επισκευάστηκαν με τη φροντίδα του παπα Δημήτρη και λειτουργούν κάθε φορά στη γιορτή του Αγίου.

Αυτά είναι: 1) Αγ. Δημήτριος, 2) Αγ. Ταξιάρχης, 3) Αγ. Κυριακή, 4) Αγ. Κήρυκας, 5) Αγ. Μηνάς, 6) Αγ. Αθανάσιος, 7) Αγ. Ανάργυροι, 8) Αγ. Νικόλαος, 9) Προφ. Ηλίας.

Αυτά για το χωριό μου Εξοχή Κόνιτσας.

ΔΗΜ. ΣΤΡΑΤΣΙΑΝΗΣ

Η δεντρογαλιά που βλέπετε στη φωτογραφία τρύπωσε στο κοιτέσι να φάει αυγά. Αναστατώνοντας τις κότες έτρεξε τ' αφεντικό και τη συνέλαβε. Ο εικονιζόμενος Αποστόλης έχει ειδικότητα να αιχμαλωτίζει τα φίδια ζωντανά...

Εκατό χρόνια ζωής μέσα από την ιστοσελίδα του Γενικού Λυκείου Κόνιτσας

Εδώ και τρία χρόνια ξεκίνησε μια προσπάθεια δημιουργίας ιστοσελίδας στο σχολείο μας. Τώρα βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσουμε ότι η ιστοσελίδα με τη συνεργασία πολλών συναδέλφων και του διοικητικού προσωπικού προχώρησε αρκετά και εμπεριέχει αρκετά στοιχεία που αφορούν όλες τις γενιές αποφοίτων του σχολείου μας.

Κατ' αρχήν ο επισκέπτης της ιστοσελίδας βλέπει την ιστορική πορεία του σχολείου από το 1914 μέχρι σήμερα μέσα από ένα σύντομο κείμενο και κάποιο φωτογραφικό υλικό.

Δεύτερο στοιχείο βασικό της ιστοσελίδας είναι οι κατάλογοι των αποφοίτων όλων των ετών από το 1914 μέχρι σήμερα. Έτσι αν κάποιος θέλουν να βρουν τους συμμαθητές τους δεν χρειάζεται να τρέξουν στο σχολείο για να τους ψάξουν στα εκεί υπάρχοντα αρχεία, αλλά μπορούν να επισκεφτούν την ιστοσελίδα στη στήλη απόφοιτοι και στη συνέχεια να ανοίξουν το σχολικό έτος που τους ενδιαφέρει. Σε εξέλιξη βρίσκεται και ο κατάλογος των καθηγητών κάθε έτους.

Τρίτο στοιχείο που θα μπορούσε κάποιος να συναντήσει είναι μια σύντομη αναφορά στη ζωή και στο έργο έξι ευεργετών της παιδείας του τόπου μας των: Κων/νου Ρούση, Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου, Κων/νου Δόβα, Ηρακλή Παπα-

χρηστίδη, Εριφίλης Οικονομίδου-Κούσιου και Κλέαρχου Παπαδιαμάντη.

Ένα τελευταίο βασικό στοιχείο είναι κάποιες αναφορές στη σχολική ζωή των τελευταίων ετών, όπως κατάλογοι των επιτυχόντων στα ΑΕΙ και ΤΕΙ, καθώς video και φωτογραφίες από εκθέσεις, θεατρικές παραστάσεις, χορούς κλπ., πολλά από τα οποία έγιναν σε συνεργασία με το Γυμνάσιο και το ΕΠΑΛ Κόνιτσας.

Δεν χρειάζεται να αναφερθούμε εκτενέστερα, διότι όποιος θέλει μπορεί εύκολα να επισκεφτεί την ιστοσελίδα στην διεύθυνση: <http://lyk-konits.ioa.sch.gr/>

Η προσπάθεια πιστεύω θα συνεχιστεί και τα επόμενα χρόνια με το να δημοσιοποιηθούν και άλλα στοιχεία από τα αρχεία του σχολείου, το οποίο πλησιάζει να κλείσει 100 έτη ζωής μετά την απελευθέρωση της Κόνιτσας από τον τουρκικό ζυγό.

Κάθε νέα πρόταση, αλλά και κάθε παρατήρηση για τα ήδη δημοσιοποιηθέντα στοιχεία είναι ευπρόσδεκτη και μπορεί να αποσταλεί στο email του σχολείου: mail@lyk-konits.ioa.sch.gr ή με γράμμα στη διεύθυνση: ΓΕΛ ΚΟΝΙΤΣΑΣ, 44100 ΚΟΝΙΤΣΑ ή να πάρετε τηλέφωνο στις γραμμές: 2655022821 και 2655024501.

Ο Δ/ΝΤΗΣ
ΚΑΛΛΙΝΤΕΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Με ζέση ήρθε ο φετινός Μάης αλλά στην πορεία του είχε εναλλαγές. Έτσι στις 9/5 βροχή έπεσε στα πεδινά και τα ψηλά βουνά σκεπάστηκαν από καινούριο χιόνι.

Με τις πολλές βροχές θέριεψαν τα αγριόχορτα σε δρόμους και μονοπάτια.

- Το Κέντρο Περ/κής Εκπ/σης Κόνιτσας στις 6-7-8 Μαΐου πραγματοποίησε Σεμινάριο-Εργαστήριο με θέμα: «Οικολογικά επαγγέλματα και προοπτική βιώσιμης Ανάπτυξης Ορεινών και ημιορεινών περιοχών».

- Ο ερχομός του Ιούνη συνοδεύτηκε με βροχές και καταιγίδες την πρώτη εβδομάδα.

- Στις 2/6 κινητή μονάδα του Ερυθρού Σταυρού (Ερ. Ντυνάν) με γιατρούς και νοσηλεύτριες επισκέφτηκε την Κόνιτσα και στην κεντρ. πλατεία εξέτασε δωρεάν αρκετούς Κονιτσιώτες (καρδιά, αίμα κ.ά.). Τέτοιες επισκέψεις είναι ευπρόδεκτες και το προσωπικό της μονάδας δέχτηκε τα ευχαριστήρια του κόσμου με την ευχή να μας θυμούνται τακτικά κι εμάς εδώ στην ακριτική περιοχή.

- Από την 1/6 άρχισε η λειτουργία των λουτρών Καβασίλων.

- Στις 10/6 τα μέλη της χορωδίας με το δάσκαλο Χ. Οικονόμου έκαναν την αποχαιρετησιήρια συνεστιάση ενόψει των διακοπών του καλοκαιριού.

- Με βροχές και κατά τόπους καταιγίδες πέρασε το δεύτερο δεκαήμερο

του Ιούνη.

- Τα χαράματα της 17/6 σεισμική δόνηση μικρής έντασης έγινε αισθητή στην Κόνιτσα και στην περιοχή της.

- Την Κυριακή 26/6 τελέστηκε στη Μητρόπολη Κόνιτσας το ετήσιο μνημόσυνο για το μεγάλο ευεργέτη Μιχαήλ Αναγνωστόπουλο.

- Ο Σύνδεσμος Βούρμπιανης Αθηνών στις 30/6 συγκέντρωσε τα μέλη του στο ναό της Χρυσοσπηλιώτισσας (οδός Αιόλου) για τη χρονιάτικη καθιερωμένη αρτοκλασία.

- Με εναλλαγή καύσωνα και ψύχους έφυγε ο φετινός Ιούνης.

Έκθεση ζωγραφικής

Τα τμήματα εικαστικών τεχνών, σχεδίων και καλλιτεχνικών της Κοινωφ. Δημ. Επιχ. Δήμου Κόνιτσας με τη λήξη της σχολικής χρονιάς 2010-2011, πραγματοποίησαν εκδήλωση-έκθεση στο Καύσειο εκθεσιακό κέντρο στις 23/6. Η έκθεση κράτησε μια εβδομάδα και την επισκέφτηκαν αρκετοί Κονιτσιώτες.

Τα τμήματα λειτουργούν αρκετά χρόνια με καθηγήτρια τη ζωγράφο Βιταλίνα Κυρτζόγλου και συμμετέχουν πάνω από 50 παιδιά μικρής ηλικίας και αρκετοί μεγάλοι. Στην έκθεση θαυμάσαμε ζωγραφικούς πίνακες με θέματα από τη Φύση, τη μυθολογία, προσωπογραφίες κ.ά.

Γίνεται μια αξιόλογη δουλειά που πρέπει να ενισχυθεί και να συνεχίσει

την πορεία της. Αξίζει να συγχαρούμε τόσο τη δασκάλα όσο και τους μικρούς και μεγάλους ζωγράφους που μας εξέπληξαν με τα έργα τους.

Σ.Τ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

- Στις 7/1/11 ο Γεώργιος και η Μαριάνα Γκίκα απόκτησαν αγοράκι στην Κόνιτσα.

- Στις 16/3 ο Γεώργιος Φιλιππάκης και η Λένα Κ. Φασούλη απόκτησαν αγοράκι στην Πάτρα.

- Στις 15/5 ο Στέργιος Σπανός και η Ευαγγελία Μάιπα στο Δίστρατο απόκτησαν κοριτσάκι.

- Στις 16/5 η Μαρία Καραφέρη και ο σύζυγος Ονο απόκτησαν στην Ολλανδία αγοράκι.

- Ο Δημήτριος Α. Μπαίπας και η Μαρινέλα από το Δίστρατο απόκτησαν κοριτσάκι.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Στις 24/4 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα ο Μάριος Κίτσιος του Αντωνίου

- Στις 26/4 η Αριάδνη Κυρίση του Παντελή στην Κόνιτσα.

- Στις 29/4 η Βασιλική και η Μελετίνη Ντακοβάνου του Ανδρέα στην Αγ. Παρασκευή.

- Στις 30/4 στην Κόνιτσα η Νικολέτα Τσιαλιαμάνη του Θωμά.

- Στις 1/5 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα

ο Ιωάννης Σπανός του Βασιλείου και της Σταυρούλας Σπανού.

- Στις 8/5 ο Ηλίας Μήτσιος του Μιχαήλ στην Κόνιτσα.

- Στις 14/5 η Μαριάνθη Ανδονοπούλου του Χρήστου στην Κόνιτσα.

- Στις 29/5 η Φανή Κουτρομπίνα του Παναγιώτη στην Κόνιτσα.

- Στις 29/5 ο Σωτήρης του Γιάννη και της Μαρίας Γκόγκου στο Δίστρατο.

- Στις 5/6 ο Σωτήρης και η Σουλτάνα Σκούπρα βάφτισαν στην Κόνιτσα το κοριτσάκι τους. Όνομα Γεωργία.

- Στις 19/6 ο Αθανάσιος και η Ιωάννα Πότση βάφτισαν το αγοράκι τους στην Κόνιτσα. Όνομα Άγγελος.

ΓΑΜΟΙ

- Στις 25/11 έγιναν στα Γιάννινα οι γάμοι του Γρηγορίου Γ. Παπαευθυμίου και της Γιώτας Τσαρτέλη.

- Στις 26 έγιναν οι γάμοι της Σπυριδούλας Δ. Οικονόμου από το Δίστρατο και του Γιώργου Μειντάνη.

- Στις 25/4 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Σταύρου Ζουγλή και της Λαμπρινής Νάτση.

- Την 1/5 στην Κόνιτσα έγιναν οι γάμοι του Παναγιώτη Καραμουράτη και της Ευθαλίας Ζάμπου.

- Στα Γιάννινα έγιναν οι γάμοι του Αθανασίου Χήρα και της Μαρίας Τάσσιου από το Δίστρατο. Την ίδια μέρα βάπτισαν και το γιό τους. Όνομα Ορέστης - Ευάγγελος.

ΑΠΕΒΙΩΣΑΝ

- Στις 10/4 ο γιατρός Κων/νος Νίτσας από τη Βούρμπιανη ετών 87
- Στις 10/5 η Μαρία Δάλλα ετών 86 στο Ελεύθερο.
- Στις 12/5 στη Θεσ/νίκη ο Περι-κλής Νάτσος ετών 71 και κηδεύτηκε στο χωριό του Λαγκαδά.
- Η Πολυξένη Γκιώκα, το γένος Παπαγιαννοπούλου ετών 97, απεβίωσε στην Αθήνα στις 12/5 και κηδεύτηκε στο χωριό της Βούρμπιανη.
- Στις 12/5 η Αλεξάνδρα Παπα-χρήστου ετών 96 στον Πύργο Κόνιτσας.
- Στις 16/5 η Περιστέρα Πανα-γιώτου-Λιάπη ετών 97 στο Αργυροπούλι Τυρνάβου.
- Στις 26/5 ο Κων/νος Σκαλωμένος ετών 82 στην Αγ. Παρασκευή.
- Στις 28/5 η Σταυρούλα Εξάρχου ετών 90 στην Αγ. Παρασκευή.
- Στις 29/5 ο Χρήστος Λύρας ετών 80 στο Ελεύθερο.
- Στις 31/5 η Ελένη Φουλίνα ετών 81 στο Μάζι.
- Στις 9/6 η Αλεξάνδρα Καρατζήμου ετών 87 στο Δίσπρατο.
- Στις 17/6 ο Σπύρος Νάτσος ετών 86 στην Αθήνα.
- Στις 18/6 η Μαριάνθη Σπύρου ετών 80 στην Αγ. Παρασκευή.
- Στις 21/6 ο Βασίλειος Γιαννούλης ετών 58 στην Κόνιτσα.

Αυτοί που έφυγαν

† Νικόλαος Παπαστεργίου

Στις 4 Ιουνίου έφυ-
γε από κοντά μας ο
αδελφός μου Νικόλαος
Παπαστεργίου.

Γεννήθηκε στην Οξυά
Κόνιτσας το 1931 από
φτωχή αγροτική οικο-
γένεια και μετά τη λήξη

του εμφύλιου πολέμου βρέθηκε στη
Σοβιετική Ένωση όπου σπούδασε
φιλοσοφία.

Επέστρεψε στην πατρίδα το 1978 και
έμεινε στην Αθήνα. Αγαπούσε το χωριό

του και επιθυμία του ήταν να ταφεί στην
πατρική γη.

Είχε εκδόσει και βιβλίο για την
Οξυά.

Δυστυχώς η αρρώστια του δεν του
επέτρεψε να γυρίσει στο χωριό που
τόσο αγαπούσε αλλά σεβόμενοι την επι-
θυμία του που είχε στη ζωή τον μετα-
φέραμε νεκρό και η κηδεία του έγινε
εκεί με συμμετοχή πολλών συγχωρια-
νών μας.

Η αδελφή του Μάρθα και τα παιδιά
της εκφράζουν τα ευχαριστήριά τους σε
όλους τους συγγενείς, φίλους και συγ-
χωριανούς που συμμετείχαν στην κη-
δεία του εκλιπόντος και στη μνήμη του
προσφέρουν 20 ευρώ στο περιοδικό
«ΚΟΝΙΤΣΑ».

† Αγγέλω Γκούτσιου

Στη Ρουμανία όπου βρισκόταν από την εποχή του εμφυλίου, η Αγγέλω Γκούτσιου από την Αγ. Παρασκευή, ετών 74, στις 18/2/11.

• Στις 2/6/11 απεβίωσε στην Αγ. Παρασκευή ο Απόστολος Δ. Νάκος ετών 90.

• Η Μάρθα Παπαστεργίου από την Οξυά, στη μνήμη του θείου της Δημ. Παπαγιάννη που αγνοείται η τύχη του από την εποχή του εμφυλίου πολέμου προσφέρει στο περιοδικό μας 10 ευρώ.

• Η Γεωργία Κίσκου στη μνήμη του πατέρα της Σπύρου Τσάνου που απεβίωσε σε ηλικία 86 ετών στην Αθήνα, προσφέρει στο περιοδικό μας 30 ευρώ.

ΜΝΗΜΕΣ

Στη μνήμη της Μαρίας Δάλλα από το Ελεύθερο που έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 86 ετών στις 10/5/11, τα παιδιά και τα εγγόνια της προσφέρουν στο περιοδικό μας 50 ευρώ.

Γεώργιος Ι. Ντάφλης Πολιτικός Μηχανικός

- ΜΕΛΕΤΕΣ
- ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
- ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ
- ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΕΣ
- ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

3. Ηπείρου 58
Τ.Κ. 44 100 Κόνιτσα
Website: homepages.pathfinder.gr/dafliis

Τηλ.: 26550 24200
Κινητό: 697 2268 128
e-mail: gntaf@tee.gr

ΗΛΙΑΣ Β. ΚΟΥΚΕΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ.

Σ. ΜΑΝΑΡΗ 2
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τ.Κ. 453 33

ΤΗΛ.: 26510 77585
ΚΙΝ.: 6932 430093
e-mail: ikoyk@otenet.gr

Ελένη Μπαγκλή MD, PhD

Χειρουργός οφθαλμίατρος

Δάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπ. Ιωαννίνων
Ερευνήτρια στην Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχρας (San Francisco, USA)
Ετεκπαιδευθείσα στις παθήσεις του βυθού
(Moorfields Eye Hospital, London, UK)

Ιατρείο 28ης Οκτωβρίου 45, 3ος όροφος, Ιωάννινα
τηλ. 2651020064 κιν. 6974491334
e-mail elenibgl@hotmail.com

ΠΕΤΡΟΣ ΑΘ. ΠΑΝΤΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Π. ΠΑΝΤΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΙ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ

- ΔΙΣΘΗΤΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ
- ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΑ
- ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΑ • ΘΕΡΑΠΕΙΑ LASER
- ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΓΡΑΦΙΑ
- ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΟΜΑΤΟΣ

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 77, Τ.Κ. 106 80 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 36 30 657, Κιν.: 6944 264 274
e-mail: pantosat@gmail.com

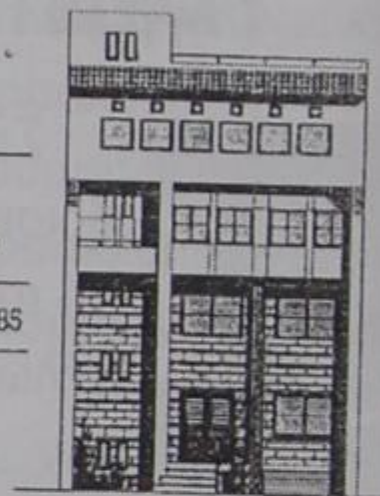

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

ΣΤΡ. ΚΑΛΛΑΡΗ 2 • 546 22 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ • ΤΗΛ 2310 277.185, 271.305 • FAX 2310 277.185

Αρ. Πρωτ. 685

Θεσσαλονίκη 16/5/2011

Αποχαιρετούμε και συλλυπούμαστε

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ηπειρωτικής Εστίας Θεσσαλονίκης, ως εκπρόσωπος της Ηπειρωτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης με βαθιά θλίψη αποχαιρέτησε την Τρίτη 10 Μαΐου 2011, τους αλησμόνητους Κωνσταντίνο Νίτσα ιατρό μικροβιολόγο (87 ετών) από την Βούρμπιανη και Βασίλειο Σίτη δικηγόρο (94 ετών) από την Άνω Μερόπη Πωγωνίου εν ενεργεία μέλη της Ηπειρωτικής Εστίας Θεσσαλονίκης, μέχρι την ύστατη ώρα, τους φλογερούς πατριώτες που αγάπησαν, υπηρέτησαν και προώθησαν την ηπειρωτική ιδέα.

Αισθανόμαστε γαλήνη, γιατί αναχώρησαν για την γειτονιά των Αγγέλων, με την αγάπη και την φροντίδα των δικών τους ανθρώπων. Έφυγαν από την αγκαλιά τους για να συναντήσουν τους αγαπημένους τους που επί σειρά ετών τίμησαν την μνήμη τους.

Ο Κωνσταντίνος Νίτσας και ο Βασίλειος Σίτης φεύγοντας, μάς αφήνουν αυτή την πίκρα που νοιώθουμε κάθε φορά που ξεκινάει το ταξίδι προς την αιωνιότητα ένας ακόμα Ηπειρώτης, από την γενιά των Ηπειρωτών που είχαν ταυτίσει την ύπαρξη τους με την Ήπειρο. Και αισθανόμαστε την ευθύνη της συνέχισης του τρόπου σκέψης και πορείας ζωής με ηπειρωτικό πνεύμα στην μεγαλούπολη. Θα μνημονευθούν για την προσφορά τους στην Ηπειρωτική Εστία Θεσσαλονίκης στο ετήσιο μνημόσυνο των Ηπειρωτών που τελεί η Ηπειρωτική Εστία στις αρχές Οκτωβρίου.

Οι Ηπειρώτες και οι Ηπειρώτισσες της Θεσσαλονίκης δέονται του Υψίστου την ψυχή των μεταστάντων να κατατάξει μεταξύ των Δικαίων και στους οικείους τους να χαρίζει υγεία και μακροήμευση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ηπειρωτικής Εστίας Θεσσαλονίκης.

Συνδρομές

	€		
Μάνθου Αναστασία Ελβετία	100	Στρατσιάνης Δημ. Αθήνα	20
Ντούτης Παναγ. U.S.A.	100	Μαντόπουλος Χρήστος Αθήνα	20
Ντούτης Γεωργ. Ντουμπάι	100	Δήσιος Χρήστος Αθήνα	30
Μωυσίδης Χρήστος Γερμανία	30	Μίσσιου Μαρίκα Αθήνα	40
Κυρίσης Γεωργ. Αυστραλία	30	Τιμοθέου Γεωργ. Αθήνα	20
Μίσσιος Αθαν. Γερμανία	60	Σακελλαρίου Ελένη Αθήνα	30
Μίσσιος Δημ. Γερμανία	60	Σταύρου Αλεξ. Αθήνα	50
Κυρζίδης Νικ. Αθήνα	30	Σταύρου Χρήστος Αθήνα	20
Οικονόμου Αριστέα Αθήνα	30	Σδούκος Δημ. Αθήνα	25
Τσάνου Φωτεινή Αθήνα	30	Κίσκου Γεωργία Αθήνα	20
Καλαϊτζή Βεατρίκη Αθήνα	50	Σδούκος Σωτ. Αθήνα	50
Πασχάλης Ελευθ. Αθήνα	20	Χορταρέας Ηλίας Αθήνα	60
Πορφύρης Σπύρος Αθήνα	15	Σπανός Αποστ. Θεσ/νίκη	30
Βαζούκης Δημ. Αθήνα	50	Λάππας Γεωργ. Θεσ/νίκη	20
Πορφύρης Παντ. Αθήνα	15	Ντούτης Δημ. Θεσ/νίκη	50
Πορφύρης Χρήστος Αθήνα	15	Νικόπουλος Πύρρος Θεσ/νίκη	20
Δαγκοβάνος Γεωργ. Αθήνα	15	Νικόπουλος Πωγωνάτος Θεσ/νίκη	20
Τσιλίφης Ευ. Αθήνα	15	Νικόπουλος Αντ. Θεσ/νίκη	20
Καραγιάννη Ολυμπία Αθήνα	15	Τράντας Ιωαν. Θεσ/νίκη	15
Παπαδήμας Αλεξ. Αθήνα	20	Τράντας Αντ. Θεσ/νίκη	15
Ζουρνατζίδου Όλγα Αθήνα	15	Λουλούδη Στέλλα Θεσ/νίκη	20
Σερίφης Λεων. Αθήνα	15	Κοτολούλης Γεωργ. Θεσ/νίκη	25
Μάλιακας Ραϋμόν Αθήνα	30	Αδ/τα Δροσοπηγής Θεσ/νίκη	25
Κότσαγας Γεωργ. Αθήνα	60	Μεσσής Στυλ. Θεσ/νίκη	15
Κοτόπουλος Σταύρος Αθήνα	50	Καπρίνης Γεωργ. Θεσ/νίκη	60
Τσούκας Ι. Χαρ. Αθήνα	20	Νικοπούλου Αριστούρα Θεσ/νίκη	20
Γκιώκας Γεωργ. Αθήνα	20	Βεζαλής Αθαν. Γιάννινα	20
Δάφνης Ιωαν. Αθήνα	10	Καραγιάννης Βασ. Γιάννινα	20
Στεργίου Ελευθ. Αθήνα	30	Σουτόπουλος Γεωργ. Γιάννινα	15
Κορδικόρης Αποστ. Αθήνα	20	Παπατρύφων Λάμπρος Γιάννινα	15
Τσόγκα Μαρία Αθήνα	15	Σδράλη Αναστασία Γιάννινα	15
Πορφύρης Νίκος Αθήνα	20	Κληματάς Παύλος Γιάννινα	20
Τσιατσιάς Βασ. Αθήνα	50	Σταυρίδου Κασσιανή Γιάννινα	15
Παγανιά Βαρβάρα Αθήνα	30	Λέτσιος Νίκος Γιάννινα	45
Σκλήνος Ιωάννης Αθήνα	45	Τζιώρα Βασιλική Γιάννινα	20
Μπουτσάκης Εμμ. Αθήνα	45	Ζάκας Κων. Γιάννινα	20
Θεοδώρου Λάμπρος Αθήνα	20	Δάλλας Ιωαν. Γιάννινα	15
Ζώγας Παύλος Αθήνα	25	Σμύρη Μαριάνθη Γιάννινα	20
Μπάρκας Σπυρ. Αθήνα	20	Μάνου Ελένη Γιάννινα	20
		Καραγιάννης Κων. Γιάννινα	50
		Καραγιάννη Αλεξ. Καλαμάτα	15
		Βλάχος Νικ. Γλυφάδα	20
		Λάππας Θωμάς Κοζάνη	30

Κόνιτσα

Ιερ. Χανδρινός Γεωργ. Κέρκυρα	40	Τζιάλλα Ειρήνη Κόνιτσα	20
Παναγιώτου Θωμάς Ξυλόκαστρο	30	Ζδράβου Ερμηνεία Κόνιτσα	30
Βάσιος Παύλος Πρέβεζα	30	Ζιακόπουλος Αποστ. Κόνιτσα	20
Αδάμου Δήμητρα Πρέβεζα	15	Κέντρο Νεότητας Κόνιτσας	20
Τσόγκας Σπύρος Λάρισα	15	Καράκογλου Νίκος Κόνιτσα	20
Γαλάτουλας Ιωαν. Πειραιάς	15	Κίτσιος Κ. Δημ. Κόνιτσα	20
Παπαλάμπρου Δημ. Λιβαδειά	60	Λασπονίκος Χρ. Καβάσιλα	30
Γκίκας Γρηγ. Βόλος	20	Παπαδημητρίου Γιάννης Ζέρμα	30
Τζιάλλα Ευθαλία Ηγουμενίτσα	20	Φασούλης Αναστ. Κεφαλοχώρι	30
Ζήκα Λουίζα Άργος	30	Ζήσης Ηλίας Δίστρατο	15
Μπανάς Γεωργ. Δράμα	30	Κόφα Πελαγία Νικάνορας	15
Σπανού Μαρία Καλαμάτα	45	Δημητρίου Γεωργ. Κέρκυρα	50
Κορέτση Όλγα Κόνιτσα	15	Πασσιάς Χρ. Ηλιόρραχη	20
Κυρίτσης Σωτ. Κόνιτσα	15	Ιερ. Δόνος Ευ. Πηγή	20
Καπαΐος Ιωαν. Κόνιτσα	15	Αδάμος Δημ. Λαγκάδα	15
Ιατρού Ιφιγένεια Κόνιτσα	15	Πατσιωτού Ροϊδούλα Δροσοπηγή	30
Μάλιακας Παύλος Κόνιτσα	30	Παγανιάς Γεωργ. Δίστρατο	15
Κήτας Γεώργιος Κόνιτσα	15	Γιαννούσης Γεωργ. Δίστρατο	15
Παγανιάς Κων. Κόνιτσα	15	Ιερ. Γιαντσούλης Σπυρ. Αγ. Παρασκευή	15
Αγόρου Κων. Κόνιτσα	20	Καρατζήμος Δ. Αθαν. Δίστρατο	30
Βλάχου Αθηνά Κόνιτσα	15	Λάκκας Θεοφ. Καλλιθέα	15
Τζίμα Βασιλική Κόνιτσα	20	Παπαγεωργίου Βασ. Μοναστήρι	15
Κυρίτσης Κων/νος Κόνιτσα	15	Ξεριάς Κων. Φούρκα	20
Λάκκας Κων/νος Κόνιτσα	15	Γρέντζιος Πούλιος Παλαιοσέλλι	20
Ζούκης Χ. Αθαν. Κόνιτσα	15	Παπαδημητρίου Κων. Δροσοπηγή	25
Καβελίδης Χρήστος Κόνιτσα	20	Βαγενά Χαΐδω Παλαιοσέλλι	15
Γαϊτανίδης Σπύρος Κόνιτσα	15	Τσινός Θωμάς Πρωτόπαπας	20
Καλαμπόκη Άννα Κόνιτσα	30	Τζουμέρκας Βασ. Νικάνορας	20
Χουρσανίδης Αποστ. Κόνιτσα	15	Ιερ. Μόκας Κων. Φούρκα	20
Κορτσινόγλου Α. Ιωαν. Κόνιτσα	30	Κάκου Αλεξάνδρα Φούρκα	20
Θεοδώρου Άννα Κόνιτσα	20	Μήτσικας Δημ. Νικάνορας	20

ΝΤΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΕΡΜΙΟΝΗ

Δικηγόρος

ΜΕΡΛΙΝ 8
ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 2103625483
2103619320
ΚΙΝ. 6951798945

ΓΙΩΡΓΟΣ Ι. ΛΑΣΠΟΝΙΚΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΟΜΗΡΟΥ 51 & ΣΚΟΥΦΑ
Τ.Κ. 106 72 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 210 3620343 -3617517
FAX. 2103620647 ΚΙΝ. 6977445111
e-mail: gilasonikos@ath.forthnet.gr

**METROPOLITAN
HOSPITAL**
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ
ΠΕΡΣΕΥΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ Α.Ε.

Ειρήνη Οικονόμου Σταματάκη
Ειδικός Παθολόγος
Διδάκτωρ F.U. Berlin
Διευθύντρια Παθολογικής Κλινικής

ορίου 9 & Ελ. Βενιζέλου 1
Ν. Φάληρο
809 000, 210 4809 338
809 339, 210 4809 973
814 887

Ιατρείο: Θέμιδος 6, 151 24 Μαρούσι
Τηλ. Ιατρείου: 210 6122 823
Δέχεται: Τετ. - Πέμ. 6-8 μ.μ. με ραντεβού
Τηλ. Οικίας-Fax: 210 4817 449
Κιν.: 6944 392 273
e-mail: istamataki@metropolitan-hospital.gr

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Πτυχ. Πανεπ. Αθηνών

ΤΗΛ. 210 2759721 - 2102691119

6974 491605

ΑΘΗΝΑ

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ

Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντρική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα

Τηλ./fax: 26550 29377

e-mail: sourslams@otenet.gr

ΔΑΜΙΑΝΗ Ζ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ
ΙΑΤΡΟΣ - ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ
Γ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ **ΙΑΣΩ** GENERAL

Τηλ. Νοσοκ.: 210 6502989

» Οικίας : 210 6929056

Κινητό: 6936876978

ΛΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι

ΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: 26550 24567

FAX: 26550 24568

PARIS SIANA
...αγνά υλικά, νέες γεύσεις!

Το άνω Ηπειρώτικο Ζαχαροπλαστείο
σας περιμένει να απολαύσετε τις γλυκές του γεύσεις

Δ/ση: Βαγγέλης Σ. Νούτσος

Ζήνωνος 7-9, ΟΜΟΝΟΙΑ
ΤΗΛ. 210 5222269

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αισθητική & Επανορθωτική Οδοντιατρική
Εμφυτεύματα

Μιλτιάδου 1 & Αγ. Δημητρίου, πλατεία Κηφισιάς
: 210 8080010 - 6944 812910
e-mail: ktheodorou@mail.gr

@ccountant

Λάμπας Μάκης
Λογιστικά - Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ. 24610 49955 - Fax: 24610 49966 • Κιν.: 6942 411090
e-mail: lappmez@otenet.gr